

W numerze:

- **EDUKACYJNE KONTEKSTY ZAUFANIA (1)**
Zawirowania wokół edukacji i zaufania
(Marcin Olejniczak)
- **Raz jeszcze o edukacji wielokulturowej
w edukacji przedszkolnej**
(Jolanta Kmieć, Małgorzata Pogodska)

- **Wizyta studyjna w Brukseli i Berlinie**
(Dariusz Racinowski)
- **Cyfrowa Dziecięca Encyklopedia Wielkopolan
– zajęcia warsztatowe dla uczniów**
(Hanka Kasperska-Stróżyk)
- **Chrześcijańskie wtajemniczanie w liturgię
poprzez muzykę, czyli o istocie Warsztatów
Liturgiczno-Muzycznych**
(Robert Wiśniewski)

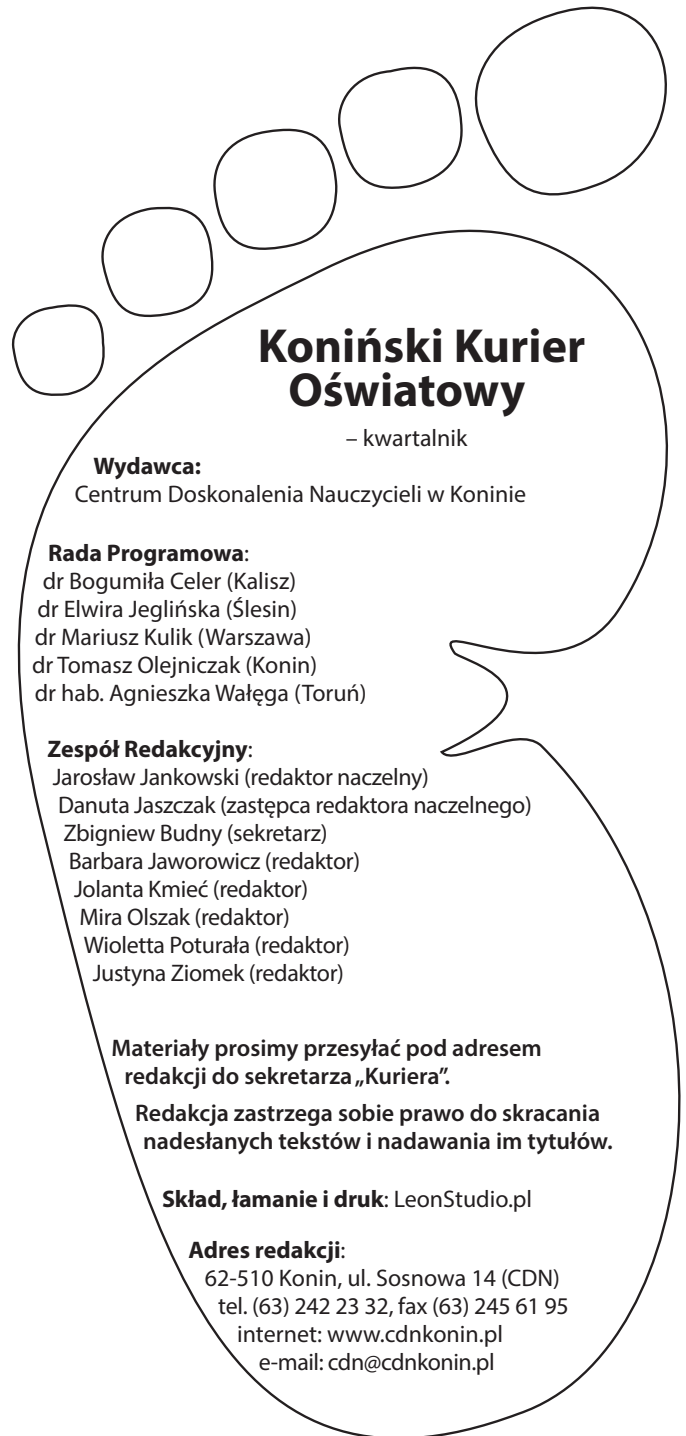

„Repetitio” jako zasada edukacji

Łacińska maksyma „Repetitio est mater studiorum” (powtarzanie jest matką wiedzy) znakomicie sprawdza się nie tylko w dydaktyce, ale i w wielu przedsięwzięciach mieszczących się w granicach szeroko rozumianej oświaty. Działania konsekwentnie ponawiane i multiplikowane świetnie służą inicjatywom szkoleniowym, cyklicznym imprezom edukacyjnym, długofalowym projektom czy różnym konkursom adresowanym tak do nauczycieli, jak i uczniów. W niniejszym numerze „KKO” zamieszczamy m.in. sprawozdania z przedsięwzięć edukacyjnych, które niejednokrotnie w tym roku miały już swoje dwucyfrowe edycje. A na zdjęciu powyżej – rozśpiewani uczestnicy VI Konińskich Warsztatów Liturgiczno-Muzycznych.

Spis treści

„Koniński Kurier Oświatowy” – czytasz i wiesz (Jarosław Jankowski)	3
EDUKACYJNE KONTEKSTY ZAUFANIA (1) Zawirowania wokół edukacji i zaufania (Marcin Olejniczak)	4
Raz jeszcze o edukacji wielokulturowej w edukacji przedszkolnej (Jolanta Kmieć, Małgorzata Pogodska)	5-20
Wizyta studyjna w Brukseli i Berlinie (Dariusz Racinowski)	20-22
Cyfrowa Dziecięca Encyklopedia Wielkopolan – zajęcia warsztatowe dla uczniów ze szkół powiatu słupeckiego przeprowadzone przez nauczycieli z Biblioteki Pedagogicznej w Słupcy (Hanka Kasperska-Stróżyk)	23-24
„Dziecko niepełnosprawne w szkole ogólnodostępnej. Przykłady dobrych praktyk” – konferencja dla nauczycieli wszystkich typów szkół ze Słupcy i powiatu słupeckiego (Hanka Kasperska-Stróżyk)	25-26
Chrześcijańskie wtajemniczenie w liturgię poprzez muzykę, czyli o istocie Warsztatów Liturgiczno-Muzycznych (Robert Wiśniewski)	27-29
III Szkolny Kongres Kultury w Zespole Szkół Górnico-Energetycznych w Koninie (Wioletta Poturała)	30-31
Rozstrzygnięcie konińskich międzypowiatowych konkursów poetyckich	32-34
Wybór wierszy laureatów konińskich konkursów poetyckich	34-37
Konkurs poetycki „Barwy życia – barwy poezji”. Reminiscencje pokonkursowe (Janina Jankowska).....	37-40
Wyobrażenia nagrodzona... – w konkursie plastycznym „Baśniowy świat” (Agnieszka Pogorzelska)	40
Młodzi regionaliści w fotograficznych szrankach, czyli podsumowanie konkursu dla gimnazjalistów (Laura Lewandowska)	41
I przerwa w czytaniu może być „piękna”... – o konkursie na zakładkę do książki (Iwona Wojtalik)	42
Konkurs recytatorski „Wielkopolska w poezji” po staremu	43
REGION W WEEKEND (7) Szlaki turystyczne na obszarach chronionych województwa wielkopolskiego (cz. 1.) (Grażyna Frydrychowicz)	43-48
Wykaz form doskonalenia realizowanych przez Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie w roku szkolnym 2014/2015	49-53
Oferta edukacyjna i rozrywkowa Mikroskali w Koninie (Martyna Dłużewska).....	54-55
Nagrodzone prace laureatów etapu wojewódzkiego IV ogólnopolskiego konkursu plastycznego dla dzieci „Bezpiecznie na wsi – nie zbliżaj się zuchem do maszyny w ruchu!”	56

Koniński Kurier Oświatowy

– kwartalnik

Wydawca:

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie

Rada Programowa:

dr Bogumiła Celer (Kalisz)
dr Elwira Jeglińska (Ślesin)
dr Mariusz Kulik (Warszawa)
dr Tomasz Olejniczak (Konin)
dr hab. Agnieszka Wałęga (Toruń)

Zespół Redakcyjny:

Jarosław Jankowski (redaktor naczelny)
Danuta Jaszczak (zastępca redaktora naczelnego)
Zbigniew Budny (sekretarz)
Barbara Jaworowicz (redaktor)
Jolanta Kmieć (redaktor)
Mira Olszak (redaktor)
Wioletta Poturała (redaktor)
Justyna Ziomek (redaktor)

Materiały prosimy przysyłać pod adresem
redakcji do sekretarza „Kuriera”.

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania
nadesłanych tekstów i nadawania im tytułów.

Skład, łamanie i druk: LeonStudio.pl

Adres redakcji:

62-510 Konin, ul. Sosnowa 14 (CDN)
tel. (63) 242 23 32, fax (63) 245 61 95
internet: www.cdnkonin.pl
e-mail: cdn@cdnkonin.pl

Placówka akredytowana

„Koniński Kurier Oświatowy” – czytasz i wiesz

Oddajemy do rąk naszych czytelników nowy numer „Konińskiego Kuriera Oświatowego” w odmienionej szacie graficznej. „KKO” jest pismem o długoletniej tradycji wydawniczej, dobrze znanym w środowisku oświatowym rejonu konińskiego, kolskiego, tureckiego, słupeckiego, a także docierającym do osób zainteresowanych sprawami oświatowymi w szkołach, organach prowadzących i instytucjach całej Wielkopolski. „KKO” to nie tylko wizytówka działającego od 1 stycznia 2013 roku **Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie**, to także ważne forum informacyjne i merytoryczne wpisujące się w program doskonalenia i samodoskonalenia nauczycieli. Dbamy o to, aby każdy czytelnik znalazł dla siebie interesujące artykuły o charakterze popularnonaukowym dopełniające wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii czy metodyki nauczania oraz bieżące informacje dotyczące oświaty i ważnych wydarzeń z kręgu kultury, historii, literatury oraz innych dziedzin istotnych z punktu widzenia nauczyciela. Nie brakuje też ar-

tykułów będących wynikiem odbytych konferencji organizowanych przez CDN w Koninie i inne instytucje oświatowe. Nauczyciele konsultanci, bibliotekarze oraz doradcy metodyczni upowszechniają zdobywaną na szkoleniach wiedzę przydatną w codziennej praktyce edukacyjnej. Bogaty i interesujący materiał jest przygotowywany przez pracowników Publicznej Biblioteki Pedagogicznej i publikowany w formie recenzji książek, not bibliograficznych, sprawozdań z konkursów, informacji z warsztatów metodycznych i spotkań dla nauczycieli w Bibliotece Pedagogicznej w Koninie i jej Filiach. Z Redakcją „Kuriera” współpracują nauczyciele, dzieląc się swoimi doświadczeniami, przysyłając sprawdzone scenariusze lekcji i informacje z ważnych wydarzeń szkolnych. Są nie tylko czytelnikami, ale i współredaktorami czasopisma. W jego najnowszym numerze znajdziecie Państwo sporo rozmaitości ze świata edukacji szkolnej. Będą to kolejne scenariusze zajęć dotyczące wychowania międzykulturowego, relacje i materiały z konferencji „Dziecko nie-

pełnosprawne w szkole ogólnodostępnej” oraz z warsztatów „Cyfrowa Dziecięca Encyklopedia Wielkopolan”, z „Warsztatów Liturgiczno-Muzycznych” i ze „Spotkania z czołowym twórcą polskiego filmu – Krzysztofem Zanussi”. Sprawozdania z wielu konkursów organizowanych w ramach rozwijania uzdolnień literackich i artystycznych uczniów pozwolą na optymistyczne spojrzenie na uczniów i nauczycieli z pasją. Pomimo zbliżających się wakacji nie zabraknie zapowiedzi oferty edukacyjnej dla nauczycieli.

Już dziś pragnę zaprosić nauczycieli oraz dyrektorów na **konferencje metodyczne**, których organizatorem od wielu lat jest Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie. Szczegółowe informacje zostaną wkrótce przekazane szkołom i placówkom subregionu konińskiego oraz będą zamieszczone na stronie CDN w Koninie.

A w imieniu własnym oraz Pracowników CDN życzę Koleżankom i Kolegom Nauczycielom oraz Wszystkim Pracownikom Oświaty wspaniałych wakacji, aktywnego wypoczynku i niezmiennie pięknej pogody, także ducha.

Jarosław Jankowski

*redaktor naczelny „Konińskiego Kuriera Oświatowego”
dyrektor CDN w Koninie*

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie Miejski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Koninie

zapraszają **dyrektorów, nauczycieli, wychowawców, pedagogów, psychologów szkolnych** wszystkich typów szkół i placówek oświatowych do udziału w **konferencjach metodycznych** zaplanowanych na **6 września 2014 r.**

w Szkole Podstawowej nr 9 i Gimnazjum nr 3 w Koninie (osiedle Chorzeń)

pod hasłem

***Jak kształtować i doskonalić najważniejsze umiejętności uczniów
zapisane w podstawie programowej?***

Ponadto w trakcie konferencji przedstawione zostaną:

- treści przedmiotowe i zagadnienia wychowawcze;
- treści dotyczące aktualnej polityki oświatowej państwa;
- oferty doskonalenia na rok szkolny 2014/15.

Marcin Olejniczak wykładowca PWSZ w Koninie

EDUKACYJNE KONTEKSTY ZAUFANIA (1)

Zawirowania wokół edukacji i zaufania

Wdobie wielowymiarowej globalizacji, ciągłych akceleracji procesów technologicznych, społecznych i kulturowych, w obliczu przeobrażeń politycznych i gospodarczych, które stanowią rezultat jednocześnie lokalnego i globalnego umiejscowienia instytucji¹ to, co uchodziło dotychczas za podstawy podejmowania aktywności przez ludzi i zbiorowości, czyli sprawdzone w przeszłości, utwierdzone w praktyce algorytmy działania, zdają się być często nieadekwatne wobec *tu i teraz*. W czasach normatywnego rozchwiania *przeszłość* nie spełnia już swojej porządkującej roli i nie dostarcza *wiedzy pewnej*, a taka właśnie *pooswieceniowa pewność wiedzy* i wiara w naukę cechowały minione pokolenia.

Współczesny świat przesycony jest ryzykiem. Zdaniem U. Becka: *w zaawansowanej nowoczesności społeczna produkcja bogactwa idzie w parze z produkcją ryzyka*². Ryzyko to obejmuje wszystkie sfery życia. Nie omija też edukacji.

Sytuacja powyższa generuje również nowe wyzwania, które są efektem deficytów edukacyjnego zaufania³. Obserwowalna obecnie dewaluacja i relatywizacja wykształcenia obligatoryjnego, przy jednoczesnej demokratyzacji i egalitaryzacji dostępu do edukacji (także na poziomie szkolnictwa wyższego), są efektem braku: zawierzenia, możliwości polegania na osobach bądź systemach abstrakcyjnych (nauczycielu, szkole, szkolnictwie)⁴.

¹ Por. M. Niedziółka, *Wpływ globalizacji na rozwój regionalny i lokalny*, w: K. Kuciński (red.), *Glokalizacja*, Warszawa 2011, s. 234–258.

² U. Beck, *Społeczeństwo ryzyka. W drodze do innej nowoczesności*, Warszawa 2004, s. 27.

³ Por. M. Olejniczak, *Zaufanie wartością w edukacji*, w: A. Grzegorzczak (red.), *W kręgu wartości dla Innych*, Konin 2008; M. Olejniczak, *O deficytach zaufania w szkole*, w: M. Włosiński (red.), *Pedagogika religii w kontekście edukacyjnym*, Włocławek 2011.

⁴ Por. A. Giddens, *Nowoczesność i tożsa-*

Schylek metanarracji, wieloparadygmatyczność i interdyscyplinarność nauki, postęp technologiczny, mieszanie się dyskursów naukowych i potocznych, wszystko to może przyczyniać się do poczucia, iż transfer wiedzy w toku kształcenia akademickiego dotyczy wiedzy już nieaktualnej. Dzieje się tak wskutek procesów instytucjonalizacji wiedzy przedmiotowej – nowe treści konfrontowane są z *klasycznymi*, jest to proces rozciągnięty w czasie; z drugiej

zaś strony wynikać to może, zwłaszcza w przypadku nauk społecznych, z ich charakteru, specyfiki, odmienności od nauk przyrodniczych⁵.

Pole nieufności, wyznaczające jednocześnie przestrzeń do budowy (odbudowy) zaufania, rozpościera się na styku świata nauczycieli i uczniów (studentów i wykładowców), panuje w pracownicznych mikroświatach, występuje między organizacją (szkołą, uczelnią) a formalnym, hierarchicznym otoczeniem zewnętrznym oraz w końcu też może obejmować sfery między edukacją a *prawdziwym życiem*. Na poziomie ele-

⁵ Por. S. Ossowski, *O osobliwościach nauk społecznych*, Warszawa 2001.

mentarnym nieufność lokuje się również w sferze intrapersonalnej. Jednostki mają coraz to więcej wątpliwości (o ile cechuje je określony poziom samowiedzy i refleksyjności) co do charakteru swojej wiedzy – jej trafności i miarodajności – zwłaszcza uwzględniając relatywistyczny wariant *prawdy*.

Idealistyczny model edukacyjnego zaufania, wywiedziony z zakładanych celów działalności instytucji (wizja, misja, deklaratywna odpowiedź na potrzeby społeczne) opierać się może na dwóch przekonaniach. Zaufanie do instytucji, uczelni wyższej, dotyczyć może z jednej strony *wiary* kandydata, studenta i absolwenta, że zdobyte wykształcenie zwiększy jego atrakcyjność na rynku pracy (uczelnia traktowana jest jak most do rynku pracy), z drugiej zaś strony *przeświadczenia*, że wysoka jakość usług edukacyjnych niesie ze sobą potencjał autokreacyjny (a także emancypacyjny), związany z kształtowaniem określonych cech, np. otwartości, gotowości do podejmowania wyzwań, świadomości podejmowania aktywności edukacyjnej przez całe życie. Niestety realia pokazują, że studia wyższe często pełnią funkcję swobodnego *moratorium*, usprawiedliwego odroczenia wejścia w dorosłość: w świat pracy i rodziny.

Niepoprawna wiara w naukę jako źródło wiedzy pewnej i ostatnia instancja dostarczająca miarodajnych wskaźników postępu zdaje się być zastępowaną wiarą w lokalne możliwości wykorzystywania informacji w konkretnej czasoprzestrzeni. Ale również do tego potrzebne są agendy monitorujące i reagujące niezwykle szybko na zmiany w otoczeniu. Szczególna rola w tym miejscu przypada instytucjom edukacyjnym i wszystkim podmiotom zaangażowanym w realizację doniosłego celu – przy założeniu istnienia dążenia do realizacji szczytnych funkcji (kulturowych uzasadnień ich istnienia) założonych przez te podmioty.

Jolanta Kmieć, Małgorzata Pogodska konsultantki CDN w Koninie

Raz jeszcze o edukacji wielokulturowej w edukacji przedszkolnej

Żyjemy w świecie, w którym emigracja stanowi stały element życia w wielu krajach. Do takich państw należy również Polska. Zmiany w osadnictwie prowadzą do modyfikacji tożsamości narodowej czy też i ponadnarodowej, np. europejskiej, społeczeństwa stają się wielokulturowe. Zjawisko to ma swoje odzwierciedlenie już w przedszkolach – tu najwcześniej zaobserwować można zróżnicowanie etniczne, często w przedszkolu dziecko ma pierwszy kontakt z inną kulturą i rasą ludzką.

Dyrektywa Rady 77/486/EWG w sprawie kształcenia dzieci pracowników migrujących z krajów Unii Europejskiej zobowiązuje państwa członkowskie do oferowania takim dzieciom bezpłatnej nauki, w tym nauczania w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych państwa przyjmującego, jak również do podejmowania odpowiednich środków w celu nauczania języka i kultury kraju pochodzenia.

W Polsce w 2010 roku z kartami stałego pobytu przebywali obywatele ze 172 państw. Nikt nie wie, ilu ich było dokładnie – wielu mieszkało nielegalnie, często bez dokumentów. Pobieżne szacunki mówią, że mogło ich być około miliona (źródło: East News/Michał Rozbicki 10.11.2010). Dziś pewnie w naszym kraju jest jeszcze więcej osób przebywających legalnie i nielegalnie.

W 2013 roku weszła nowa ustawa o obywatelstwie polskim. Przewiduje ona dwa podstawowe tryby nadawania obywatelstwa polskiego: nadanie przez prezydenta RP oraz uznanie za obywatela polskiego przez wojewodę. Od 2012 roku 175 cudzoziemców z Wielkopolski otrzymało obywatelstwo polskie: 42 z nominacji prezydenckiej, pozostali z ustanowienia Wojewody Wielkopolskiego.

Naprzeciw tym zmianom wyszło **Przedszkole nr 12 w Koninie**. Nauczyciele tej placówki doskonale wykorzystali naturalną umiejętność dzieci w wieku przedszkolnym do rozwijania tożsamości zgodnie z etapami rozwoju. Już niemowlęta i dzieci w wieku poniemowlęcym posiadają podstawową samoświadomość – wiedzą „co to ja” i „co nie jest mną”. Dziecko jest wraz-

liwe na uczucia innych, na uczucia dorosłych i zaczyna naśladować ich zachowania. Dwulatek zaczyna rozpoznawać i badać różnice fizyczne, uczy się nazw kolorów, w tym zaczyna rozróżniać kolory skóry swoich kolegów. Dziecko w wielu 3 i 4 lat zauważa różnice pomiędzy budową anatomiczną ludzi, potrafi klasyfikować na podstawie rozmiaru i koloru. Dziecku łatwo w tym wieku uwierzyć w uprzedzenia i stereotypy. Pięciolatki zadają pytania o różnice fizyczne, ale też same powoli zaczynają je wyjaśniać. Dokonują rozróżnienia między członkami tej samej grupy rasowej lub kulturowej. W wieku przedszkolnym dzieci rozwijają umiejętności społeczne i stają się coraz bardziej zorientowane na innych. Cieszą się z poznawania kultury swoich przyjaciół. Rozumieją pojęcie sprawiedliwości i niesprawiedliwości i często ich używają, kiedy starają się radzić sobie z problemami.

W ostatnim numerze „Konińskiego Kuriera Oświatowego” zaprezentowaliśmy tematyczne scenariusze zajęć, które przygotowane zostały przez nauczycielki z Przedszkola nr 12 „Kubuś Puchatek” w Koninie. Dyrektorem przedszkola od 12 lat jest **mgr Aneta Gajewska**, której zadałyśmy kilka pytań...

• Państwa przedszkole może się poszczycić m.in. realizacją wielu projektów edukacyjnych – czy może nam Pani opowiedzieć o tych najważniejszych?

W przedszkolu prowadzona była innowacja pedagogiczna pt. *Bawię się i uczę zestawem kształtów NUMICON* autorstwa Anny Grochowskiej. Do tej pory zrealizowaliśmy sporo własnych programów edukacyjnych i wychowawczych, ale włączamy się także w akcje i projekty ogólnopolskie. Posiadamy tytuł Szkoły w Ruchu i Szkoły Odkrywców Talentów. Staramy się nieustannie wzbogacać naszą ofertę edukacyjną, co spotyka się z dużym uznaniem ze strony rodziców i pozwala nam efektywnie funkcjonować na zróżnicowanym rynku edukacyjnym miasta Konina, a równocześnie cieszy nas samych i motywuje do dalszej kreatywnej pracy.

• A jakie materiały Państwo wykorzystaliście do przeprowadzenia tak

trudnego tematu dla przedszkolaka jak wielokulturowość?

Nauczyciele do realizacji treści z edukacji wielokulturowej wykorzystali filmy, bajki, poezję, plakaty i muzykę. W trakcie zajęć posługiwano się literaturą dziecięcą odzwierciedlającą realia życia danej społeczności. Dodatkowym urozmaicheniem było śpiewanie tradycyjnych piosenek, przebieranie się w regionalne stroje i smakowanie potraw charakterystycznych dla danych kręgów kulturowych. Kulinaria są zasługą naszych pań kucharek. Wykorzystując aktywne metody nauczania, nauczyciele pokazali wychowankom nieznaną im świąteczne tradycje. Dodać należy, że wszystkim tym przedsięwzięciom zawsze towarzyszyła mapa i globus. Do dziś mapa wisi na ścianie w Sali Starszaków i dzieci wiedzą, gdzie znajdują się poszczególne kontynenty i oczywiście kto tam mieszka.

• Czy w waszym przedszkolu są dzieci obcokrajowców?

Z dwojga rodziców obcokrajowców nie mamy dzieci, ale czworo naszych wychowanków posiada jednego rodzica spoza narodowości polskiej.

• Jakie są dzieci w stosunku do rówieśników różniących się odcieniem koloru skóry czy włosów? W tym wieku o różnicach religijnych nie można jeszcze mówić.

Ogólnie dzieci nastawione są wobec siebie tolerancyjnie. Brak przejawów jakiegokolwiek dyskryminacji jest zasługą zarówno rodziców jak i nauczycieli – to oni przekazują wzorce postępowania z koleżankami i kolegami. Wszystkie dzieci są tak samo traktowane – niezależnie od koloru czy odcienia skóry, a tym bardziej od wyznania. Dzieci wykazują się tolerancją właściwie wobec każdej inności – nie tylko rasowej, ale i każdej ułomności fizycznej. Uczą się, jak pomagać innemu dziecku, które nie może wykonać danej czynności ze względu na ograniczenia fizyczne. Nauczanie o wielokulturowości pomaga rozwijać takie spojrzenie na życie człowieka, w którym każdy ma inny dom, innych rodziców. Poprzez ukazywanie szczęśliwych dzieci w Afryce i na innych kontynentach można wyjść poza

wymiar stereotypowej perspektywy europejskiej, w której to Europejczyk wie najlepiej i sam ocenia, co jest dobre. Poza tym bardzo ważne jest, aby pamiętać, że edukacja wielokulturowa jest skuteczna tylko wtedy, gdy realizowana jest przez cały rok, a nie jedynie raz na jakiś czas.

• **A co Wy, nauczyciele zyskaliście na tym projekcie?**

Poszerzyłyśmy wiedzę, która była pobieżna. Poznałyśmy metody pracy nauczycieli z innych kontynentów. To bardzo wzbogaciło nasz warsztat pracy, pokazało inne możliwości, nauczyło nowych technik, które w pracy z naszymi dziećmi już przynoszą efekty. Dzieci świetnie się bawią, a poprzez zabawę poznają obyczaje, słownictwo i gusty kulinarne innych kultur. Jesteśmy w trakcie nawiązywania współpracy z działem edukacyjnym ambasady Japonii. Chcemy nawiązać kontakt również z innymi ambasadami, a przez to i z przedszkolami w różnych krajach. Myślę, że będzie to wspólna korzyść dla wszystkich współpracujących ze sobą przedszkoli.

My także mamy bardzo dużo do zaoferowania – nasi nauczyciele to nie tylko profesjonalni edukatorzy, ale często i znakomici plastycy czy muzycy.

• **Widać to po bardzo wysokiej ocenie Waszego przedszkola. Rodzice zabiegają, aby swoje dziecko oddać Wam pod opiekę. Wiem, że nie macie już wolnych miejsc na następny rok. I chociażby już to świadczy o wysokim poziomie edukacyjno-opiekuńczym Waszej placówki.**

Często zapraszamy rodziców na tak zwane zajęcia otwarte – każdy rodzic może zobaczyć, jak uczestniczy w nich jego dziecko. Gościmy na tych zajęciach od kilkunastu do kilkudziesięciu rodziców. Jest to niepowtarzalna możliwość zobaczenia dziecka w grupie rówieśniczej, podpatrywania jego kontaktu i wzajemnych relacji z kolegami i koleżankami. Tego naprawdę nie da się zaobserwować w domu. A wracając do zajęć z wielokulturowości – rodzice mogli w nich uczestniczyć i podziwiali wystawy prac dziecięcych. Promowanie wielokulturowości będziemy się starać

wprowadzić jako innowację pedagogiczną. Projekt powstał dzięki zaangażowaniu naszych nauczycieli – tu szczególnie chciałabym podkreślić pracę koleżanek Anny Grochowskiej i Ewy Jacaszek. Słowa podziękowania kieruję również pod adresem pani dr Jolanty Kmieć, dzięki której możemy liczyć na osobistą opiekę merytoryczną i szeroką współpracę z Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie. Nasze działania zostały też wysoko ocenione przez pracowników niezależnych ośrodków naukowo-dydaktycznych – możemy na przykład poszczycić się bardzo dobrą opinią pani dr Barbary Dobrowolskiej z Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach.

• **To prawda – szerszą wypowiedź komplementującą Państwa pracę zamieściliśmy w ostatnim wydaniu „Konińskiego Kuriera Oświatowego”. Chyba naprawdę nie trzeba już nic dodawać do tych jakże pochlebnych słów. Dziękujemy za rozmowę.**

*Rozmawiały: Jolanta Kmieć
i Małgorzata Pogodska*

Nowi przyjaciele „Kubusia Puchatka” (kolejne wybrane scenariusze zajęć)

SCENARIUSZE ZAJĘĆ OPRACOWANE W RAMACH TYGODNIA AMERYKI POŁUDNIOWEJ

Scenariusz zajęć dla dzieci trzyletnich

Opracowanie scenariusza: Małgorzata Ceglewska.

Temat: Zabawa dydaktyczna „Kawa czy kakao?”.

Cele operacyjne:

- dziecko rozpoznaje banana po wyglądzie i smaku,
- zna wygląd ziaren kawy,
- doskonalą zmysły: dotyku, smaku i wzroku,
- przelicza w zakresie liczby 3,
- reaguje na polecenia nauczyciela,
- integruje się we wspólnej zabawie.

Metody: rozmowa, pokaz, samodzielne doświadczenia, ekspresja ruchu.

Formy pracy: z całą grupą, indywidualnie.

Środki dydaktyczne: pudełko z bransoletką wykonaną z kawy, talerzyk z plasterkami banana, trzy talerzyki: z ziarnami kawy, z kawą mieloną i z kakao, ilustracje kakaowca, kawy i banana, trzy białe kartki, klocki numicon, kołeczki, ziarna kawy, grzechotka, tamburyno.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Powitanie dzieci zabawą „Wiadomość Inków”.

Dzieci ustawione są w kręgu. Pierwsze dziecko stojące obok nauczyciela otrzymuje pudełko, w którym schowana jest wiadomość. Zadaniem każdego dziecka jest przekazanie kolejno pudełka, aż trafi ono do nauczyciela. Nauczyciel odczytuje wiadomość zapisaną na pudełku: „Otworzyć na zakończenie zajęcia”.

2. Zabawa dydaktyczna „Kawa czy kakao?”.

Nauczyciel mówi dzieciom, że dzisiaj wybierzemy się do Ameryki Południowej, aby poznać produkty, które są tam uprawiane i do nas przyprawiają, abyśmy mogli je spożywać. Będziemy je rozpoznawać za pomocą wzroku, dotyku i smaku.

A) Rozpoznawanie za pomocą zmysłu wzroku i smaku bananów i określanie, jak smakują (są słodkie).

B) Na dwóch talerzykach umieszczone są: kawa mielona i kakao. Zadaniem każdego dziecka jest poznanie ich przez zmysł dotyku i określenie konsystencji: twarde – miękkie, a następnie zaprezentowanie ziaren kawy.

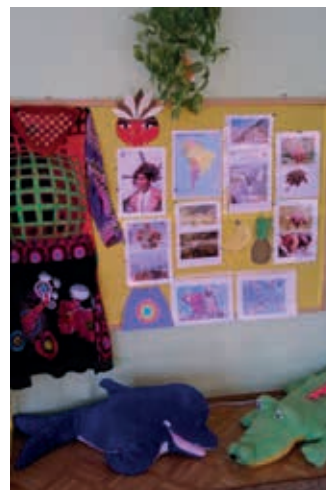
Próbowanie kawy i kakao znajdujących się na palcach dzieci i określanie ich smaku (gorzki).

C) Mycie rąk w łazience.

D) Próbowanie łyżeczką zaparzonej kawy i rozpuszczonego kakao – określanie smaku (gorzki).

E) Przedstawienie dzieciom ilustracji rośliny kakaowca, kawy i banana.

3. Zabawa ruchowa „Zbieramy kawę”.

Nauczyciel rozsypuje na środku dywanu ziarna kawy. Dzieci biegają wokół nich. Na dźwięk grzechotki zatrzymują się i podnoszą tyle ziarenek, ile usłyszą dźwięków tamburyna.

4. Zabawa matematyczna „Liczymy ziarna kawy”.

Nauczyciel rozkłada trzy białe kartki. Zadaniem wybranego dziecka jest ułożenie na pierwszej kartce jednego ziarenka. Na drugiej – dwóch i na trzeciej – trzech. Zadaniem kolejnego dziecka jest ułożenie pod każdą kartką z ziarnami takich kształtów Numicon, które określają liczbę ziaren kawy – 1, 2, 3, a następnie pod nimi odpowiednią ilość kołeczków. Następnie dziecko wskazuje najmniejszą i największą liczbę ziaren.

5. Układanie przez wybrane dziecko wymyślonego przez siebie wzoru z kawy.

6. Na kończenie zajęć nauczyciel dziękuje dzieciom za wspólną pracę, otwiera pudełko – wiadomość od Inków i pokazuje jego zawartość: bransoletkę zrobioną z ziaren kawy.

*

Scenariusz zajęć dla dzieci trzy- i czteroletnich

Opracowanie scenariusza: Barbara Augustynowicz.

Temat: Papuga – kolorowy ptak z Ameryki Południowej.

Obszar edukacyjny: Poznawanie i rozumienie siebie i świata. Budowanie systemu wartości.

Treści programowe: Słuchanie ilustrowanych opowiadań wygłaszanych przez nauczyciela. Budzenie zainteresowań życiem zwierząt w innych krajach.

Cele operacyjne:

- dziecko wie, jak wygląda papuga i gdzie żyje,
- słucha do końca objaśnień nauczyciela i rozumie je, wykonując poprawnie zadania,
- rozróżnia kolory,
- ćwiczy spostrzegawczość.

Metody:

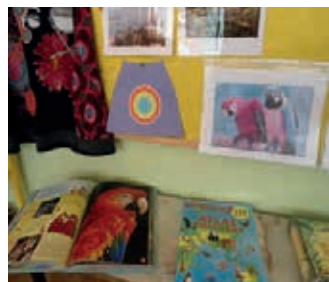
- słowna – oparta na poleceniach dla dzieci,
- oglądowa – oparta na obserwacji,
- czynna – oparta na realizacji zadań.

Formy pracy: praca z całą grupą oraz praca indywidualna.

Środki dydaktyczne: *Moja pierwsza encyklopedia – Zwierzęta*, *Atlas zwierząt*, obrazki papugi, kolorowe piórka, klej.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Nauczycielka siada z dziećmi, następuje powitanie, a potem zapowiedź tematu zajęć.
2. Odczytanie z encyklopedii dla dzieci informacji na temat papugi, w atlasie zwierząt pokazanie miejsca, gdzie żyją papugi.
3. Poznanie wyglądu papugi. Przedstawienie jej na obrazkach. Co jest charakterystyczne dla papugi? Kolorowe pióra.

4. Rozróżnianie kolorów: zielony, żółty, niebieski. Na przygotowane przez nauczycielkę kolorowe papugi dzieci przykładają pióra w takich samych kolorach, jak na obrazku.

5. Zabawa ruchowa „Papugi”. Dzieci swobodnie spacerują po sali, na sygnał tamburyna i słowo „papugi” biegają i naśladują poruszanie skrzydłami. Na sygnał i słowa „do gniazda” przykucają. Po kolejnym sygnale – spacer po sali (sprawdzenie umiejętności reagowania na sygnał).

6. Praca plastyczna dzieci.

Dzieci oglądają przygotowane przez nauczycielkę obrazki papugi, słuchają objaśnień, w jaki sposób należy wykonać zadanie: przyklejanie piór do obrazków.

7. Praca twórcza dzieci.

8. Pani dziękuje dzieciom za piękny i pracowity udział w zajęciach. Dzieci oglądają powstałe prace. Zostają one umieszczone na wystawie.

*

Scenariusz zajęć dla dzieci czteroletnich

Opracowanie scenariusza: Anna Grochowska.

Temat: Poznanie mieszkańców puszczy amazońskiej, wykonanie indiańskiego pióropusza.

Cele operacyjne:

- dziecko poznaje ludzi mieszkających w amazońskiej dżungli,
- rozumie słowo „dżungla”,
- porównuje wygląd Indian z Europejczykami (strój, malowanie twarzy, ozdoby),
- wykonuje według instrukcji pióropusz z kolorowych piór,
- ozdabia opaskę wzorami.

Metody: słowna, oglądowa, czynna (zadania stawiane do wykonania).

Formy pracy: indywidualna, grupowa i zbiorowa (praca z całą grupą).

Środki dydaktyczne: film dokumentalny, ilustracje, magnetofon, muzyka z płyt CD, opaski na głowę z kolorowego brystolu – po dwie dla każdego dziecka, kolorowe piórka, pisaki, tacki, klej, gumka, zszywacz ze zszywkami.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Oglądanie filmu dokumentalnego o Indianach z puszczy amazońskiej.
2. Rozmowa na temat filmu w oparciu o ilustracje zawieszane w trakcie rozmowy na tablicy przez dzieci:
  - Gdzie leży puszcza amazońska? (dzieci pokazują na mapie)
  - Co to jest Amazonka? (ilustracja dorzecza Amazonki)
  - Kto mieszka w amazońskiej puszczy? (zdjęcie Indian, domów)
  - Jak wyglądają Indianie, których oglądaliście na filmie? (dzieci opisują wygląd w oparciu o ilustracje i film)
  - Czy Indianie są podobni do nas? (porównywanie Indianina do Europejczyka)
  - Jak wygląda indiański pióropuszc?
3. Zabawa przy muzyce „Taniec Indian”. Dzieci poruszają się w dowolny, twórczy sposób w rytm muzyki z magnetofonu.
4. Wyszukiwanie na obrazkach – wśród wielu postaci ludzi z różnych krajów świata – Indianina z Amazonii.
5. Nawiązanie do pracy plastycznej. Dziś zrobicie sobie pióropuszcze indiańskie. Powiedzcie mi, z czego składa się taki pióropuszc? (pióra i opaska). Przygotowałam dla was opaski w różnych kolorach. Wybierzcie sobie ulubione dwa kolory. Potrzebne nam będą też kolorowe piórka. Przygotowałam je dla was na tackach. Po przyklejeniu piór ozdobicie pisakami opaskę, kreśląc dowolne wzory.
6. Pokaz nauczycielki obrazujący sposób wykonania pracy. Podkreślenie kolejności wykonania czynności: (1) przyklejenie piórek do jednej z opasek, (2) doklejenie drugiej w taki sposób, aby zasłoniła dudki, (3) ozdobienie złożonej opaski wzorami narysowanymi za pomocą kolorowych pisaków.
7. Praca twórcza dzieci.
8. Dopasowanie opasek do główek dzieci poprzez doszycie gumki.
9. Wystawa prac, wspólne zdjęcia.

*

Scenariusz zajęć dla dzieci sześcioletnich

Opracowanie scenariusza: Małgorzata Kapera.

Temat: Życie w amazońskiej dżungli.

Cele operacyjne:

- dziecko zdobywa wiadomości o lesie równikowym,
- nazywa zwierzęta i rośliny żyjące nad Amazonką,
- naśladuje sposób poruszania się wybranych zwierząt,
- wykona pracę plastyczną w zespołach,
- inscenizuje ruchem piosenkę „Dżungla”.

Metody pracy:

- słowna – opowiadanie,
- czynna – zadaniowa,
- oglądowa – pokaz.

Formy pracy:

- z całą grupą,
- zespołowa.

Środki dydaktyczne: ilustracje zwierząt i roślin, magnetofon, płyta CD, wycięte ilustracje zwierząt i roślin, klej, farby, kredki.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Opowiadanie nauczycielki poparte zdjęciami i ilustracjami. Amazonka jest najdłuższą rzeką świata, przepływa przez Amerykę Południową. Porośnięty drzewami obszar, przez który płynie rzeka, nazwano Amazonią. Amazonia jest pokryta gęstym, tropikalnym, wilgotnym lasem równikowym, który dzieli się na warstwy. Najwyższa warstwa to korony najpotężniejszych drzew. Żyją tam małpy oraz ptaki: orły, tukany. Około 30 m nad ziemią tworzy się kobierzec (prześwietlone słońcem korony niższych drzew), na konarach wiszą leniwece, żyje tu 36 gatunków małp oraz 1000 gatunków ptaków. Dlatego panuje tu ogromny hałas. Następną warstwą to krzewy i pnie wysokich drzew, pełno tu długich lian, a w korze drzew rosną orchidee, żyją tu nadrzewne żaby. W poszyciu jest ciemno, rosną tu paprocie i grzyby, a między nimi roi się od owadów. Mieszkają tu również mrówkojady, tapiry, węże i pumy. Rzeka Amazonka to dom dla węży, żółwi, aligatorów i wielkich wydr, ryb, w tym krwiożerczych piranii i węgorzy elektrycznych.
2. Zabawa ruchowa do piosenki „Dżungla”. Dzieci śpiewają piosenkę i jednocześnie wykonują zaproponowany przez nauczyciela ruch.
3. Rozwiązywanie zagadek na temat zwierząt Amazonii. Dziecko wyszukuje ilustrację jako odpowiedź na zagadkę.

Kiedy się przyjrzę tobie,
myśli miewam takie:
czy to jest ptak z dziobem,
czy prędzej dziób z ptakiem?

(tukan)

Słuchaj, jak w palmowym lesie
tysiąc krzywych dziobów drze się.
Właściciel dzioba stroszy czub,
a potem dziobem orzech – łup!
Długowieczny śmieszny ptak,
może żyć nawet sto lat!

(papuga)

W drzew koronach trwa narada.
Krzyczą głośno wielkie stada.
Wśród drzew, hen na wysokości,
nie dorównasz im w zręczności!
Każda z nich ma cztery ręce.
Nie podpowiem Ci już więcej.

(szympansy)

Różne opinie o sobie słyszę,
że nic nie robię, że tylko wiszę,
że na gałęzi nocą i dniem
nic tylko wiszę, jem albo śpię.
To, że nie biegam, jak rączy jeleń,
wcale nie znaczy, że jestem leniem.

(leniwiec)

Lekki jak motyl,
jak trzmiel maleńki,
odziany w złoto, szmaragd i błękit,
jest w Ameryce klejnot skrzydlaty,
co – pijąc nektar – całuje kwiaty.

(koliber)

4. Zabawa ruchowa „Zwierzęta Amazonii”.

Przy spokojnej muzyce dzieci poruszają się po dywanie. Na przerwę w muzyce dzieci zmieniają się w zwierzęta i naśladują sposób poruszania się tukana, leniwca, małp, węży.

5. Praca plastyczna w zespołach.

Dzieci podzielone są na cztery zespoły. Na duży arkusz nakleja gotowe elementy (wycięte zdjęcia lub ilustracje tukanów, papug, leniwców, małp, żab, kwiatów) oraz dorysowują brakujące elementy: drzewa, liany, krzewy, wodę, słońce itp.

6. Wystawa prac.

*

SCENARIUSZE ZAJĘĆ OPRACOWANE W RAMACH TYGODNIA INDYJSKIEGO

Scenariusz zajęć dla dzieci trzyletnich

Opracowanie scenariusza: Małgorzata Ceglewska.

Temat: „Zabawy z kolorami” – indyjskie święto kolorów.

Cele:

- dziecko wie, na czym polega indyjskie święto kolorów,
- rozpoznaje kolory podstawowe,
- łączy ze sobą kolory,
- reaguje na polecenia nauczyciela,
- integruje się w zabawie.

Metody: rozmowa, pokaz, objaśnienie, zabawa ruchowa, zabawa dydaktyczna.

Formy pracy: z całą grupą, indywidualnie.

Środki dydaktyczne: ilustracja przedstawiająca święto Holi; tamburyno; kartki w czterech kolorach: niebieski, biały, żółty, czerwony; kwiaty z papieru w kolorze żółtym, czerwonym, jasnozielonym, różowym i fioletowym; wazony z papieru w tych samych pięciu kolorach; kolorowe kredki do malowania twarzy; krzesła.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Powitanie dzieci zabawą „Witam dzieci...”.

Nauczyciel wita dzieci, które np. „mają niebieskie bluzki, jasne włosy itd.”. Powitanie trwa do momentu, aż przedstawia się wszystkie osoby.

2. Rozmowa z dziećmi nt. HOLI – indyjskiego święta kolorów; przedstawienie ilustracji związanej z tym świętem. Zaproszenie dzieci do zabaw z kolorami.

3. Zabawa dydaktyczna „Kolory”.

Dzieci biegają po sali. Na uderzenie w tamburyno zatrzymują się, nauczyciel pokazuje kolor, a dzieci wyszukują w tym kolorze przedmiot i kładą go na podłodze.

4. Zabawa ruchowa „Kolorowa łąka”.

Nauczyciel rozkłada na dywanie kwiatki z papieru w kolorze żółtym, różowym, czerwonym, jasnozielonym i fioletowym. Dzieci spacerują po „łące”. Na hasło „Stań przy czerwonym kwiatku” dzieci ustawiają się przy nim. Na kolejne zapowiedzi wykonują dalsze polecenia.

5. Zabawa „Kolorowe bukiety”.

Nauczyciel rozkłada na dywanie pięć wazonów z papieru, a na dywanie leżą rozłożone kolorowe kwiaty. Po dywanie między kwiatkami spacerują dziewczynki. Na zapowiedź „Robimy żółty bukiet” dzieci zbierają żółte kwiaty, a następnie układają z nich bukiet w żółtym wazonie. Następnie po „łące” spacerują chłopcy. Na zapowiedź „Robimy bukiet z jasnozielonych kwiatów” zbierają kwiaty w tym kolorze i robią bukiet w jasnozielonym wazonie. Zabawa trwa do momentu ułożenia bukiecików we wszystkich wazonach.

6. Zabawa „Królestwo kolorów”.

Dzieci siedzą na krzesłach. Nauczyciel maluje dzieciom na zewnętrznej stronie dłoni kropkę jednym w czterech kolorach. Na zapowiedź „Królestwo czerwonych kolorów” zamieniają się miejscami na krzesłach dzieci, które mają na dłoni kropkę w tym kolorze, a następnie w innych kolorach podanych przez nauczyciela. Na hasło „Królestwo różnych kolorów” wszystkie dzieci zmieniają swoje miejsca.

7. Zabawa „Kolor do koloru”.

Dzieci siedzą na krzesłach. Nauczyciel rozdaje dzieciom kwiaty w pięciu kolorach. Na hasło nauczyciela – np. „czerwony do czerwonego” – łączą się ze sobą dzieci, które mają kwiaty w tym kolorze. Następnie wracają na swoje miejsca i słuchają kolejnego polecenia.

8. Podziękowanie dzieciom za uczestniczenie w zajęciach.

*

Scenariusz zajęć dla dzieci trzy- i czteroletnich

Opracowanie scenariusza: Barbara Augustynowicz.

Temat: Sari – indyjski strój.

Obszar edukacyjny: Wychowanie przez sztukę – muzyka i śpiew, pląsy i taniec. Poznawanie i rozumienie siebie i świata.

Treści programowe: Słuchanie ilustrowanych opowiadań wygłaszanych przez nauczyciela. Budzenie zainteresowań życiem w innych krajach.

Cele operacyjne:

- uczeń wie, jak wygląda strój kobiety żyjącej w Indiach i jak się nazywa (sari),
- wie, jak nazywa się ozdoba na czole (bindi),
- poznaje bajki innych regionów świata,
- słucha do końca objaśnień nauczyciela i rozumie je, wykonując poprawnie zadania,
- dostrzega zmiany dynamiki i tempa utworu muzycznego, wyraża je, pląsając i tańcząc,
- ćwiczy spostrzegawczość.

Metody:

- słowna – oparta na poleceniach dla dzieci,
- oglądowa – oparta na obserwacji,
- czynna – oparta na realizacji zadań.

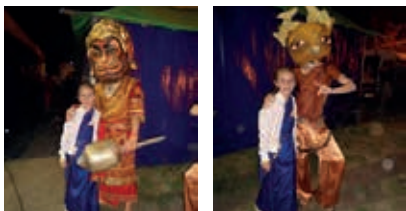
Formy pracy:

- praca z całą grupą,
- praca indywidualna.

Środki dydaktyczne: fotografie przybliżające kulturę Indii, sari, bibuła, bajka indyjska „Mądra papuga” Michała Antosiewicza, muzyka indyjska, odtwarzacz CD.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Nauczycielka siada z dziećmi, następuje powitanie, a potem zapowiedź tematu zajęć.
2. Przedstawienie na fotografiach tradycyjnego stroju indyjskiego, postaci z opowieści indyjskich, ozdób twarzy i dłoni.

Postaci z indyjskich opowieści

Kobieta z dzieckiem ubrane w sari

Ubieranie sari

3. Słuchanie bajki Michała Antosiewicza „Mądra papuga”.
4. Rozmowa z dziećmi na temat wysłuchanej bajki.
5. Wybór przez dzieci koloru bibuły i ubieranie w sari z bibuły.

6. Zabawa ruchowa przy muzyce indyjskiej. Dzieci poruszają się w rytm indyjskiej melodii, uważając, aby nie uszkodzić sari. Naśladują ruchy za nauczycielem. Na sygnał dźwiękowy wykonują delikatny ukłon (sprawdzenie umiejętności reagowania na sygnał).

7. Pani dziękuje dzieciom za piękny udział w zajęciach. Wykonanie pamiątkowego zdjęcia.

Scenariusz zajęć dla dzieci czteroletnich**Opracowanie scenariusza:** Anna Grochowska.**Treści podstawy programowej:**

Wychowanie przez sztukę – muzyka i śpiew, płyśy i taniec. (8 – 2, 3, 4)

Wychowanie przez sztukę – różne formy plastyczne. (9 – 2)

Wspomaganie rozwoju mowy dzieci. (3 – 3)

Treści programowe:

1.2. Poznawanie i rozróżnianie dzieci i dorosłych o różnych kolorach skóry.

1.3. Dostrzeganie ich niepowtarzalności, szanowanie jej.

1.4. Rysowanie, malowanie, lepienie z masy solnej, plasteliny, wydzieranie, wycinanie z kolorowego papieru postaci i portretów dzieci z różnych stron świata.

1.5. Oglądanie charakterystycznego ubioru różnych narodów; dostrzeganie podobieństw i różnic.

3.5. Oglądanie, nauka, naśladowanie tańców ludowych.

3.7. Oglądanie filmów dokumentalnych, fabularnych i przyrodniczych z dalekich zakątków globu.

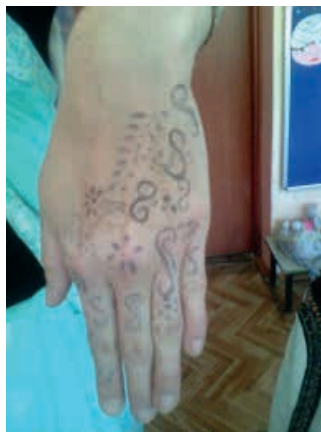
3.12. Zorganizowanie wystawy prac dzieci o różnych kulturach.

Temat: Porównywanie obrazków pt. „Indie: miasto – wieś”. Słuchanie muzyki indyjskiej.**Cel ogólny:** poznanie specyfiki życia w Indiach.**Cele operacyjne:**

- dziecko poznaje tradycyjne stroje hinduskie,
- tańczy do muzyki indyjskiej – bawi się w zabawy naśladowcze,
- ogląda i przymierza chłopięcy strój hinduski,
- z uwagą ogląda film, dzieli się swoimi wrażeniami z oglądanych obrazów i zdarzeń,
- wykonuje pracę plastyczną.

Metody: słowna, oglądowa, czynna (zadania stawiane do wykonania).**Formy pracy:** indywidualna, grupowa i zbiorowa (praca z całą grupą).**Środki dydaktyczne:** ilustracje (Hinduska i Hindus w stroju odświętnym i codziennym), magnetofon, muzyka z płyt CD, film z fragmentami opowiadającymi o codziennym życiu w Indiach, kolorowa bibuła, opaska z kartonu dla każdego chłopca, rysunek ozdoby głowy dla każdej dziewczynki, wydzierany kolorowy papier, klej, pędzle do kleju.**PRZEBIEG ZAJĘĆ**

1. Powitanie dzieci w języku hindi: „namaste”.
2. Oglądanie prezentacji multimedialnej o życiu ludzi w Indiach (wybrane fragmenty) www.youtube.com/watch INDIE – Dotyk niesamowitego odc. 2 – Indyjski dzień.
3. Oglądanie tradycyjnych strojów hinduskich dla kobiet i mężczyzn na obrazkach i w naturze.

*Męski strój odświętny i codzienny**Hinduski strój chłopięcy**Ozdabianie dłoni, ozdoby na czoło**Kobięcy strój odświętny i codzienny**Pani Basia w sari*

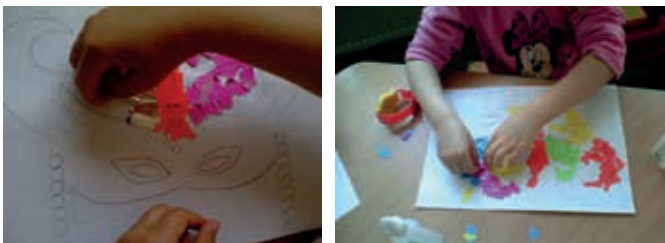
4. Nauka tańca do muzyki indyjskiej.

5. Wykonywanie turbanu dla chłopców...

i ozdób na głowę dla dziewczynek.

6. Prezentacja wykonanych prac i wspólne zdjęcie.

Scenariusz zajęć dla dzieci czteroletnich

Opracowanie scenariusza: Anna Grochowska.

Treści podstawy programowej:

Wychowanie przez sztukę – różne formy plastyczne (9 – 2)

Wychowanie rodzinne, obywatelskie i patriotyczne (15 – 5)

Wspomaganie rozwoju mowy dzieci (3 – 2, 3)

Treści programowe:

1.5. Oglądanie charakterystycznego ubioru różnych narodów; dostrzeżenie podobieństw i różnic.

Poznanie różnych sposobów podróżowania charakterystycznych dla danej kultury.

1.12. Unikanie zachowań agresywnych, nietolerancji wobec ludzi o innym kolorze skóry, języku, innej kulturze, odmiennym wyglądzie i sposobie bycia.

3.7. Oglądanie filmów dokumentalnych, fabularnych i przyrodniczych dalekich zakątków globu.

3.11. Dzielenie się wiadomościami o życiu ludzi na świecie.

3.12. Zorganizowanie wystawy prac dzieci o różnych kulturach.

Temat: Praca plastyczna pt. „Holi – święto kolorów”.

Cel ogólny: poznanie tradycyjnego święta indyjskiego – holi.

Cele operacyjne:

- dziecko podsumowuje i utrwała wiadomości o Indiach zdobyte do tej pory,
- ogląda pokaz zakładania sari w wykonaniu nauczycielek,
- poznaje tradycyjne święto holi, porównuje je z obchodzonym w Polsce powitaniem wiosny,
- bawi się w zabawy naśladowcze,
- z uwagą ogląda film, dzieli się swoimi wrażeniami z oglądanych obrazów i zdarzeń,
- wykonuje pracę plastyczną.

Metody: słowna, oglądowa, czynna (zadania stawiane do wykonania).

Formy pracy: indywidualna, grupowa i zbiorowa (praca z całą grupą).

Środki dydaktyczne: mapa świata, ilustracje o Indiach (flaga, dorzecze Gangesu, mapa Indii, kobiety i mężczyźni w tradycyjnych strojach), magnetofon, muzyka z płyt CD, filmy o święcie holi, kolorowe farby plakatowe, rysunki dzieci wykonane w ranku („Moi ulubieni koledzy i koleżanki z przedszkola”), słomka dla każdego dziecka.

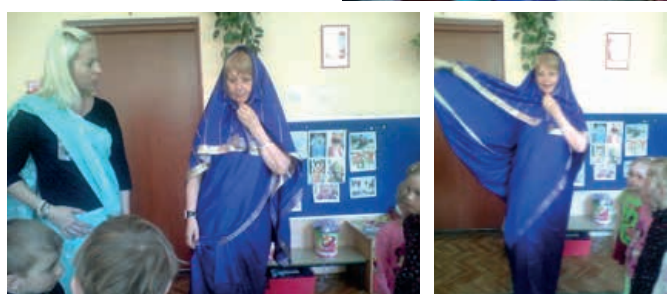
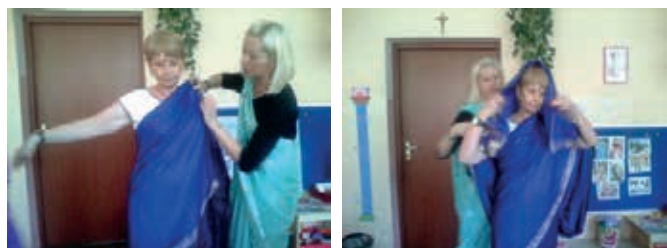
PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Powitanie dzieci w języku hindi: „namaste”.
2. Utrwalenie wiadomości o Indiach poznanych do tej pory w oparciu o mapę świata i ilustracje na tablicy.

- Pokaż na mapie świata, gdzie leżą Indie.
- Rozpoznaj wśród wielu flagę indyjską.
- Co Hindusi uważają za święte? (rzekę Ganges, krowy)
- Jakimi pojazdami poruszają się Hindusi, czym podróżują? (rikszą, rowerami, samochodami, na wielbłądach, na słoniach)
- Co mężczyzna w Indiach nosi na głowie? (turban)
- Jak ozdabiają swoje ciała Hinduski? (malują dłonie, czoła, zakładają biżuterię, odświętne stroje)
- Jak nazywa się tradycyjny strój kobiety w Indiach? (sari)

3. Pokaz sposobu zakładania sari (prezentacja w wykonaniu nauczycielek).

4. Zabawa ruchowa w parach „Jedziemy rikszą”.

Dzieci połączone w pary ustawiają się jedno za drugim i chwytają się za ręce. To z przodu jest kierowcą rikszy, to z tyłu – pasażerem. Na dźwięki muzyki dzieci poruszają się po całej sali, zręcznie omijając innych uczestników zabawy. Na przerwę w muzyce następuje zmiana ról: osoba, która do tej pory była prowadzącą, przechodzi do tyłu i staje się pasażerem. Zabawę powtarzamy 3, 4 razy.

5. Opowiadanie nauczycielki na temat tradycyjnego święta powitania wiosny w Indiach w porównaniu z niedawnym powitaniem wiosny w przedszkolu: *Czy pamiętacie, dzieci, co się działo w przedszkolu, kiedy niedawno była uroczystość powitania wiosny? (Dzieci odpowiadają: żegnaliśmy zimę w postaci kukły – Marzanny, wyrzucaliśmy ją do worka, a Pan Jakub wyniósł ją do śmietnika, aby już do nas nie wróciła i na świecie zagościła wiosna.) Chciałabym dzisiaj opowiedzieć wam o powitaniu wiosny w Indiach. Mianowicie nikt tam nie robi Marzanny! Ludzie za to idą do sklepu (pokaz obrazka) i – jak myślicie – co kupują? Tak, macie rację – to są farby. Wyobraźcie sobie, że wszyscy tymi farbami się obsypują. Nacierają sobie nawzajem twarze, posypują sobie nawzajem głowy!!! Chcicie zobaczyć?*

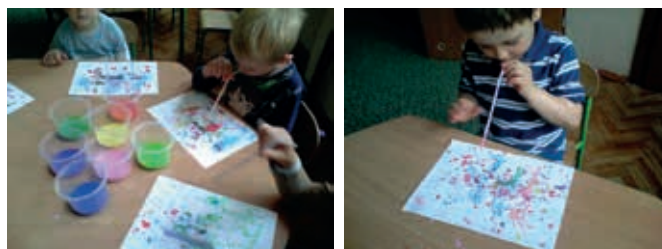
6. Prezentacja multimedialna na temat „Holi – indyjskie święto powitania wiosny” www.youtube.com/watch Festival of Colors – World’s BIGGEST color party.

7. Pokaz sposobu wykonania pracy plastycznej.

Nauczycielka pyta dzieci, co przygotowała na stolikach: pojemniki z farbami plakatowymi w różnych kolorach, rozrzedzone wodą, kartki, na których w ranku dzieci rysowały kredkami w pomadce swoich kolegów i koleżanki z przedszkola, słomki do napojów. Następnie moczy słomkę w różnych kolorach farb i wydymuje je na papier, tworząc wielobarwną plamę.

8. Praca twórcza dzieci.

9. Podziękowanie dzieciom za udział w zajęciach, sprzątnięcie miejsc pracy.

10. Wystawa prac.

*

Scenariusz zajęć dla dzieci sześciolatków

Opracowanie scenariusza: Ewa Jacaszek.

Temat: Indyjska ulica.

Cele ogólne:

- zapoznanie z wyglądem i życiem współczesnej ulicy indyjskiej,
- ukazanie elementów różnorodności kultury indyjskiej,
- kształtowanie prawidłowych postaw w stosunku do ludzi innej narodowości,
- rozwijanie umiejętności budowania odpowiedzi na zadawane pytania,
- poznanie słów w języku hindi.

Cele szczegółowe:

- dziecko wie, jak wygląda indyjska ulica,
- potrafi dokonać porównania ulicy polskiej i indyjskiej,
- odpowiada na pytania, aktywnie uczestniczy w rozmowie, dzieląc się swoimi spostrzeżeniami,

- wielozmysłowo poznaje przyprawy indyjskie: kurkumę, kumin, kardamon, cynamon, anyż,
- zna słowa w języku hindi: „dzień dobry” – „namaste”, liczba 1 – „ek”, liczba 2 – „do”.

Metody: słowna, czynna, oglądowa.

Formy pracy: indywidualna, w zespołach, z całą grupą.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Zabawa integracyjna na powitanie „Uśmiech przyjaźni”.

Dzieci wraz z nauczycielką siadają w dużym kole. Nauczycielka wysyła do osoby siedzącej z jej prawej strony powitalny uśmiech, który w ten sposób przekazywany jest kolejnym uczestnikom zabawy, aż wróci do nauczycielki.

2. Powitanie – nauczycielka wita dzieci w języku hindi: „namaste” – i zaprasza do bardzo pięknego, barwnego kraju, jakim są Indie. Indie to kraj, w którym mieszka bardzo dużo ludzi. Jest on zróżnicowany pod względem języka, religii i kultury. Nauczycielka informuje dzieci, że do Indii popłynięszy statkiem, jak to bardzo dawno temu zrobił Krzysztof Kolumb, który płynąc po przyprawach do Indii, odkrył Amerykę. Pokazuje dzieciom na globusie odległość między Polską a Indiami.

3. Zabawa ruchowo-naśladowcza „Podróż przez ocean”.

Dzieci naśladowują przeprawę w łodziach przez ocean: wiosłują, dmuchają w żagle, patrzą przez lunetę, wypatrując ziemi – do muzyki szantowej.

4. Oglądanie prezentacji multimedialnej „Indyjska ulica” z komentarzem nauczyciela.

5. Rozmowa na temat prezentacji – zwrócenie uwagi na:

- barwne stragany: z przyprawami, owocami, warzywami, z pamiątkami, z pięknymi, kolorowymi tkaninami;
- krowy, małpy, słonie wykorzystywane jako ciężarówki lub taksówki,
- kolorowe, tradycyjne sari – element kobiecego stroju,
- ludzi uprawiających swój zawód: czyścibut, fakir, zaklinacz węży,
- kobiety i mężczyźni noszących na głowie towary, bagaże,
- rowerowe taksówki – riksze.

Porównanie ulicy polskiej i indyjskiej.

6. Zabawa „Spacer wśród tłumów”.

Nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy przez odliczanie: „jeden” – „ek”, „dwa” – „do” w języku hindi. Pierwsza z nich ma dotrzeć z jednego końca ulicy na drugi z „bagażem” na głowie na wzór hinduskich kobiet, które w ten sposób przenoszą przedmioty. Dzieci z drugiej grupy poruszają się w sposób swobodny, w różnych kierunkach, zgodnie z rolą przydzieloną im przez nauczyciela. I tak: sprzedawca sari zachwala swój towar, kierujący riksą jedzie nią szybko, słoniowe taksówki spacerują dostojnie, a pozostałe dzieci biegają. Cała ulica zastyga bez ruchu na hasło „Święta krowa”, zaś ożywia się na hasło „Przeszła”.

7. „Stragan z przyprawami”.

Nauczycielka zaprasza dzieci na indyjski stragan z przyprawami. Opowiada o przyprawach, które stanowią bogactwo Indii już od bardzo dawna. Dzieci siedzą przed „straganem”, na którym w miseczkach i w woreczkach są różne przyprawy. Dzieci wachają, próbują, usiłują nazwać.

8. Malowanie kredkami indyjskiej ulicy.

9. Podsumowanie zajęć.

Nauczycielka zaprasza dzieci do kręgu. Prosi, aby przekazując sobie słonika – dokończyły zdanie: „Na indyjskiej ulicy...”.

*

SCENARIUSZE ZAJĘĆ OPRACOWANE W RAMACH TYGODNIA JAPOŃSKIEGO

Scenariusz zajęć dla dzieci trzyletnich

Opracowanie scenariusza: Małgorzata Ceglewska.

Temat: Zabawa dydaktyczna „Układamy ikebanę”.

Cele:

- dziecko zna sztukę układania kompozycji kwiatowych,
- wzbogaca słownictwo o nowe wyrażenia – ikebana,
- klasyfikuje przedmioty według ustalonego kryterium,
- przelicza w zakresie liczby 3 i 5 (zdolne dziecko),
- rozpoznaje kształty Numicon w zakresie liczby 3,
- potrafi przywitać się po japońsku,
- integruje się we wspólnej zabawie.

Metody: pokaz, objaśnienie, obserwacja czynna, metoda samodzielnego doświadczenia, zabawa ruchowa.

Formy pracy: z całą grupą, indywidualnie.

Środki dydaktyczne: kropki – tropy w kolorze: żółtym, czerwonym i zielonym, gałązki, kwiaty, wazon, ilustracja ikebany, kontury ikebany dużej i małej, kwiaty czerwone, żółte i różowe, duże i małe, kształty Numicon.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Powitanie dzieci przez nauczyciela japońskim ukłonem i słowem „dzień dobry” – „konnichiwa”. Dzieci odpowiadają tym samym pozdrowieniem.

2. Zabawa „Tropiciele”.

Nauczyciel rozkłada na dywanie kropki w trzech kolorach. Następnie wybiera troje dzieci, których zadaniem będzie odnalezienie ukrytych w sali skarbow, poruszając się po wyznaczonych tropach – kolorze. Dziecko samo wybiera sobie kolor tropu. Po odnalezieniu skarbu wraca tą samą trasą.

3. Rozmowa z dziećmi nt. odnalezionych skarbow.

– Jakie skarby dzieci znalazły? (gałązki, kwiaty, wazon)

– Do czego możemy je wykorzystać?

4. Zaproszenie jednego dziecka do ułożenia kompozycji ze sztucznych kwiatów.

Po wykonaniu zadania nauczyciel przedstawia dzieciom ilustrację kompozycji kwiatowej. Objasnia dzieciom, że w Japonii sztuka tworzenia bukietów w wazonach z gałęzi i kwiatów jest stara, bardzo znana i nosi nazwę „ikebana”.

5. Zabawa ruchowa „Japoński ukłon”.

Dzieci poruszają się po sali w różnych kierunkach. Na hasło „Japoński ukłon” pochylają się w stronę koleżanki/kolegi pod kątem 15°. Następnie poruszają się dalej. Gdy usłyszą hasło „Idzie pani dyrektor”, wykonują ukłon pod kątem 45°, a na zapowiedź „Witamy cesarza Japonii” – klękają i wykonują skłon do ziemi.

6. Zabawa dydaktyczna „Układamy ikebanę” z wykorzystaniem kształtów Numicon.

Nauczyciel rozkłada przed dziećmi kontury dwóch ikeban – dużej i małej. Zadaniem dzieci jest ułożenie kwiatów na gałązkach według podanego przez nauczyciela kryterium:

– według wielkości (wybrane dziecko układa na dużej ikebanie duże kwiaty, a na małej małe kwiaty),

– według koloru (na dużej ikebanie czerwone i żółte kwiaty, a na małej – różowe kwiaty).

Następnie dzieci przeliczają kwiaty na ikebanach w zakresie liczby 3 i 5 – dzieci zdolne i zaznaczają ich ilość za pomocą kształtów Numicon.

7. Przypomnienie przez dzieci nazwy japońskiej sztuki układania kompozycji kwiatowych – „ikebana”.

8. Podziękowanie dzieciom za udział w zajęciach japońskim ukłonem i zwrotem „konnichiwa”.

Scenariusz zajęć dla dzieci czteroletnich**Opracowanie scenariusza:** Anna Grochowska.**Treści podstawy programowej:** Wychowanie zdrowotne i kształtowanie sprawności fizycznej dzieci.**Treści programowe:** Nazywanie różnego rodzaju sportów uprawianych przez dzieci i dorosłych w dalekich zakątkach świata.**Temat:** Poznanie i naśladowanie sportów narodowych charakterystycznych dla Japonii.**Cel ogólny:** zachęcanie wychowanków do podejmowania aktywności fizycznej – odkrywanie pasji, zainteresowań i talentów.**Cele operacyjne:**

- dziecko poznaje rodzaje sportów uprawianych w Japonii: kendo, karate, sumo,
- bawi się w zabawy naśladowcze,
- wykorzystuje rekwizyty,
- ogląda i przymierza kimono,
- zna i przestrzega zasad walki w poszczególnych dyscyplinach,
- zachowuje szczególną ostrożność podczas naśladowania walk.

Metody: słowna, oglądowa, czynna (zadania stawiane do wykonania).**Formy pracy:** indywidualna, grupowa i zbiorowa (praca z całą grupą).**Środki dydaktyczne:** historyjka obrazkowa, miecze z gazety dla każdego dziecka, ilustracje (zawodnicy sumo, kendo i karate), magnetofon, muzyka z płyt CD, filmy z fragmentami walk, kolorowa taśma samoprzylepna.**PRZEBIEG ZAJĘĆ**

1. Powitanie dzieci po japońsku: ukłonem i słowem „konnichiwa”.

2. Zabawa na powitanie „Japoński ukłon”.

Dzieci poruszają się w rytm muzyki po całej sali. Na przerwę wykonują „japoński ukłon” w stronę stojącego najbliższej kolegi/koleżanki. Zabawę powtarzamy kilkakrotnie, tak by wszystkie dzieci przywitały się ze sobą.

3. Słuchanie opowiadania nauczycielki w oparciu o historyjkę obrazkową pt. „W japońskiej szkole”.

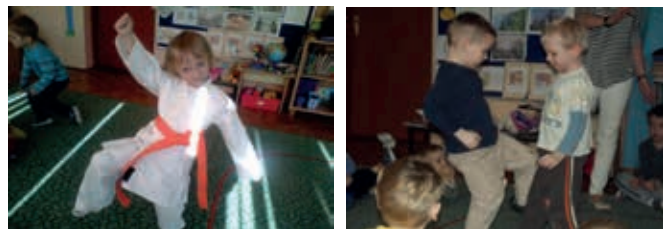

4. Przypomnienie dzieciom sztuki walki KARATE poznanej podczas tygodnia chińskiego.

Czy pamiętacie, na czym polega walka karate? Podczas niej zawodnicy dotykają się rękoma i nogami. Przypominam, że to

dość niebezpieczny sport i należy go uprawiać wyłącznie pod opieką dorosłego instruktora. Obejrzyjmy dla przypomnienia fragment walki na filmie (pokaz filmu).

Stańcie teraz w parach naprzeciwko siebie i z wielką ostrożnością spróbujcie naśladować zawodników.

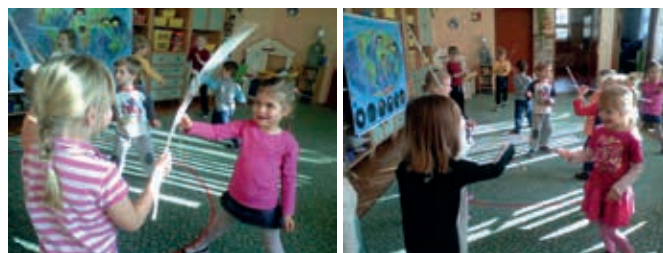
Zabawa dzieci

5. Przybliżenie dzieciom sztuki walki KENDO.

Poznamy dzisiaj tradycyjną japońską sztukę walki – kendo. Obejrzyjcie fragment filmu.

Zwróćcie uwagę na to, że w kendo zawodnicy nie dotykają się ani rękoma, ani nogami. Tu zderzają się tylko bambusowe miecze. Popatrzcie na specyficzny strój z szerokimi nogawkami i rękawami, które muszą być luźne, aby nie krępować ruchów zawodników, którzy poruszają się w ataku bardzo szybko. Czy wiecie, po co jest maska? Oczywiście dla ochrony twarzy przed uderzeniem.

Dzisiaj spróbujemy powalczyć w kendo, ale miecze dla bezpieczeństwa zrobiłam dla was z gazety (nauczycielka rozdaje dzieciom miecze).

Zabawa dzieci

6. Przybliżenie dzieciom sztuki walki SUMO.

Poznamy dzisiaj również inną tradycyjną japońską sztukę walki – sumo. Obejrzyjcie fragment filmu.

Ta sztuka walki polega na wypchnięciu zawodnika z maty w kształcie koła, dlatego zawodnicy sumo muszą być bardzo silni. Przez to jedzą dużo i są tacy grubi. Jak widzicie, nie mają żadnych strojów, tylko przepaski na biodrach, aby nie ciągnąć się za nie. To bardzo trudna walka. Czy chcecie spróbować walki sumo?

Nauczycielka na środku sali, za pomocą kolorowej taśmy samoprzylepnej, wyznacza koło – matę do walki.

Zaproszenie dzieci do zabawy w parach i dopingowania walczących. Nauczycielka jest sędzią i ogłasza w każdej parze zwycięzcę.

Podsumowanie zajęć. Odpowiedzi dzieci na pytania:

- Jakie sztuki walki dzisiaj poznaliśmy? (kendo i sumo)
- Na czym polega walka kendo? (walka na miecze)

- Jak walczą zawodnicy sumo? (wypychają się z maty)
- Jaką sztukę walki pochodzącą z Chin dzisiaj sobie przypomnieliśmy? (karate)
- Czym walczą karatecy? (rękoma i nogami)
- Która z tych walk najbardziej się wam podobała?
- Czy chcielibyście uprawiać którąś z nich?
- Podziękowanie dzieciom za udział w zabawie i pochwalenie ich za zachowanie bezpieczeństwa.

*

Scenariusz zajęć dla dzieci pięcioletnich

Opracowanie scenariusza: Małgorzata Kapera.

Temat: Praca plastyczna w zespołach „Japońskie święta”.

Cele operacyjne:

- dziecko pozna zwyczaje związane z wybranymi świętami japońskimi: Shichigosan, Yuki matsuri i Obon,
- współpracuje z kolegami w zespole,
- słucha ze zrozumieniem,
- reaguje na sygnał dźwiękowy.

Metody:

- czynna – zadań stawianych dzieciom do wykonania,
- słowna – opowiadanie, wyjaśnienia nauczycielki,
- oglądowa – pokaz ilustracji.

Formy pracy:

- z całą grupą,
- zespołowa.

Środki dydaktyczne: opowiadanie, ilustracje, magnetofon, płyta CD z japońską muzyką, szary papier, pastele, masa solna, kolorowy karton A4, bibuła, klej, nożyczki.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Opowiadanie nauczycielki poparte ilustracjami „Japońskie święta”.

Święto Shichogisan (Siedem – pięć – trzy) – obchodzone jest 15 listopada. Tego dnia rodzice modlą się o pomyślność dla swoich dzieci. Jubilaci to chłopcy w wieku 3 i 5 lat oraz dziewczynki w wieku 3 i 7 lat (stąd nazwa tego święta). W Japonii liczby 3, 5 i 7 są uważane za szczęśliwe. Od 3 roku życia dzieci mogły zapuszczać włosy (wcześniej dokładnie je strzyżono), chłopcy w wieku 5 lat dostawali swoje pierwsze hakamy (rodzaj samurajskich spodni), siedmioletnie dziewczynki mogły przewiązać swoje kimono pasem obi. W ten dzień dzieci otrzymują w prezencie chitose ame („tysiącletnie słodycze”), czyli długie, cienkie, czerwono-białe cukierki.

Yuki matsuri (Festiwal śniegu) – co roku miasto Sapporo ozdabiane jest figurami ze śniegu, organizowane są także zawody w budowaniu śnieżnych rzeźb.

Obon (Święto zmarłych) – obchodzone jest w całej Japonii w połowie sierpnia. Towarzyszy mu radosny taniec, bon odori, którym wita się dusze przodków. Innym świątecznym zwyczajem jest wieczorne puszczenie lampionów.

2. Zabawa ruchowa „Japoński ukłon”.

Dzieci poruszają się swobodnie przy dźwiękach japońskiej muzyki. Na przerwę w muzyce kłaniają się koledze lub koleżance.

3. Praca w zespołach.

I zespół – odrysowuje przy pomocy nauczycielki kontur kolegi na dużym arkuszu szarego papieru, następnie pastelami rysuje świąteczny stój.

II zespół – wykonuje z masy solnej śniegową rzeźbę.

III zespół – wykonuje lampion: w środku kartonu A4 wycina prostokąt o bokach 16x24 cm, a z bibuły prostokąt o boku 18x28 cm; w miejsce wyciętego prostokąta, po jednej stronie tekturowej kartki, przykleja bibułę i skleja krótsze boki.

4. Wystawa prac.

*

Quiz międzygrupowy o Japonii dla dzieci cztero- i pięcioletnich

Opracowanie scenariusza: Anna Grochowska, Beata Złotnicka.

Temat: Co wiemy o Japonii?

Cele:

- utrwalenie i poszerzenie wiadomości o Japonii,
- próby uchwycenia przez dzieci różnic kulturowych,
- kształcenie spostrzegawczości i pamięci wzrokowej,
- nawiązanie pozytywnych stosunków między dziećmi, stworzenie radosnej atmosfery.

Metody:

- podające: objaśnienie, opowiadanie, pokaz,
- poszukujące: rozwiązywanie zagadek, quiz, obserwacja czynna, metoda samodzielnych doświadczeń,
- waloryzacyjne: metoda żywego słowa, metoda ekspresji plastycznej, metoda ekspresji ruchowej,
- praktyczne: praktyczna działalność – wykonanie manualnych zadań według instrukcji.

Formy pracy: indywidualna, grupowa, zbiorowa.

Środki dydaktyczne: kartki z pytaniami, znaczki, ilustracje i opowiadanie o Japonii, ilustracje sztuki walki, papierowe (z gazety) miecze, kimono, karty pracy, kredki lub pisaki.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Powitanie przez nauczycielkę dzieci. Zabawa przy muzyce: Dzieci poruszają się przy dźwiękach muzyki. Na przerwę witają się nawzajem przez podanie ręki i przesłanie uśmiechu koledze (koleżance) stojącemu obok. Zabawę powtarzamy 4, 5 razy.

2. Wprowadzenie do tematu poprzez przekazanie kilku krótkich informacji o Japonii bez ujawniania nazwy kraju. Dzieci odpowiadają na pytanie: „O jakim kraju mowa?”.

3. Pokazanie znaku – Japonia.

日本

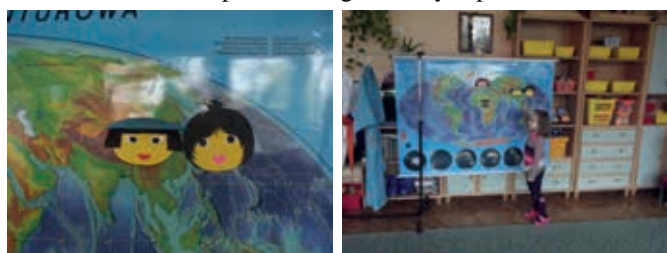
Kraj ten nazywany jest NIPPON – Kraj Wschodzącego Słońca (jap. 日本 Nihon lub Nippon. Znaki te tłumaczy się jako: Kraj Wschodzącego Słońca 日 – słońce; dzień 本 – korzeń; pochodzenie, początek) – państwo ze stolicą w Tokio, usytuowane na wąskim łańcuchu wysp. Mieszkańcy utrzymują, że ich kraj ma kształt „trzydniowego Księżyca”. Archipelag składa się z czterech głównych wysp: Hokkaido, Honsiu, Sikoku i Kiusiu (97% obszaru lądowego) oraz 6848 mniejszych wysp. Większość powierzchni jest pokryta górami. Najwyższym szczytem jest czynny wulkan – Fudzi. Ten kraj słynie z uprawy ryżu.

Stałym zagrożeniem są trzęsienia ziemi, fale tsunami i wybuchy wulkanów (na tym terytorium znajduje się około 80 czynnych wulkanów). Od lutego do połowy maja trwa okres kwitnienia

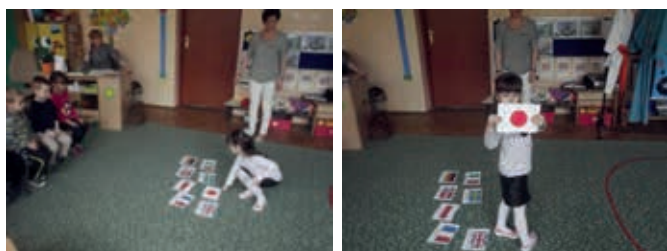
japońskich wiśni, śliw i czereśni. W okresie wczesnej jesieni nad archipelag nadchodzą niszczycielskie wiatry – tajfuny i cyklony tropikalne.

Ludzie ubierają się tam w kimona, kobiety – gejsze malują twarze na biało. Wojownicy z tego kraju noszą miecze i nazywani są samurajami.

3. Pokazanie na mapie świata, gdzie leży Japonia.

4. Odszukanie wśród innych flagi Japonii.

5. Quiz wiedzy o Japonii.

Nauczycielki odczytują pytania umieszczone na kartkach. Po udzieleniu prawidłowej odpowiedzi dzieci otrzymują symboliczne nagrody w postaci znaczków.

Pytania do quizu:

- Jakie kolory ma flaga Japonii? (odpowiadają wszystkie dzieci razem)
- Z jakim kwitnącym drzewem kojarzy Ci się Japonia?
- Jak nazywa się odświętny strój Japoński?
- Co znaczy słowo „konnichiwa”?
- Na podstawie obrazków wymień rodzaje sportów – sztuk walki uprawianych przez Japończyków.
- Zaprezentuj, na czym polega walka:

- kendo

- sumo

- karate

6. Zabawa orientacyjno-porządkowa „Japoński ukłon”.

7. Nauka wybranych słów japońskich:

- „tak” – „hai”,
- „dziękuję” – „arigato”,
- „cześć” – „ohayou”,
- „dzień dobry” – „konnichiwa”,
- „dziecko” – „ko”,
- „nie” – „iie”,
- „na razie” – „ja ne”.

8. Konkurs składania wachlarzy z papieru na czas.

9. Pokaz wachlarzy wykonanych przez dzieci w czasie zajęć – prezentacja w tańcu przy muzyce japońskiej.

10. Prezentacja kimona japońskiego, przymierzanie go przez dzieci. Robienie pamiątkowych zdjęć.

11. Kolorowanie obrazków wybranych przez dzieci: „Japonka – gejsza”, „Japończyk – karateka”.

*

Scenariusz części artystycznej uroczystości pożegnania przedszkola przez dzieci sześciolatnie pt.: „Przez świat z tańcem i piosenkami”

Opracowała: Ewa Jacaszek.

Wstęp

Dzisiaj słońce pięknie świeci.
Zapraszamy wszystkich Was
w daleką podróż po świecie
do zwiedzania państw i miast.
Bo my lubimy podróże, te małe i te duże.
W przedszkolu odwiedziliśmy
dalekie i ciekawe kraje,
poznaliśmy różnych ludzi,
ich kulturę i zwyczaje.
A gdzie byliśmy?
Odgadniecie sami!

Oto nasz program „Przez świat z tańcem i piosenkami”.

Europa – Hiszpania

Na półwyspie Iberyjskim
jest Hiszpania znana wszystkim.
Kraj atrakcje kryje wszelkie –
miasta małe i te wielkie.
Gdy zwiedzicie niemal wszystko,
czeka na was widowisko.
To corrida znana w świecie.
Z czego słynie? Nie zgadniecie!
Torreador walczy z bykiem
lub ucieka przed nim z krzykiem.
Są z bykami także biegi,
Wówczas śmiałków to szeregi
uciekają przed bykami –
ich rogami, kopytami.
Można patrzeć na gonitwę
lub pomidorową bitwę,
tomatiną nazywaną,
przez Hiszpanów uwielbianą.
Są rozrywki też taneczne,
jak flamenco wprost bajeczne.
Dla smakoszy, łakomczuchów
są w Hiszpanii rarytasy:
i tortille, i tapasy.
Czar Hiszpanii odnajdziecie
przez rok cały, zwłaszcza w lecie.
Klimat kraju wszystkim służy –
zapraszamy do podróży!

Taniec paso doble

Azja

W Indiach klimat monsunowy
jest wilgotny i deszczowy.
A najbardziej tu zmokniecie
z końcem wiosny oraz w lecie.
W Indiach złocą się świątynie,
a Tadž Mahal wśród nich słynie.
By przekroczyć świątyni progi,
mieście zawsze boso nogi.

Włóżcie też indyjski strój –
nietypowy ma on krój.
Długie sari noszą panie,
a panowie są w turbanie.
Panie chętnie ciało zdobią
i tatuaż farbą robią.
Często zgodnie z tradycjami
noszą kropkę między brwiami.

Indie są niezwykłym krajem –
istnym herbacianym rajem.
Tu zakochasz się w herbatach,
różnych smakach, aromatach.
Weźcie więc wygodne buty
do Bombaju czy Kalkuty.
W Indiach czeka was moc wrażeń
i niezwykłych wprost wydarzeń.

Taniec Jasminy

Ameryka Północna

Na południu Ameryki
miasta są i teren dziki,
a to wszystko połączone
w wielkie Stany Zjednoczone.
Tu Statua jest Wolności –
znak swobody i równości.
W Kalifornii świeci słońce,
Los Angeles jest gorące –
miejsce to rozrywek wszelkich
i kinowych hitów wielkich.
W Hollywood, gdzie stoi wzgórze,
jest filmowe centrum duże.

W Kolorado, w Arizonie
zatrzymajcie się w kanionie.
Pośród skał czerwonych żyje
kojot, który głośno wyje.
Choć raz jeden w dobrym tonie
jest zawitać w Waszyngtonie.
Tu w stolicy USA
Biały Dom prezydent ma.

W kuchni Stanów Zjednoczonych,
pośród potraw ulubionych,
hamburgery są, hot-dogi –
te postawią w mig na nogi.
W znane Świąto Dziękczynienia
indyk pełen jest nadzienia.
W Stanach różne dania zjecie,
różne miejsca odkryjecie.

O tym wnet się przekonacie,
gdy ocean pokonacie.

Taniec Greeys

Ameryka Południowa

W którym kraju – kto odpowie –
żyją Indian potomkowie?
Tu na Amazonki brzegu,
w głębi lasu deszczowego,
w buszu wioski się znajdują,
w nich plemiona zamieszkują.
Zwierząt spotkasz tu bez liku:
barwnych papug i kolibrów.
Cętkowane jaguary,
oceloty, kopibary.

Jest Brazylia dużym krajem,
co zadziwia swym rozmiarem.
Miasto Brasil nas zachwyca –
wszak Brazylii to stolica.
Gdy w Brazylii trwa karnawał,
to króluje wszędzie tam
samba, rumba oraz cza-cza,
czyli brazylijski szał.
Czas wspaniale wprost spędzicie,
gdy Brazylię odwiedzicie.

Piosenka „Brazylijska samba”

Afryka

Tajemniczy jest i dziki
malowniczy ląd Afryki.
Na sawannie zebra czują,
lwa wytropisz z grzywą bujną.
Na safari – na wyprawie –
wprost niezwykle jest ciekawie.
I Kilimandżaro czeka:
chcesz się wspinać – to nie zwlekaj.

W buszu wioski się znajdują –
w nich plemiona zamieszkują.
Szaman jest tu najważniejszy,
doświadczony, najmądrzejszy.
Przywołuje deszcz i wróży –
tak mieszkańcom wioski służy.
Zjesz w Afryce rarytasy:
są banany, ananasy.
Pomarańcze, mandarynki
mają w sobie witaminki.

Wielkie także są uprawy
kakaowca oraz kawy.
Słyną w świecie i kopalnie,
wielkich skarbów naturalnie.
Są tu złoto i kamienie
– jak diamenty – w wielkiej cenie.
Chcesz kontynent zwiedzić dziki?
Przyjedź szybko do Afryki!

Muzyka afrykańska – Bębny

Polska

Polska piękna jest, ciekawa.
A stolicą jej Warszawa,
która liczy wiele lat.
Ma Starówkę, Nowy Świat,
są Królewskie też Łazienki –
park to miejski – piękny, wielki.
Jest w Warszawie też Syrenka –
obronczyni miasta wielka.

A w Krakowie wsiądź do bryczki,
brukowane zwiedź uliczki.
Odwiedź Smoka Wawelskiego,
groźnie ogniem ziejącego.
W hejnał się mariacki wsłuchaj,

Lajkonika w tłumie szukaj.
Gdzie już Wisła kończy bieg,
jest Bałtyku złoty brzeg,
gdzie na plaży, tuż po burzy,
możesz znaleźć bursztyn duży.
Pełne jezior zwiedź Mazury
albo pojedź w polskie góry.

Zakopane na Podhalu
jest przepiękne w każdym calu.
Naciesz oczy widokami,
Morskim Okiem i Tatrami.
Zjedz oscypka wędzonego,
z mleka owcy zrobionego.
Zjedz pierogi nadziewane,
z różnym farszem serwowane.

I makowce, i serniki,
i toruńskie też pierniki.
Zatańcz czasem krakowiaka
lub oberka, kujawiaka.
O polszczyznę również dbaj,
wiedz, jak piękny jest twój kraj!

Piosenka „Polska”

Nasza podróż już zakończona.

*Pożegnania przyszedł czas.
Żegnaj, przedszkole, żegnajcie, panie.
Dziś uroczyste nasze rozstanie.
Minęły chwile pełne radości
W tej małej przedszkolnej społeczności.*

Dariusz Racinowski nauczyciel Zespołu Szkół w Brdowie

Wizyta studyjna w Brukseli i Berlinie

*Nauczyciele z Kłodawy i Brdowa
z dyrektorem Zespołu Szkół w Brukseli*

*Nauczyciele na tle budynków
Parlamentu Europejskiego*

Grupa nauczycieli gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z Wielkopolski w dniach 3–6 kwietnia 2014 uczestniczyła w wyjeździe studyjnym do Brukseli i Berlina. W tej grupie byli także pedagodzy z Brdowa, Kłodawy, Sompolna oraz innych szkół z terenu byłego województwa konińskiego. Przedsięwzięcie stanowiło część szkolenia „Szkoła bliższa prawu” zorganizowanego przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w Poznaniu.

OIRP w Poznaniu realizował od czerwca 2013 roku projekt „Szkoła bliższa prawu – rozwijanie postaw obywatelskich uczniów poprzez doskonalenie nauczycieli” – w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: Priorytet IX – Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.4 – Wysooko wykwalifikowane kadry systemu oświaty. Wielkopolscy pedagodzy na zajęciach pogłębiali wiedzę o państwie

i prawie, uczestnicząc w niezmiernie ciekawych wykładach prowadzonych przez sędziów Sądu Apelacyjnego, Gospodarczego i radców prawnych w Poznaniu, a także w warsztatach pedagogicznych oraz komunikacji interpersonalnej. Brali też udział w debatach z udziałem przedstawicieli: kuratorium, parlamentarzystów, samorządowców i władz OIRP. Jednym z elementów edukacji był wyjazd studyjny do Brukseli i Berlina. Był on okazją do lepszego zrozumienia poszczególnych aspektów przygotowywania społeczeństwa do pełnego uczestnictwa w życiu obywatelskim w oparciu o znajomość struktur społecznych i politycznych oraz do rozbudzania w sobie motywacji do aktywnego i demokratycznego uczestnictwa w życiu społecznym. Wyjazd objął też wizytę w szkołach belgijskich.

Grupa 64 dyrektorów i nauczycieli pod opieką pań z OIRP: Ewy Papli

– kierownika projektu, mec. Jolanty Kucharzak i Elżbiety Leszczyńskiej wyruszyła z dworca PKS City Center w Poznaniu dwoma autokarami do Brukseli. Plan przewidywał, iż tego samego dnia o godzinie 19.00 odbędzie się już w Brukseli kolacja z udziałem Mariana Krzaklewskiego – członka Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego. Niestety korki na autostradach niemieckich, a przede wszystkim holenderskich, spowodowały, że dojechaliśmy na umówione miejsce po godzinie 23. Spotkanie nie doszło do skutku. Ku naszemu zdziwieniu stolica Europy powitała nas letnią pogodą. Kiedy wyjeżdżaliśmy rano z Poznania, temperatura nie przekraczała 12°C. Mieszkańcy i liczni turyści w godzinach nocnych spacerowali w letnich strojach po uroczych brukselskich uliczkach w centrum miasta. Po zjedzeniu obfitej kolacji w jednej z bardzo licznych restauracji w centrum miasta udaliśmy

Przed Parlamentem Europejskim

Uczestnicy wyjazdu pod PE

Przed flagami w PE

Przed Atomium w Brukseli

się ok. godz. 2 nad ranem do hotelu na przedmieściach Brukseli. Po kilku godzinach snu czekał nas pracowity piątek z napiętym programem, który rozpoczął się o godzinie 7.30 rano.

Pierwszym punktem programu, w godzinach 9.00–11.00, było spotkanie z władzami zespołu szkół, w skład którego wchodziły trzy placówki: szkoła podstawowa, gimnazjum oraz gimnazjum sztuki. Ta ostatnia szkoła realizuje poszerzony program nauczania w zakresie tańca, rysunku i aktorstwa. Do tego gimnazjum przyjmowani są najlepsi uczniowie z całej Belgii. Dzieje się tak, gdyż szkoła reprezentuje wysoki poziom nauczania. Ponad 80% uczniów, absolwentów tej szkoły dostaje się na wyższe artystyczne uczelnie. Przy placówce jest też bursa, co powoduje, iż mogą się w niej uczyć dzieci z odleglejszych miejscowości w Belgii. Nauka w belgijskim gimnazjum trwa 6 lat. Po jego ukończeniu młodzi ludzie idą już na studia. Do szkoły podstawowej i „zwykłego” gimnazjum uczęszczają dzieci z Brukseli. Pewnym zaskoczeniem była różnorodność narodowości reprezentowanych przez uczniów. W Belgii i Brukseli mieszka bowiem wielu imigrantów z Afryki i Azji. Widać to także w szkołach. Taka różnorodność jest bogactwem, a nie problemem. Dzięki niej uczniowie już od najmłodszych lat uczą się tolerancji i szacunku dla odmiennych kultur i zwyczajów. Dowiedzieliśmy się, że do szkół uczęszczają w sumie dzieci z ponad 20 różnych nacji, w tym jeden reprezentant z Polski. Dzieci i młodzież uczą się

obowiązkowo języków: francuskiego, holenderskiego i angielskiego. Ich wielojęzyczność widoczna jest na każdym kroku. Mogliśmy też zauważyć, że izby lekcyjne są mniejsze, ale uczy się w nich mniej uczniów niż u nas. Ściany i drzwi są częściowo przeszklone. Idąc korytarzem, można obserwować, co dzieje się na zajęciach. W czasie rozmowy padały z naszej strony pytania o pensum, wakacje, egzaminy, ewaluację i wynagrodzenie. Nauczyciele belgijscy pracują 20 godzin tygodniowo. Mają dwie dwutygodniowe przerwy na czas świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy. Wakacje, podobnie jak u nas, są dwumiesięczne. W Belgii nie ma egzaminów zewnętrznych. Każda szkoła przeprowadza je we własnym zakresie, powołując wewnętrzną komisję i przygotowując materiały. Belgijscy nauczyciele nie są też „uszcześliwiani” ewaluacjami w takiej formie, jaka występuje u nas. Zupełnie wystarcza wewnętrzna kontrola i nadzór ze strony dyrektora. Wynagrodzenie nauczycieli jest znacznie wyższe niż w Polsce. Nie mieliśmy jednak czasu na przeliczenie wynagrodzenia na konkretne towary. Na pewno jednak belgijscy pedagodzy zarabiają więcej niż w Polsce, mimo iż utrzymanie w tym kraju jest znacznie wyższe.

Po zakończeniu pierwszej części wizyty w szkołach pojechaliśmy metrem do Parlamentu Europejskiego. Była chwila na zdjęcia przed wejściem, pod polską flagą i na tle napisów „Parlament Europejski” w 24 oficjalnych językach UE. Wszyscy byli pod ogromnym wrażeniem rozmachu, w jakim zbudowano

gmach parlamentu i budynki przyległe będące biurami posłów, ich asystentów i pracowników. Przed wejściem czekała na nas asystentka posła do PE Tadeusza Zwiefki, która była naszą „Beatrycze” po labiryncie tej instytucji. Po kontroli i przejściu przez bramki bezpieczeństwa rozpoczęliśmy zwiedzanie. W specjalnej sali wysłuchaliśmy informacji o roli i znaczeniu Parlamentu Europejskiego oraz pracy deputowanych. Po ciekawym wykładzie przeszliśmy do miejsca symbolicznego. Zatrzymaliśmy się przy stojakach z 28 flagami członków UE. Wśród nich była też flaga Polski. Trudno było powstrzymać się od refleksji, ile musieliśmy przejść, ile musieliśmy włożyć wysiłku, żeby teraz z dumą móc oglądać symbol naszej Ojczyzny w zjednoczonej Europie. Najważniejszym punktem wizyty w parlamencie było obejrzenie głównej sali obrad, w której obraduje parlament zjednoczonej Europy. Słynna sala oglądana na ekranach telewizyjnych wygląda równie imponująco, kiedy jest na wyciągnięcie ręki. Po opuszczeniu budynku parlamentu można było pospacerować na dziedzińcu. I tu miła niespodzianka. Na ścianie jednego z budynków przy parlamencie znajduje się tablica upamiętniająca polską „Solidarność” i jej wkład w obalenie poprzedniego systemu i zjednoczenie kontynentu. Informacja w czterech językach, w tym po polsku, mówi o historii tej organizacji i jej roli.

Po wizycie w Parlamencie Europejskim powróciliśmy do odwiedzanej wcześniej szkoły, gdzie uczniowie za-

Autor artykułu przy pamiątkowej tablicy poświęconej „Solidarności” w Brukseli

Mur i tablica przy Reichstagu w Berlinie upamiętniająca „Solidarność”

prezentowali pokaz swoich tanecznych możliwości. Po wspaniałym występie nagrodzonym burzliwymi brawami głos zabrał dyrektor placówki. Przedstawił swoje szkoły. Mówił też o nauczycielach, o ich pasjach i pracy. Pochwalił się, że troje uczniów biorących udział w pokazach dostało się do prestiżowej szkoły tańca w Londynie. Na zakończenie zaproszeni zostaliśmy na poczęstunek. W czasie tego nieoficjalnego spotkania przekazaliśmy dyrektorowi upominki z Polski. W zamian każdy z nas otrzymał w prezencie pióro z logo zespołu szkół. Opuszczając gościnne progi szkoły w Brukseli, rozmawialiśmy o tym, co nas łączy, jak wygląda praca polskiego i belgijskiego pedagoga, co możemy przynieść do naszych rodzimych placówek.

Na zakończenie dnia pojechaliliśmy na słynny brukselski rynek (Grand Place) będący historycznym centrum miasta z kamienicami z XVIII wieku ze wspaniałym Ratuszem w stylu gotyckim ukończonym w 1459, i innymi budynkami oplatającymi ten plac. Bardziej dociekliwi zobaczyli również słynną fontannę Manneken Pis, czyli figurkę siusiącą chłopca z 1619, która jest jedną z ikon Brukseli. Dzień zakończyła kolacja w restauracji w niedalekim sąsiedztwie Grand Place.

Następny dzień był równie pracowity. Rozpoczęliśmy go od zwiedzania miasta. Zobaczyliśmy Rondo Schumana i siedzibę Komisji Europejskiej. W godzinach 10.30–12.30 byliśmy w Parlamentarium. To swego rodzaju interaktywne muzeum pokazujące w łatwy i bardzo ciekawy sposób historię Parlamentu Europejskiego, jego działanie, znaczenie i tajemnice. Jedną z atrakcji jest medal i dyplom Pokojowej Nagrody Nobla, którą otrzymała

Unia Europejska 12 października 2012 roku. Są też materiały z Polski – zdjęcia z przełomowych dla nas i Europy wydarzeń. W jednej z sal, do złudzenia przypominającej salę europarlamentu, można było poczuć się, jakby się uczestniczyło w obradach tego gremium. Wszędzie informacje podane we wszystkich językach urzędowych UE. Jest miejsce, gdzie można wyrazić swoje życzenia dotyczące przyszłości zjednoczonej Europy. Po napisaniu życzenie ukazywało się na dużej specjalnej tablicy multimedialnej.

Będąc w Brukseli, nie można nie być przy Atomium, budowli będącej modelem kryształu żelaza. Został on zbudowany z okazji Wystawy Światowej w Brukseli w 1958 r. jako symbol ówczesnych naukowych oraz technicznych osiągnięć „wieku atomu”. Budowla ma 103 metry wysokości. W poszczególnych kulach znajdują się eksponaty. Z najwyższej kuli rozpościera się niepowtarzalny widok na Brukselę. Blisko Atomium znajduje się siedziba NATO. Kolejnym punktem było zwiedzenie Katedry św. Michała i św. Guduli z XIII–XVI wieku, która słynie z pięknych witraży.

W drodze powrotnej pojechaliliśmy do Berlina, w którym zwiedziliśmy Gmach Reichstagu będący siedzibą Bundestagu – niemieckiego parlamentu. Rocznie odwiedza go ponad 3 mln turystów z całego świata. Niezapomniane wrażenie robi nowoczesna szklana kopuła, wewnątrz której znajdują się pamiątki dotyczące historii budynku. Widok, jaki rozpościera się z kopuły i tarasu na dachu Reichstagu, pokazuje dawny Berlin Wschodni i Zachodni, dziś już niemal zrosnięty w jeden potężny i fascynujący organizm. Miłą dla nas niespodzianką był fragment ceglanoego muru przy Reichstagu z umieszczoną tablicą pamiątkową poświęconą naszej „Solidarności”.

Program wyjazdu studyjnego umożliwił uczestnikom projektu bezpośredni kontakt z przedstawicielami instytucji unijnych. Spotkania z nauczycielami szkół belgijskich były forum dyskusji i bezpośredniej wymiany doświadczeń w obszarze edukacji i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Program wyjazdu był bardzo bogaty i perfekcyjnie zrealizowany przez panie odpowiedzialne za jego przygotowanie.

Widok na Berlin ze szklanej kopuły na Reichstagu

Hanka Kasperska-Stróżyk kierownik CDN PBP w Koninie Filii w Słupcy

Cyfrowa Dziecięca Encyklopedia Wielkopolan

– zajęcia warsztatowe dla uczniów ze szkół powiatu słupeckiego przeprowadzone przez nauczycieli z Biblioteki Pedagogicznej w Słupcy

„Cyfrowa Dziecięca Encyklopedia Wielkopolan” – to projekt realizowany przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu i Ogólnopolską Fundację Edukacji Komputerowej, który jest skierowany do uczniów z wielkopolskich szkół podstawowych.

Celem projektu jest utworzenie „Cyfrowej Dziecięcej Encyklopedii Wielkopolan” samodzielnie przez uczniów pod kierunkiem nauczycieli. Aby powstała ta encyklopedia, uczniowie muszą wybrać wybitne postaci z danej gminy (mogą to być osoby żyjące) i opracować na ich temat biogramy, które będą funkcjonowały jako wpisy multimedialne opublikowane na stronie internetowej /www.cdew.pl/. Sam udział w tworzeniu opracowania ma być dla uczniów pierwszą przygodą naukową. Przed przystąpieniem do pracy nad projektem uczniowie biorą udział w różnych spotkaniach w celu przygotowania się do pracy związanej z gromadzeniem informacji biograficznych o wybranych bohaterach.

Pomoc w realizacji projektu zaproponowała Biblioteka Pedagogiczna w Słupcy. Kierownik biblioteki Hanka Kasperska-Stróżyk oraz Anna Chudzińska przygotowały i przeprowadziły zajęcia warsztatowe dla uczniów ze szkół powiatu słupeckiego. Celem tych zajęć było przekazanie wiedzy na temat tworzenia biogramu, a także zapoznanie z zasadami sporządzenia spisu wykorzystanych źródeł, czyli bibliografii załącznikowej.

Punktem wyjścia do przedstawienia uczniom informacji dotyczących biogramu były własne doświadczenia związane z opracowywaniem haseł do „Słownika biograficznego nauczycieli Wielkopolski Wschodniej”. Słownik powstał jako wspólna inicjatywa Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli i Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Koninie, został wydany w 2012 roku. W trakcie zajęć uczniowie dowiedzieli się, jaka idea towarzyszyła powstawaniu słownika, a także o założeniach i metodzie opracowywania biogramów. Podczas trzech spotkań współprowadzącym był dr hab. Piotr Gołdyn z Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie, redaktor „Słownika biograficznego nauczycieli Wielkopolski Wschodniej”. Opowiadał on z wielką pasją o tym, jak ważne i fascynujące jest prowadzenie badań dotyczących biografii różnych osób, o których pamięć przetrwa dzięki takim właśnie opracowaniom.

Dalsza część spotkania poświęcona była historii tworzenia biogramów Bogusława Stróżyka i Jadwigi Karpińskiej. Relacje zilustrowane zostały prezentacjami pokazującymi przede wszystkim dokumenty i fotografie. Prowadzący zajęcia zwracali uwagę uczniów na sposoby poszukiwania informacji w różnych źródłach i konieczność ich krytycznej oceny, co ma służyć prawidłowemu udokumentowaniu autorskiego wpisu multimedialnego.

W trzeciej części zajęć omówione zostały źródła informacji, które mogą być wykorzystane przez uczniów, np. dokumenty, literatura, artykuły prasowe, strony internetowe, czy wywiady. Następnie uczniowie poznali sposoby tworzenia opisu bibliograficznego dla różnych rodzajów źródeł, ponieważ każde hasło autorskie musi być udokumentowane. W ramach zajęć praktycznych uczniowie sami sporządzali opisy bibliograficzne dla wybranych dokumentów – wydawnictwa zwarte (praca

autorska) oraz artykułu w czasopiśmie. W ten sposób utrwalali umiejętności tworzenia bibliografii załącznikowej do biogramu.

Podczas tych zajęć korzystali z materiałów pomocniczych specjalnie dla nich przygotowanych przez nauczycieli z Biblioteki Pedagogicznej w Słupcy. Część warsztatowa spotkania i praca z wykorzystaniem komputerów okazały się bardzo atrakcyjne. Wszyscy uczestnicy z dużym zaangażowaniem tworzyli przykładowe opisy bibliograficzne i radzili sobie doskonale. Z pewnością wiedza i umiejętności zdobyte podczas ćwiczeń zostaną wykorzystane w czasie prac nad biogramami do „Cyfrowej Dziecięcej Encyklopedii Wielkopolan”.

Zdaniem odpowiedzialnych za realizację projektu nauczycieli, zajęcia przygotowane przez pracowników biblioteki okazały się bardzo przydatne dla uczniów.

Podczas zajęć uczniowie mieli okazję obejrzeć różne słowniki biograficzne wybrane ze zbiorów Biblioteki Pedagogicznej w Słupcy do przygotowanej ekspozycji.

W zajęciach wzięło udział sześć szkół. Odbyło się w sumie 7 spotkań, w których uczestniczyło łącznie 128 uczniów pod opieką 13 nauczycieli.

W realizacji projektu z powiatu słupeckiego uczestniczą następujące szkoły:

Gmina Orchowo

Szkoła Podstawa im. Władysława Lorkiewicza w Orchowie

Opisywani bohaterowie:

Adam Lewandowski

Władysław Lorkiewicz

Lechosław Majewski

Gmina Ostrowite

Szkoła Podstawowa im. Ludwiki Jakubowicz w Ostrowitem

Opisywani bohaterowie:

Edward Fiszer**Ludwika Jakubowicz****Feliks Tylman****Marcin Zywert****Gmina Powidz**

Zespół Szkolno-Przedszkolny – Szkoła Podstawa im. Kompanii Powidzkiej 1918 r. w Powidzu

Opisywani bohaterowie:

Kazimierz Kluczka**Gabriela Lewicka****Wiktoria Niedzielska****Franciszka Tomaszewska****Gmina (Miasto) Słupca**

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Adama Mickiewicza w Słupcy

Opisywani bohaterowie:

Antoni Dobersztyn**Grażyna Harmacińska-Nyczka****January Jasiński****Henryk Wolski****Gmina Słupca**

Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Września 1939 w Cieninie Kościelnym

Opisywani bohaterowie:

Kazimierz Gościński**Eugeniusz Grzeszczak****Władysław Grzeszczak****Antoni Rachoń****Gmina Zagórów**

Zespół Szkolno-Gimnazjalny im. Unii Europejskiej w Trąbczynie – Szkoła Podstawowa w Trąbczynie

Opisywani bohaterowie:

Marianna Dobrowolska**Kazimierz i Stanisław Kostaneccy****Konstanty Lidmanowski**

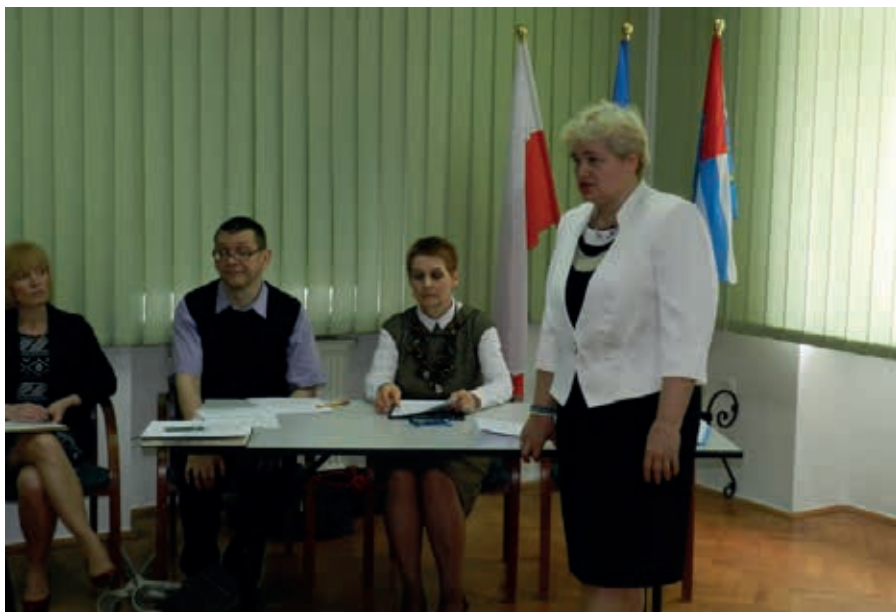
Projekt ma trwać dwa lata: od 1 maja 2013 roku do 30 czerwca 2015 roku. Realizacja pierwszych wpisów biograficznych przewidziana jest do końca maja 2014 roku.

Opisanie tych zajęć w „Konińskim Kurierze Oświatowym” stanowi dla szkół dodatkową dokumentację.

Hanka Kasperska-Stróżyk kierownik CDN PBP w Koninie Filii w Słupcy
(fot. Anna Pyrzyk)

„Dziecko niepełnosprawne w szkole ogólnodostępnej. Przykłady dobrych praktyk” – konferencja dla nauczycieli wszystkich typów szkół ze Słupcy i powiatu słupeckiego

Anna Chudzińska, Remigiusz Rybski, Hanka Kasperska-Stróżyk, Violetta Durczyńska

24 kwietnia 2014 roku w Starostwie Powiatowym w Słupcy, w Sali Herbowej odbyła się konferencja dla nauczycieli wszystkich typów szkół ze Słupcy i powiatu słupeckiego na temat: „Dziecko niepełnosprawne w szkole ogólnodostępnej. Przykłady dobrych praktyk”. Konferencja została zorganizowana przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Słupcy i Bibliotekę Pedagogiczną w Słupcy, pod patronatem Starostwa Powiatowego w Słupcy.

Spotkanie rozpoczęła pani Violetta Durczyńska dyrektor PPP w Słupcy. Jej wystąpienie dotyczyło kształcenia dzieci niepełnosprawnych w świetle przepisów oświatowych.

Zasady dobrego komunikowania się z osobami niepełnosprawnymi przedstawiły Anna Chudzińska i Hanka Kasperska-Stróżyk (Biblioteka Pedagogiczna) oraz zaproszony gość Remigiusz Rybski. Hanka Kasperska-Stróżyk podkreśliła, że temat wystąpienia jest ważny zarówno z punktu widzenia osób niepełnosprawnych jak i osób pełnosprawnych.

Dla nauczycieli najważniejszym z powodów poznania zasad dobrego komunikowania się z osobami niepełnosprawnymi jest obecność dzieci niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych,

ale poza tym także coraz większa obecność dorosłych osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, co wynika z zapisów prawa międzynarodowego, unijnego, również polskiego. Warto przypomnieć, że we wrześniu 2012 roku Polska ratyfikowała Konwencję ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych z 2006 roku. Oznacza to, że nasze państwo zobowiązało się do podejmowania odpowied-

nich działań, żeby osoby niepełnosprawne mogły samodzielnie funkcjonować i w pełni brać udział we wszystkich aspektach życia społecznego. Nasze państwo zobowiązało się do zapewnienia osobom niepełnosprawnym, na zasadzie równości z innymi osobami, dostępu do: środowiska fizycznego, środków transportu, informacji i komunikacji, w tym technologii i systemów informacyjnych i komunikacyjnych, innych urządzeń i usług, powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich.

Polacy postawili na integrację społeczną osób niepełnosprawnych, a początkiem integracji są kontakty, przebywanie ze sobą – stąd chęć zwrócenia uwagi na właściwą komunikację z osobami niepełnosprawnymi.

Uczeń niepełnosprawny obecny w szkole ogólnodostępnej będzie miał kontakty przede wszystkim z nauczycielami przygotowanymi do pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami, ale będzie miał również kontakty z nauczycielami uczącymi różnych przedmiotów, swoimi kolegami – uczniami pełnosprawnymi, z rodzicami uczniów z konkretnej szkoły.

Do przedstawienia przykładów różnych zachowań wobec osób niepełnosprawnych wykorzystano fragmenty

Remigiusz Rybski, Hanka Kasperska-Stróżyk

Uczestnicy konferencji: dyrektorzy, pedagodzy, nauczycie ze Słupcy i powiatu słupckiego

filmów fabularnych: *The Hammer* (reż. Ch. Herman-Wurmfeld), *W uchu cisza* (reż. J. Sargent), *Ray* (reż. T. Hackford), *Nietykalni* (reż. O. Nakache, E. Toledano). Komentował je Remigiusz Rybski. Reakcje uczestników pozwalały sądzić, że udało się stworzyć atmosferę skupienia i zainteresowania prezentowanym materiałem.

O kształceniu z perspektywy dorosłej osoby niepełnosprawnej opowiedział pan Remigiusz Rybski. Jego historia dotyczyła nauczania indywidualnego. Uświadomił słuchaczom, że nauczanie indywidualne jest wygodne dla szkoły, bo łatwiej zorganizować nauczycieli, którzy będą przychodzili do ucznia niepełnosprawnego. Natomiast przygotowanie szkoły z uwzględnieniem potrzeb uczniów niepełnosprawnych jest dużo trudniejsze. Korzyść jednak z przebywania w środowisku społecznym dla tych dzieci jest wielka, zapobiega wykluczeniu.

Analizę wyników ankiety „Dziecko niepełnosprawne w szkole ogólnodostępnej” na podstawie danych zebranych ze wszystkich typów szkół ze Słupcy i powiatu słupckiego zaprezentowała i omówiła psycholog PPP w Słupcy Anna Budnik.

Kolejne wystąpienie pani Moniki Biernackiej przybliżyło problem niepełnosprawności dziecka z punktu widzenia doświadczeń rodzica. Córka pani Moniki Biernackiej, dziecko z niepełnosprawnością sprzężoną była przedszkolakiem, uczniem w szkole podstawowej, teraz jest gimnazjalistką – zawsze w placówkach ogólnodostępnych.

Violetta Durczyńska, dyrektor PPP w Słupcy podkreśliła, że dzieci niepełnosprawnych w powiecie słupckim jest bardzo wiele. Edukacja niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych różnych typów jest realizowana.

Przykłady dobrych praktyk w formie prezentacji przedstawili nauczyciele z następujących placówek:

- Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi nr 1 w Słupcy – Barbara Kołodziejczak, Dorota Madaj,
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Słupcy – Marzanna Andrzejewska, Danuta Barszcz,
- Gimnazjum im. Janusza Korczaka w Strzałkowie – uczniowie z klasy, w której są dzieci niepełnosprawne, zaprezentowali samodzielnie zrealizowany film, a przyjechali na konferencję po swoim egzaminie gimnazjalnym,
- Zespół Szkół Ekonomicznych im. Maksymiliana Jackowskiego w Słupcy – Aneta Gmachowska, pedagog przedstawiła problemy uczniów nie-

pełnosprawnych uczących się na poziomie technikum,

- Liceum Ogólnokształcące im. Marszałka Józefa Piłsudskiego – Wojciech Kocięcki,

- Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy – Magdalena Marszałek omówiła problemy kształcenia uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim.

Na zakończenie wystąpił Starosta Powiatu Słupckiego Mariusz Roga – podsumowując konferencję, wspomniął o realizowanym przez powiat słupcki projekcie aktywizacji osób niepełnosprawnych.

Zaprezentowana została wystawa prac uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Słupcy – plakat społeczny na temat niepełnosprawności. Ekspozycję przygotowali pracownicy Biblioteki Pedagogicznej w Słupcy.

W konferencji wzięło udział 39 nauczycieli. Wszyscy uczestnicy otrzymali zestawienia bibliograficzne „Niepełnosprawny uczeń w szkole ogólnodostępnej” – wybór literatury dostępnej w CDN Publicznej Bibliotece Pedagogicznej w Koninie Filia w Słupcy. Zajęcia były również okazją do obejrzenia przygotowanej ekspozycji książek związanej tematycznie z konferencją.

Violetta Durczyńska zapowiedziała, że 12 czerwca 2014 roku odbędzie się konferencja na temat autyzmu i zespołu Aspergera, jej organizatorami będą Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Słupcy i Biblioteka Pedagogiczna w Słupcy.

Starosta Powiatu Słupckiego Mariusz Roga, dyrektor PPP w Słupcy Violetta Durczyńska

Robert Wiśniewski uczestnik VI Konińskich Warsztatów Liturgiczno-Muzycznych

Chrześcijańskie wtajemniczanie w liturgię poprzez muzykę, czyli o istocie Warsztatów Liturgiczno-Muzycznych

Daniel Synowiec

Hubert Kowalski

Mariusz Danielewski

30 maja 2014 roku, pod honorowym patronatem ordynariusza diecezji wrocławskiej biskupa Wiesława Alojzego Meringa, rozpoczęła się już szósta edycja Warsztatów pod hasłem przewodnim: „Sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego – CHRZEST”. Cykl rozpoczęty w tym roku zakończy się, jak Bóg pozwoli, w 2020 roku. I to jest PERSPEKTYWA!!!

Po raz kolejny ks. Mariusz Danielewski uświadomił nam, że to nie przez przypadek Warsztaty nie nazywają się muzyczno-liturgiczne. Konferencje, liturgia godzin i Eucharystia są bowiem, „przepraszam za sformułowanie”, „szczytem” tych naszych spotkań. Szczególnie, gdy – jak szeptano w kularach – ks. Mariusz jest w formie! I to wybornej! Porażająca precyzja i ekspresja sformułowań została

nawet zauważona przez ks. Józefa Wysockiego, proboszcza parafii św. Wojciecha w Koninie, gospodarza Warsztatów.

Chrzest czy zdrówko?

Cóż, z przykrością trzeba zauważyć, że nasza wiedza religijna miała jest i nieustannie wymaga odświeżania, uzupełniania, wyjaśniania, poprawiania, a czasem i łopatologicznego wbijania w głowę. Uwzględniając, dodatkowo,

Paweł Bębenek

Piotr Pałka

wyjatkową naszą oporność do czytania ze zrozumieniem i do czytania w ogóle, np. Katechizmu Kościoła Katolickiego, pomoc w osobie ks. Mariusza wydaje się wręcz niezbędna. A trzeba pamiętać, że nie mówi on nic odkrywczego, cytując i objaśniając to, co tam jest napisane!

Dla tych, którzy mieliby ochotę przypomnieć sobie, w co wierzą, a co jest fundamentem naszej wiary, zachęcam do posłuchania. Po cichu podpowiem, że wszystkie konferencje i homilie nagrywano, a ja nie podejmuję się dokonywania jakiegoś streszczenia, bo jak można dokonać skrótu z samej esencji wyводу? No jak? Pomijam dygresje i anegdoty – bo to jest nagroda za uczestnictwo! („zdrówko” w podtytule to substytut chrztu, wedle pewnej chrześniej; prawda, jak jeszcze mało wiemy?)

Kto ma oczy, niechaj śpiewa

Ozdobą tegorocznych spotkań było uczestnictwo i zaangażowanie czterech muszkieterów na służbie muzyki liturgicznej: Pawła Bębenka, Huberta Kowalskiego, Piotra Pałki i Daniela Synowca. Pokazali nam drużynę, która z niezwykłą

brawurą i profesjonalizmem dokonała rzeczy zdawałoby się niemożliwej. Połączyła cztery odrębne i silne indywidualności, tworząc zgrany zespół, kierujący blisko setką przypadkowych ludzi.

Ku naszemu zdumieniu okazało się, że prezentują zupełnie różne, a czasami sprzeczne ze sobą sposoby i techniki śpiewania! Jeden śpiewa oczami, drugi podniebieniem, trzeci to w ogóle brzuchem, a czwarty tańcem (kolejność przypadkowa)! No i co zrobić z informacją, że broda i język do śpiewania są niepotrzebne? Nikt nie namawiał do radykalnych rozwiązań, ale dopóki są, to jednak przeszkadzają! Jak się w tym nie pogubić? Jak to zastosować w praktyce? Sobie tylko wiadomym sposobem jakoś im się udało.

A właściwie to proste. Bóg jest jeden, ale w trzech Osobach i nie przeszkadza mu to być Doskonałym!

No i ten stoicki spokój, gdy zamiast czystego jak krystaliczna góraska woda usłyszeli dźwięk „jakby wydobywający się z rury w trakcie awarii”!

Uśmiechnięty smutas

W jednej sprawie prowadzący mówili jednym głosem. Chór ma być wystawą „jedynek”. Szczęszenie zębów, dla zmyłki nazywane uśmiechem, wydaje się kluczową sprawą w muzyce liturgicznej. A mimika twarzy, podporządkowana radosnemu uniesieniu, warunkiem koniecznym właściwego wykonania choćby najbardziej żalobnego utworu.

I tutaj tkwi tajemnica piękna ukrytego w muzyce liturgicznej. Znika dysonans pomiędzy poważnym, czasem (pozornie) wyrażającym smutek i żal, przesłaniem utworu a radosnym uczuciem wynikającym z jego słuchania lub wykonania. Ha! To jest odkrycie! Przecież nawet Krzyż jest Zwycięski!!!

„Niebaśmy już dziedzicami, alleluja, Porównani z aniołami, alleluja”¹.

Przypadków – jak wiadomo – nie ma. Dlatego wypadająca w trakcie Warsztatów uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego była jego duchowym uzupełnieniem. Koniecznym ogniwem, które pokazało nam właściwy cel naszego życia. Niebo. Idąc tropem rozważań ks. Mariusza, życzę wszystkim, abyśmy się tam wszyscy kiedyś odliczyli... (on tam będzie już na nas czekał).

Podziękowania

Należy jeszcze wspomnieć o organizatorach, których determinacja godna niebieskiej nagrody sprawiła, że Warsztaty, mimo ogromnych trudności, jednak się odbyły.

Szczególne podziękowania należą się głównemu organizatorowi, czyli Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie (głównodowodząca – Małgorzata Pogodska) oraz współorganizatorom i sponsorom: Prezydentowi Miasta Konina Józefowi Nowickiemu oraz pani Elżbiecie Siudaj-Pogodskiej i Zenonie Sroczyńskiej. Wszyscy uczestnicy jak najmilej będą również wspominać proboszcza parafii św. Wojciecha w Koninie, ks. Józefa Wsockiego za udostępnienie miejsca, wsparcie, życzliwość i modlitwę w intencji Warsztatów i ich uczestników.

Tradycyjnie, jak co roku, nieoceniony okazał się Chór Misericordia, szczególnie w osobie pani Doroty Żywicy – pomysłodawczyni i dobrego ducha Warsztatów oraz Katarzyny Kałużnej, Elwiry Chojnackiej, Marysi Żywicy, Dariusza Furmaniaka i Stanisława Żywicy.

Swoją cegiełkę dołożył również Ruch Światło-Życie – na czele z Wojciechem Pogodskim oraz Patrycją Kulczewską, Ryszardem Opasiakiem i Robertem Wiśniewskim.

A na koniec pozostaje, jak zawsze, ta bezimienna, niewymieniana z imienia i nazwiska, zawsze poszkodowana, a życzliwa i nie mniej zaangażowana, niezliczona rzesza osób, którym w tym miejscu musi wystarczyć szczere Bóg zapłać oraz zapewnienie o modlitwie (a to nie byle co!)

PS Tradycyjnie współczuję tym, którzy byli nieobecni.

„Miejsce nam gotuje w niebie, alleluja, Chcąc nas wszystkich mieć u siebie, alleluja”².

Ciuś, ciuś...³.

¹ Zwrotka jednej z pieśni wykonywanych na Warsztatach.

² Jw.

³ Wstydz się, nieobecny.

Wioletta Poturała konsultantka CDN w Koninie
(fot. Emilia Rybicka, Piotr Frątczak, Oktawian Malina)

III Szkolny Kongres Kultury w Zespole Szkół Górniczo-Energetycznych w Koninie

O tym, że Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych jest szkołą troszczącą się nie tylko o świetne przygotowanie zawodowe swoich uczniów, ale także przykładą dużą wagę do rozwoju kompetencji humanistycznych młodzieży, świadczy wyjątkowa impreza, która w tym roku miała już trzecią odsłonę. Mowa o Kongresie Kultury Szkolnej, którego pomysłodawczynią jest polonistka Barbara Bober, a w realizacji tego przedsięwzięcia wspierają ją Arleta Bidasiewicz i Wioletta Poturała.

Przypomnijmy, że ubiegłoroczna edycja uczciła wybitną nauczycielkę ZSGE, konińską pisarkę Janinę Perathoner, a tytuł spotkania „Weneda – człowiek, dzieło, inspiracja” wyjaśniał kontekst prezentacji jej dorobku.

Tegoroczny Kongres, który odbył się 23 kwietnia 2014 r., z pewnością także można zaliczyć do wyjątkowych, gdyż

ZSGE gościł w swoich murach niezwykłego gościa – reżysera światowego formatu, pana Krzysztofa Zanussiego. Uświetnił on swą obecnością trzecią edycję Szkolnego Kongresu Kultury odbywającą się pod hasłem „Człowiek w teatrze mediów”. Wzięli w nim udział przedstawiciele władz samorządowych miasta Konina, reprezentanci środowisk twórców filmowych, literatury, animatorzy kultury, badacze mediów i oczywiście szkolna młodzież, która miała okazję przysłuchiwać się wymianie opinii na temat mediów i ich roli w życiu współczesnego człowieka. Pan dyrektor Janusz Kamiński szczególnie podziękował partnerom ZSGE, którzy wspomogli szkołę w organizacji tego przedsięwzięcia, a są to Krajowe Stowarzyszenie Pomocy Szkole oraz Koniński Dom Kultury. Z ramienia KSPSZ głos zabrała jego przewodnicząca pani Zofia Grzebisz-

-Nowicka, która podkreśliła aktywność ZSGE jako szkoły należącej do „Klubu przodujących szkół”.

Uczniowie ZSGE mieli okazję poznać sylwetkę wyjątkowego gościa i ogrom jego dokonań w dziedzinie sztuki filmowej dzięki prezentacji dokonanej przez Monikę Mikitin i Jakuba Osowicza. Szczególnym przeżyciem dla przedstawicieli Szkolnego Koła Dziennikarskiego – Olgi i Piotra był wywiad, jaki przeprowadzili z Mistrzem.

Zasadniczy temat Kongresu poświęcony mediom przedstawiano z różnych punktów widzenia. Olga Gumkowska reprezentująca młodzież omówiła najpopularniejsze uczniowskie metafory Internetu w prezentacji „Nowe media – wieża Babel, świat zastępczy, hipermarket, azył wolności czy Wielki Brat?”. Pan Marcin Olejniczak – socjolog kultury przybliżył istotę nowych mediów, ich edukacyjny

potencjał i odbiór w oczach młodzieży na bazie badań przeprowadzonych w ZSGE.

Ostatnim punktem programu była dyskusja zaproszonych gości poświęcona problemowi „Nowe media – wolność czy dowolność”. W gronie ekspertów znaleźli się: pan Krzysztof Zanussi, pani Katarzyna Kubacka, pani Anna Pilarska, pan Jan Ryszard Kurylczyk, pan Andrzej Moś, zaś nad przebiegiem dyskusji czuwała pani Wioletta Poturała. Ograniczony czas nie pozwolił na rozwinięcie tematyki, jednak udało się zainicjować wymianę opinii na temat wyzwań, jakie współczesny świat współtworzony przez nowe media stawia przed instytucjami kulturalnymi oraz przedstawić punkty widzenia twórców i odbiorców mediów na kwestię pojmowania wolności i dowolności w sztuce.

Kontynuacją przedsięwzięcia była projekcja filmu *Barwy ochronne* w reżyserii Krzysztofa Zanussiego poprzedzo-

na spotkaniem z autorem w Konińskim Domu Kultury. Prowadzący rozmowę – pani Katarzyna Kubacka i pan Andrzej Moś pytali o przesłanie filmu i jego uniwersalne odczytanie. Pan Krzysztof Zanussi zdradzał szczegóły związane z realizacją filmu i jego odbiorem w latach siedemdziesiątych. Mówił o etosie inteligenta i trudnych wyborach moralnych, których trzeba dokonywać w życiu.

Nad przygotowaniem Kongresu stanowiącym wyjątkowe forum wymiany myśli na temat uczestnictwa w kulturze czuwali: pani Barbara Bober, pani Wioletta Poturała, pani Arleta Biadasiewicz, pani Magdalena Kubacka, pani Beata Marszał, pani Anna Kwitowska, pan Karol Niemczynowicz. Filmowe nagranie z Kongresu można obejrzeć na szkolnym kanale youtube <http://www.youtube.com/watch?v=d-twg-d2NneI>.

Rozstrzygnięcie konińskich międzypowiatowych konkursów poetyckich

Na konkursy napłynęło:

XXIII Międzypowiatowy Koniński Konkurs Poezji Dziecięcej

- w kategorii klas I–III – 35 wierszy autorstwa 32 uczniów z 7 szkół podstawowych (Szkoly Podstawowe w Tomisławicach, Giewartowie, Zagórowie, Morzyczynie oraz nr 3, 6 i nr 9 w Koninie)
- w kategorii klas IV–VI – 103 wiersze autorstwa 58 uczniów z 19 szkół podstawowych (Szkoly Podstawowe nr 3 w Koninie, we Władysławowie, Zakrzewku, Golinie, Lubstowie, Grabienicach, Tomisławicach, Woli Podłężnej, Koszutach, Giewartowie, Ostrowitem, Kozarzewie, Dziadowicach, Zagórowie, Wąsoszach, Mąkolnie, Morzyczynie, Rzgowie oraz SP nr 5 w Turku); cztery zestawy zostały zdyskwalifikowane jako plagiaty

XXII Międzypowiatowy Koniński Konkurs Poetycki

im. Bogusława Janiszewskiego „Poezja młoda – poezja nowa”

- w kategorii gimnazjów – 70 wierszy w 28 zestawach z 13 gimnazjów (Gimnazja nr 5 i 6 w Koninie, w Kowalewie Opactwie, Lubiance, Lubstowie, Kazimierzu Biskupim, Morzyczynie, Słupcy, Kramsku, Budziszawiu Kościelnym oraz Zespół Szkół w Powierciu, Zespół Szkół nr 3 w Mąkolnie i Gimnazjum nr 1 w Kłodawie)
  - w kategorii szkół ponadgimnazjalnych – 39 wierszy w 13 zestawach z 4 szkół ponadgimnazjalnych (II Liceum w Koninie, Liceum Ogólnokształcące w Kole, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Sompolnie oraz Zespół Szkół Technicznych w Turku)
- Jury w składzie: Lech Stefaniak (poeta), Zbigniew Budny (konsultant Cen-

trum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie) i Jarosław Sparażyński (nauczyciel w Młodzieżowym Domu Kultury w Koninie), biorąc w swojej ocenie pod uwagę m.in. następujące kryteria: wiek autora, szczerść i świeżość wypowiedzi poetyckiej, wrażliwość na piękno słowa, oryginalność i trafność zastosowanych środków poetyckiego wyrazu, na posiedzeniu w dniu 6 marca 2014 r. przyznało następujące nagrody i wyróżnienia:

XXII Międzypowiatowy Koniński Konkurs Poezji Dziecięcej

- nagrody: w kategorii klas I–III – **Martyna Ircha** z klasy III Szkoły Podstawowej nr 3 w Koninie, **Hubert Pietrzak** z klasy II Szkoły Podstawowej nr 3 w Koninie, **Jakub Drabina** z klasy II Szkoły Podstawowej nr 3 w Koninie; w kategorii klas IV–VI – **Kacper Wawrzyniak** z klasy VI Szkoły Podstawowej

nr 3 w Koninie, **Mikołaj Janiak** z klasy VI Szkoły Podstawowej w Mąkolnie

• **wyróżnienia:** w kategorii klas I–III – **Piotr Kanecki** z klasy II Szkoły Podstawowej nr 3 w Koninie, **Jagoda Jaszczak** z klasy I Szkoły Podstawowej nr 9 w Koninie; w kategorii klas IV–VI – **Jan Muszyński** z klasy VI Szkoły Podstawowej w Mąkolnie, **Wanessa Woźniak** z klasy V Szkoły Podstawowej nr 3 w Koninie, **Natalia Tamborska** z klasy VI Szkoły Podstawowej w Grabienicach, **Izabela Rzepecka** z klasy V Szkoły Podstawowej w Tomisławicach, **Szymon Jagielski** z klasy V Zespołu Gimnazjalno-Szkolnego w Morzyczynie

XXII Międzypowiatowy Koniński Konkurs Poetycki

im. Bogusława Janiszewskiego „Poezja młoda – poezja nowa”

• **Nagroda im. Bogusława Janiszewskiego – Marianna Umerle** (godło „Marianna”) z II Liceum w Koninie

• **nagrody:** w kategorii gimnazjów – **Klaudia Urbanowska** (godło „Synestezja”) z Gimnazjum nr 6 w Koninie, **Magdalena Komudzińska** (godło „muza”) z Gimnazjum w Łubiance; w kategorii szkół ponadgimnazjalnych – **Anna Mycek** (godło „Biały Wilk”) z II Liceum w Koninie, **Michał Zaborowski** (godło „Diakola”) z II Liceum w Koninie

• **wyróżnienia:** w kategorii gimnazjów – **Marta Żak** (godło „Rzymek”) z Gimnazjum w Kazimierzu Biskupim, **Izabela Pawłowska** (godło „Euforia”) z Gimnazjum w Łubiance, **Alicja Grabowska** (godło „Flora”) z Gimnazjum w Powierciu; w kategorii szkół ponadgimnazjalnych – **Katarzyna Wiśniewska** (godło

„Grosz”) z Liceum Ogólnokształcącego w Koninie, **Sylwia Kicińska** (godło „Sysia”) z Zespołu Szkół Technicznych w Turku

Z okazji konkursów wydano – jak co roku – tomik poetycki z wierszami wszystkich nagrodzonych i wyróżnionych poetów. Tytuł tomiku *Układać świat do słów...* zaczerpnięto tym razem z poezji Juliana Przybosa, a konkretnie z wiersza *Bez słów*. Tomiki otrzymali wszyscy wyróżnieni oraz wszystkie szkoły uczestniczące w konkursach, a nagrody rzeczowe (książki) dla laureatów ufundowali: Przewodniczący Rady Miasta Konina, Kuratorium Oświaty w Poznaniu, Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie i Młodzieżowy Dom Kultury w Koninie. Opiekunom laureatów organizatorzy wręczyli listy gratulacyjne.

Wybór wierszy wszystkich uczestników konińskich międzypowiatowych konkursów poetyckich, którzy uzyskali nagrody w poszczególnych kategoriach

XXII Międzypowiatowy Koniński Konkurs Poetycki
im. Bogusława Janiszewskiego „Poezja młoda – poezja nowa”

Nagroda
im. Bogusława Janiszewskiego

Marianna Umerle

Piękno dnia codziennego

Dziękuję,
choć to dziwne

za szóstą trzydzieści

parujący kubek
krok pospieszny

zbite kolano po ósmej
dwie minuty

i choć to niecodzienne,
Przepraszam,

że czasem
nie ma mnie
we mnie,
tylko jakiś
gbur,

jęzor niewyparzony

który uderzył pośpiechem o chodnik
i krzyknął coś po łacinie

...wstyd.

dlatego Proszę, nieśmiało

spraw

bym upiła się na umór
dniem codziennym i zbitym uchem kubka

a na chodnik upadła z radości
wyprzedzając dwie minuty po ósmej

*

A czymże ja jestem?

Po głębi przedziwnej nie sunie już fala
Skrzydłą strukturą wzniesiona z rozkoszą.
Gdzieś obłok pienisty się tylko oddała
Od chmur, co dostojnie czcze gniewy unoszą.

Wtem, iluminacja sklepienie zniewala
I jasność oślepia, i grzmoty pustoszą
Tę ciszę, co nagle w żywiole skonała,
Tę ciszę, co była skrzydłą rozkoszą.

A czymże ja jestem? Obłokiem pienistym.
I tylko zawisam w tej głębi ogromie,
Czekając i trwożąc się snem swym wieczystym.

A czymże ja jestem? Tą ciszą, co tonie,
Bez słowa obrony przed sądem ognistym.
Chcę tylko rozplynąć się w błękitu łonie.

*

Gimnazja

Klaudia Urbanowska

A na śniadanie wściekłość

leży mi tu, o, na talerzu
zawinięta w szczelną folię inercji
pomarszczyła się i teraz grymasi
widziała za oknem jak spadają pieniądze
z nieba, prosto w błoto
i zaczęła drapać się po rękach
do krwi
wczoraj oglądała program w telewizji,
dokument o tym, jak wieszano marzenia na stryczku
piła wtedy herbatę z popiołów
toksycznego miasta
w nocy przyśnił jej się romantyczny sen
niewinien żenił się z krzesłem elektrycznym
a rano?
rano obudziła się skuta kajdanami
z moją nogą
idzie teraz ze mną
wlokąc za sobą ociężałą laskę
upomni się, waląc mnie nią o plecy
jeśli tylko na chwilę o niej
zapomnę

*

Magdalena Komudzińska

***

myśl
dziecko poety
spłodzone podczas wędrówki
błotnistą ścieżką
w głąb lasu
pachnącego przekwitłymi jagodami

słowo
naturalnie wyselekcjonowane
im lepsze
tym bardziej ciśnie się na usta
popękane od wiatru
i swych braci niewypowiedzianych

wiersz
cmentarzysko smutku
kolebka indywidualności
grobowiec samotności
to nicość
tworząca całość

*

Szkoły ponadgimnazjalne

Anna Mycek

***

odpalam papierosa
biorę wdech
usta przy ustach, moja zaciśnięta dłoń na Twoich plecach, krople potu na czole, płytki oddech, zamykające się oczy, napięte mięśnie, krzyk
i wydech
nicość
zaciskam wargi na filtrze i delikatnie wciągam powietrze
głaszczesz mnie po włosach, całujesz w czoło, przytulasz z całej siły moje rozpalone ciało
i uwalniam od morderczego dymu swoje płuca
i patrzysz na mnie tym najpiękniejszym spojrzeniem na świecie

od nowa
ściskasz moje drobne ramiona do bólu, mówisz coś szybko,
Twoje słowa są *krótkie, czułe, odpływam mrużąc powieki, czekam aż dasz mi z siebie jeszcze trochę...*
mocny wydech, gdy ukrywam przed samą sobą strach
ta ostatnia kwestia, jak ona brzmiała?
głęboki oddech, przygotowanie przed najgorszym
kocham Cię

ulga i bezradność uchodząca ze mnie wraz z powietrzem
zanikanie kontaktu, powolne oddalanie się od siebie
zawahanie przed zaciągnięciem
prosiłam Cię tylko o to byś nas uratował
ucieczka w głęboki oddech
dla mnie i dla Ciebie
rezygnacja w powolnym opadaniu klatki piersiowej
Twoje obojętne spojrzenie

jeszcze jeden z całej siły dla nas
 przeproszam
 zmrużone oczy i lekko rozwarte usta wypuszczające dym
 powiedziałaś że nigdy mnie nie zapomnisz
 rozpaczliwe pociągnięcie
 dlaczego widzę ją w Twoim ramionach?
 podrażnione gardło przy kończeniu
 dlaczego właśnie zajęła moje miejsce?

ostatni wdech
 proszę, nie kochaj jej tak jak mnie
 wydech
 nigdy tak namiętnie jak mnie

*

Michał Zaborowski

Przedziwny kielich

Poezjo święty Graalu
 naczynie przedziwne naczynie bezdenne
 w którego pełniach się mieszają
 mary rzeczywiste i pewniki senne

Przede mną już wielu cię odnalazło
 i niejeden ustami brzegi Twe kalał
 ale wciąż nie było takiego
 który by więcej wypił niżli sam nalał

Raczył się Baudelaire wywarem z kwiatów złych
 który wśród głębi nocnych sam sobie warzył
 pił Kochanowski słony napój
 z łez ściekających po jego twarzy

I sączył Rej swój złocisty napitek
 z kłosów jęczmiennych w słońcu dojrzałych
 i Lechoń smakował swe wino czerwone
 Staff miodem lip czarnoleskich oblał się cały

Kielichu kształty twe smukłe złociście
 muskają me palce niewprawne
 i boję się że gdy przyjdzie pragnienie
 Ty czaro ukazesz mi bezdeń niejawną

*

XXIII Międzypowiatowy Koniński Konkurs Poezji Dziecięcej

Klasy I–III

Martyna Ircha (klasa III)

Dłoń

W maleńkiej dłoni
 czasem się coś schroni.
 Czasem radość, czasem smutki
 lub dwa z bajki krasnoludki.

Czasem wpadnie tam łez kilka,
 czasem i radości chwilka.

Są tam też różne obrazy
 przygód, zdarzeń, znanych twarzy.

I mieszkają też wspomnienia –
 choć te złe tak od niechcenia.
 I sukcesy i porażki –
 te ostatnie zmieniam w ptaszki.

A w dni kiedy smutek dręczy,
 kiedy brak kolorów tęczy,
 gdy zły los chce mnie dogonić,
 ja się sama chcę w niej schronić.

*

Jakub Drabina (klasa II)

Cztery pory roku

Wyszła wiosna z kalendarza,
 Złoty kluczyk w dłoni trzyma
 I otwiera nim po drodze kwiaty, drzewa i warzywa.

Wyszło lato z kalendarza,
 Żółte słońko w dłoni trzyma
 I ogrzewa nim po drodze piękne pola, łąki, drzewa.

Wyszła jesień z kalendarza,
 Parasolkę w dłoni trzyma
 I po drodze nią maluje liście, bo już wkrótce zima.

Wyszła zima z kalendarza,
 Srebrną gwiazdkę w dłoni trzyma
 I po drodze nią zamraża lasy, pola i jeziora.

*

Hubert Pietrzak (klasa II)

Polska jesień

Przyszła do nas niespodzianie,
 Zaproszę ją na śniadanie.
 Świeży deszczyk już w jej oku,
 Widzę to każdego roku.

Rzuca liśćmi, kasztanami,
 W lesie nawet żołądziami.
 Biega w mieście, no i w polu,
 W Bielsku Białej i Opolu.

W piękne barwy przystrojona.
 Może to jest wiatru żona?
 Deszczu może to znajoma?
 Kto odgadnie, kim jest ona...

Kosze pełne ma jabłuszek,
 Grzybów, jeżyn no i gruszek.
 Takie dary zawsze niesie
 Nasza polska złota jesień.

*

Klasy IV–VI*Mikołaj Janiak (klasa VI)***Ballada o przygotowaniu kanapki**

Na początku wzięłem nóż
I przedzieliłem kromkę chleba.
Żałujcie, żeście nie widzieli.

Potem wzięłem masło.
Wyobraźcie sobie, masło,
i kromkę nim posmarowałem.

Następnie ukroiłem trochę
pasztetu, ach pasztetu,
i do kromki go dodałem.

I na końcu złożyłem
kanapkę, i naprawdę,
naprawdę ją zjadłem.

*

*Kacper Wawrzyniak (klasa VI)***Rozstanie**

Jej usta –
Twoje usta.
Milczą potokiem słów zboliałych.

Twoje serce –
Jej serce.
Bije w rytm nut oszalałych.

... z tęsknoty
... z rozpacz
...z pragnienia, by

Twoja ręka –
Jej ręka.
Złączyły się znów w uścisku
i były wasze.

Kropła deszczu, kropła deszczu...
To nie deszcz,
to niebo nad wami płacze.

Janina Jankowska polonistka

Konkurs poetycki „Barwy życia – barwy poezji” Reminiscencje pokonkursowe

Co to jest życie?

*Ja nie wiem
Gram w piłkę
Biegam
Jeżdżę na rowerze
Świeci słońce
Pachnie las
Droga prowadzi wszędzie
Śmieję się
Żyję*

Tak pisze o życiu i jego barwach Tomasz Olech, laureat Konkursu poetyckiego „Barwy życia – barwy poezji” organizowanego od roku szkolnego 2011/ 2012 przez Publiczną Bibliotekę Pedagogiczną w Koninie. Wiersz ten to jedna z prób zmierzenia się nastoletnich twórców z różnymi aspektami życia. Tomek, uczeń Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Koninie, zainspirowany tematyką Konkursu, a przede wszystkim rozmowami ze swoją polonistką Małgorzatą Pawlińską, stawia trudne pytanie: „Co to jest życie?”. Wiersz składa się z krótkich, wydawałoby się banalnych skojarzeń

zaczepniętych z potocznego języka, ale przecież pełnych ekspresji i mimo ich oczywistości układających się w jakże wymowny skrót poetycki z logiczną puentą. W ten sposób powstał niebanalny wiersz zaskakujący świeżością wyrazu poetyckiego, wiersz pogodny o zwyczajnych czynnościach, które nabierają tu poetyckich barw i znaczeń, budują nastroj radości. To młodzieńcze „carpe diem” wyróżnia go spośród wielu wierszy pisanych w tonacji smutku, a nawet rozpacz. Młodzi twórcy piszą o swoich problemach, zawodach, poszukiwaniach wartości i sensu życia, wyjątkowych chwilach, rozterkach.

„Czy ja tylko mam rozterki?” – pyta Kamil Michałkiewicz, uczeń Gimnazjum nr 1 w Kłodawie, zdobywca III miejsca w Konkursie za wiersz *Cały ja... czyli rozterki gimnazjalisty*. Swoją twórczość szesnastolatka i poszukiwania poetyckie traktuje z przymrużeniem oka:

*Cóż jest ze mnie za poeta?
Ciągle płaczę się w zeznaniach
Chyba jeszcze głowa nie ta
Żeby pisać o doznaniach*

*Czy ten wiersz pisałem z sensem?
Lecz kto go w poezji szuka
Každy wiersz jest precedensem
A poezja to jest sztuka*

Jednak swoje zaprawione lekkim humorem rozważania kończy pochwałą poezji:

*Może po to jest poezja
By mógł każdy się wyzalic
Nawet gdy Cię ciśnie presja
Zwykły wiersz może ocalić*

Młodzi twórcy wierszy dostrzegają całą paletę barw i życia, i poezji. Z zadziwiającą szczerością kreślą swoje poetyckie wizje świata, ludzi, utrwalają osobiste doznania w formie poetyckich wyznań. Wiersze te to swoiste *confession* młodych adeptów sztuki poetyckiej, które może okazać się pomocne w rozpoznawaniu jasnych i ciemnych stron życia. Z codzienną rzeczywistością próbuje się zmierzyć w swoim wierszu *** (*Jest zbyt zimno...*) Klaudia Urbanowska, uczennica Gimnazjum nr 6 w Koninie, zdobywczyni II miejsca w tegorocznym Konkur-

sie, również laureatka II edycji Konkursu w 2013 roku.

***

*Jest zbyt zimno, żeby się napić coli,
która stoi od tygodni w lodówce
zbyt zimno, aby się podeprzeć ściany,
kiedy nie mamy już sił stać na własnych
nogach,
zbyt zimno, aby porozmawiać z rodziną,
brak czasu i praca robią swoje*

*zostały tylko noce, ale i one
skazane na utrapienia
religia przybiera tu inne znaczenie
bogiem są pieniądze, rajem bogactwo,
a szatanem bieda
słowa są jak syki węży,
nie usłyszysz tu anielskiego śpiewu,
nawet zwykły duet wróbla z jaskółką
gdzieś się ostał*

*nie zaznasz tu radości,
dorysowujesz trzynastą godzinę
na zegarze,
ale wskazówek nie obchodzi odpoczynek
musisz pracować,
uśmiechu szukać na próżno
nawet dzieci zjadło utrapienie
wymarzone zabawki z reklam,
których nigdy nie będą miały,
wymóg idealnego, bogatego życia*

*za dużo oglądacie filmów z american
dream
za dużo uciechy sprawia wam telewizja
szczęście nie istnieje za szklaną kurtyną
szczęście jest tu, teraz
kiedy nie masz pieniędzy, ale
masz wiarę, przyjaćiół, miłość,
a jeśli i tego nie masz to nic,
masz przecież życie*

Pogłębioną refleksję na temat życia odnajdujemy również w wierszu Małgorzaty Szczepkowskiej, uczennicy Liceum Ogólnokształcącego w Kole *** (*Patrę przed siebie...*), za który otrzymała wyróżnienie.

***

*Patrę przed siebie
pełnym nadziei wzrokiem, w przestrzeń.
I zanim skrzywię usta w uśmiech
policzek skrapia smutek*

*bo widzę tylko cienie
marnie natchnione życiem
na krótką chwilkę przylepiające się do
murów*

*Cienie, które
znikają
gdy zgaszę światło.*

To już trzecia edycja Konkursu poetyckiego „Barwy życia – barwy poezji”. Do tej pory wzięło w nim udział 91 uczniów, w tym 75 uczniów z gimnazjów i 16 uczniów ze szkół ponadgimnazjalnych subregionu konińskiego. W ciągu trzech lat nadesłano 281 wierszy, wśród nich wiele zaskakujących dojrzałością w wyrażaniu przeżyć, w ocenie zjawisk współczesnego świata i miejsca w nim młodego człowieka.

Konkurs cieszy się zainteresowaniem uczniów przede wszystkim szkół gimnazjalnych. W tym roku szkolnym nadesłano 34 wiersze autorstwa 17 uczniów: 12 wierszy uczniów szkół ponadgimnazjalnych i 22 wiersze uczniów szkół gimnazjalnych. Wiersze oceniało jury w następującym składzie: Janina Janowska – przewodnicząca oraz członkowie: Wanda Kupsik, Danuta Olczak, Mira Olszak, Iwona Wojtalik. Na poziomie szkół ponadgimnazjalnych jury przyznało wyróżnienie Małgorzacie Szczepkowskiej, godło Kometa, uczennicy kl. II Liceum Ogólnokształcącego w Kole za wiersz *** (*Patrę przed siebie...*). Laureatami Konkursu na poziomie gimnazjum zostali:

- **miejsce I – Tomasz Olech**, godło Tom, uczeń kl. II Gimnazjum w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym za wiersze *Co to jest życie i Szkoła*;
- **miejsce II – Klaudia Urbanowska**, godło Muza, uczennica kl. IIIf Gimnazjum nr 6 w Koninie za wiersze: *** i *Nadchodzi zima*;
- **miejsce III – Kamil Michałkiewicz**, godło Grozer, uczeń kl. IIIc, Gimnazjum nr 1 w Kłodawie za wiersz *Cały ja... czyli rozterki gimnazjalisty*.

Wyróżnienie w tej kategorii otrzymała Marta Żak, godło Rockuś, uczennica kl. IIIb Publicznego Gimnazjum w Kazimierzu Biskupim za wiersz *Wtłumienie*.

Podsumowanie III edycji Konkursu odbyło się 25 marca 2014 roku w Publicznej Bibliotece Pedagogicznej. Miało ono charakter kameralnego spotkania miłośników poezji, jakimi z pewnością są młodzi adepci słowa poetyckiego, ich nauczyciele, biblioteczni inicjatorzy i organizatorzy Konkursu, a także wchodzące w skład jury osoby, dla których poezja to jeden ze sposobów na codzienność. Dotyczy to przede wszystkim pani Danuty Olczak, która zaprezentowała na spotkaniu swoje wiersze z dziesiątego,

jubileuszowego tomiku poezji *Ornament przemijania*.

Wszystkim laureatom i wyróżnionym serdecznie gratulujemy. Nauczycielom i opiekunom życzymy utalentowanych, wrażliwych na słowo poetyckie uczniów.

Pozostałe wiersze laureatów Konkursu

Tomasz Olech

Szkoła

Nasz Patron
Nauczyciele
Uczniowie
Koledzy
Długie godziny
Ciekawość świata
Podręczniki
Internet
Wycieczki
Treningi sportowe
Mój świat
Mały
Codzienny

*

Klaudia Urbanowska

Nadchodzi zima

Nadchodzi zima
szmer ołówka słyszałam,
nie,
to wiatr szkicuje za oknem
na parapetach brudnych bloków
i gałęzie trzech nagich drzew otrzępuje
słyszałam też szept,
jakiś człowiek dziś zaśnie w śmietniku,
przytulając do piersi przyjaćiółkę,
butelka denaturatu zmieszana z oranżadą
bełkot, że zimno
słyszałam jeszcze echa krzyków
za ścianą
i dziecko płaczące, bo zrozumiało,
że zabawek w tym roku nie będzie,
ani pieniędzy, ani w ogóle świąt

nadchodzi zima
w gazetkach reklamują już bombki,
po promocji,
czekoladki,
dwadzieścia trzy złote kilo
gruby Mikołaj ze sztuczną brodą
uśmiecha się miło
jakkże cudowna zima będzie w tym roku
i święta!

*

Kamil Michalkiewicz**Cały ja... czyli rozterki gimnazjalisty**

Dzisiaj mam szesnaście lat
Dużo to czy może mało
Jak wygląda ten mój świat?
Sam rozmyślałem o tym śmiało

Jestem uczniem, nastolatkiem
Młody, zdrowy i wrażliwy
Mam wszystkiego pod dostatkiem
Lecz czy jestem ja szczęśliwy?

Na karate ćwiczę ciało
Dziesięć lat tej „gimnastyki”
Dziwię się, że mi się chciało
Ćwiczyć ciosy i uniki

W kompie szukam zapomnienia
Level w LOL-u¹ mam wysoki
Zwalniam mózg swój od myślenia
Z wrogów swych wyciskam soki

Okrzyk ojca – „Czas już kończyć!”
Wnet przywraca mi przytomność
Pora kompa już wyłączyć
I znów wrócić w monotoność

Życie jednak to nie bajka

¹ Level – poziom w grze; LOL – powszechnie używany skrót nazwy popularnej gry komputerowej „League of Legends”.

Trudno je zaprogramować
Czeka mnie codzienna walka
Tylko jak tu nie zwariować?

Czyja tylko mam rozterki?
Pewnie nie tak w życiu bywa
Młodość nie jest jak gra w bierki
Dojrzewanie się odbywa

Nie wiem, czy chcę być dorosły
Po co komu ta dojrzałość
By problemy mnie przerosły
Wolę już młodzieńczą śmiałość

Gdzie w tym życiu czas na miłość
Nie wiem, sama mnie znalazła
Taka życia to zawiałość
Że jak z nieba gwiazdka spadła

Czy ta miłość jest młodzieńcza?
Czy poważna i dojrzała?
Mnie wystarczy głos dziewczęcia
Byle tylko mnie kochała

Cóż jest ze mnie za poeta?
Ciągłe płacząc się w zeznaniach
Chyba jeszcze głowa nie ta
Żeby pisać o doznaniach

Czy ten wiersz pisałem z sensem?
Lecz kto go w poezji szuka
Každy wiersz jest precedensem
A poezja to jest sztuka

Może za piętnaście lat
Będę śmiał się z tego srodze
Wspomnę mój młodzieńczy świat
I poklepię się po nodze

Może po to jest poezja
By mógł każdy się wyzalić
Nawet gdy Cię ciśnie presja
Zwykły wiersz może ocalić

*

Marta Żak**Wtłumienie**

Niczym nie różniąc się
Ja
od takiego samego
Ty.

My...

Zaślepieni oprawą
Odbijamy swe lustra.
Sala choć pusta
kipi zabawą.

Sami kontra świat
próbujemy grać innych.

Zabić prawdziwych siebie...

Danuta Olczak poetka**Fenomen poezji**

Cieszę się, że zaistniała III edycja naszego konkursu. Gratuluję wszystkim młodym poetom odwagi i dziękuję, że otworzyli przed nami swój wewnętrzny świat. Szczególne gratulacje składam laureatom.

O poezji można dużo mówić i pisać. To temat „rzeka” i podobnie jak rzeka nieustrudzenie płynie przez wieki. Dla mnie poezja jest mostem, który łączy świat materialny z duchowym. Jest wyjątkowym ogrodem serca, silnym drzewem, które przetrwa wszystko oraz kroplami światła sączącymi się do naszego życia.

Niektórzy twierdzą, że pisanie jest walką o słowa, które poruszą serce człowieka i otworzą go na to, za czym w głębi tęskni. Inni uważają, że wiersze to wyjątkowy sposób przemawiania do drugiego człowieka i do samego siebie. Jeszcze inni, że poezja mówi o stanie duchowym, a nie materialnym, dlatego wyraża to poprzez abstrakcję, a nie konkret.

Wszyscy jednak są zgodni co do tego, że w każdej epoce potrzebni są nowi poeci, którzy podejmując artystyczny wysiłek, obdarzą nas pięknem, mądrością i otworzą nam oczy na tajemnicę wszechrzeczy.

Poeta Stanisław MocarSKI twierdzi, że: *Poezja – to nie te słowa ułożone w równe rzędy jak snopy na polu. To coś jakby duch unoszący się nad wierszem, który rozbudza wyobraźnię, lub jak u Szymborskiej zmusza do refleksji nad odwiecznymi prawdami człowieka. Jeśli wiersz jest układanką, gdzie autor wysiła się sztucznie nad metaforami – nie poruszy on serca człowieka. Prawdziwa poezja na długo zostawia we wnętrzu człowieka nie tyle zachwyt, wzruszenie, ale to coś nieokreślonego...*

Cokolwiek by nie powiedzieć o poezji, ona jest i pozostanie „ujściem” wnętrza duszy człowieka przelanym na papier w możliwie najbardziej wiarygodny sposób. Człowiek od dawna pragnął zro-

zumieć siebie i innych. Poezja stara się w tym pomóc, bo jest niczym innym jak schodzeniem na głębię, odkrywaniem najbardziej osobistej prawdy.

Tworzenie poezji to nie tylko myśli, metafory, uczucia, obserwacja życia, ludzi, świata. To przede wszystkim wytrwała praca nad słowem, szukanie oryginalnych przenośni, porównań, które zadziwią, zaskoczą, zainspirują Czytelnika. Zachęcam młodych twórców do cierpliwej pracy nad słowem, do odkrywania w sobie poetyckiego światła. Zachęcam do wysyłania wierszy na konkurs pt. „Barwy poezji – barwy życia”, aby podzielić się z nami, dorosłymi, własnymi przemyśleniami i odczuciami.

Od lat na twórczej drodze niezmiennie zachwyca mnie fenomenem poezji. Uważam, że jest ponadczasowa, jedyna i niepowtarzalna. W tajemniczy sposób przenosi wewnętrzne widzenie i odczuwanie świata z niedostępnych obszarów ducha do codzienności. Cokolwiek się dzieje – kluczem słowa otwiera bramy niewidzialnych światów, stara się być przyjazna, bliska. Jestem pewna, że poezja będzie istnieć wiecznie.

Małgorzata Pawlińska nauczycielka języka polskiego w SOSW w Koninie

Słówko o konkursowym laueracie

W tegorocznym konkursie poetyckim „Barwy poezji – barwy życia” organizowanym przez CDN Publiczną Bibliotekę Pedagogiczną pierwsze miejsce zdobył Tomek Olech – uczeń klasy II Gimnazjum Specjalnego w Koninie.

Laureat konkursu jest chłopcem nieśmiałym i zamkniętym. Nie lubi mówić dużo o sobie. Także jego wiersze mają postać kilku prostych słów, układających się w skondensowaną całość. I może właśnie dlatego tak trafnie oddają to, czym żyje ich autor.

Wiersze Tomka, opatrzone godłem „Tom” opowiadają o codziennych sprawach: o szkole, kolegach, jeździe na rowerze, bieganiu, słowem o byciu sobą w małym, oswojonym, dobrze znanym otoczeniu. Tomek napisał te wiersze zainspirowany rozmowami podczas indywidualnych zajęć z nauczycielem języka polskiego.

Gdy przybyłam z Tomkiem na uroczystość wręczenia dyplomów i nagród, nie mogłam powstrzymać się od nasuwającego się porównania go do Forresta Gumpa. Tomek, podobnie jak wspomniany filmowy bohater, był mocno zażenowany szumem wokół swojej osoby. Na zadawane pytania odpowiadał krótko i zwięźle, jakby miał zamiar czym prędzej czmychnąć i schować się w swoim bezpiecznym świecie. Pewnie nie przypuszczał, że jego pisanie przyniesie taki efekt.

Tomek nie wie jeszcze, czy będzie pisał dalej wiersze, czy też nie – tak odpowiedział po otrzymaniu dyplomu i nagrody. Te dwa, nagrodzone w konkursie, to jego poetycki debiut.

Wierzę w to, że Tomek znajdzie chęć i inspiracje, by przelewać na papier swoje uczucia. Docenienie go w tak prestiżowym konkursie to dowód na to, jak wielkie możliwości tkwią niejednokrotnie w naszych uczniach – trzeba tylko stworzyć odpowiednie warunki do ich ujawnienia. Życzę Tomkowi, aby umiał wykorzystać czas, który został mu dany na rozwijanie swoich umiejętności i zdolności i serdecznie gratuluję sukcesu.

Agnieszka Pogorzelska bibliotekarka CDN PBP w Koninie

Wyobraźnia nagrodzona... – w konkursie plastycznym „Baśniowy świat”

Dnia 24 kwietnia 2014 r. o godz. 12.00 odbyło się rozstrzygnięcie konkursu plastycznego „Baśniowy świat” organizowanego przez Centrum Doskonalenia Nauczycieli Publiczną Bibliotekę Pedagogiczną w Koninie dla dzieci przedszkolnych 5-6-letnich z miasta Konina i powiatu konińskiego.

Celem konkursu było rozwijanie wyobraźni oraz pobudzanie aktywności twórczej dzieci, rozwijanie wrażliwości estetycznej, stworzenie dzieciom możliwości prezentacji własnych dokonań twórczych.

Z 77 nadesłanych prac jury w składzie: Michał Jarominiak – przewodniczący jury oraz Agata Nogal i Agnieszka Pogorzelska nagrodziło 4 prace.

Miejsce I – **Jarmuż Maja**
Przedszkole nr 4 w Koninie

Miejsce II – **Sikorska Antonina**
Przedszkole nr 32 z Oddziałami Integracyjnymi
w Koninie

Miejsce II – **Gajdek Aleksandra**
Przedszkole nr 6 w Koninie

Miejsce III – **Nikola Gradecka**
Przedszkole Samorządowe w Starym Mieście

Laura Lewandowska bibliotekarka CDN PBP w Koninie

Młodzi regionaliści w fotograficznych szrankach, czyli podsumowanie konkursu dla gimnazjalistów

W dniu 24 kwietnia 2014 r. w Centrum Doskonalenia Nauczycieli Publicznej Bibliotece Pedagogicznej w Koninie odbyło się uroczyste podsumowanie III edycji regionalnego konkursu fotograficznego „Najciekawsze miejsce w moim regionie”. Organizatorami konkursu oraz fundatorami nagród byli: CDN Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Koninie

i Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział w Koninie.

Konkurs został skierowany do uczniów klas gimnazjalnych szkół z regionu konińskiego. Jego celem było pogłębianie wiedzy dotyczącej regionu konińskiego, a tym samym rozwijanie wśród młodzieży umiejętności dostrzegania walorów krajoznawczych i kulturowych.

Zgodnie z regulaminem każdy uczestnik musiał wykazać się pomysłowością, oryginalnością ujęcia tematu, zmysłem estetycznym oraz samodzielnością wykonania zadania. Prace uczniów oceniało jury w składzie: przewodniczący – Jerzy Sznajder, wiceprezes PTTK Oddział w Koninie oraz członkowie – Laura Lewandowska i Mira Olszak.

Laureaci konkursu fotograficznego dla uczniów klas gimnazjalnych „Najciekawsze miejsce w moim regionie”

Miejsce I – **Julia Zrąbkowska**, Gimnazjum nr 2 im. Polskich Alpinistów w Koninie

Miejsce II – **Hubert Glasner**
Gimnazjum nr 6 Szkoła Mistrzostwa Sportowego
im. Janusza Kusocińskiego w Koninie

Miejsce III – **Michał Gałecki**
Gimnazjum im. Polskich Noblistów
w Rzgowie

Iwona Wojtalik bibliotekarka CDN PBP w Koninie
(fot. Karola Glasner)

I przerwa w czytaniu może być „piękna”... – o konkursie na zakładkę do książki

24 kwietnia 2014 roku w siedzibie CDN Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Koninie odbyło się uroczyste rozstrzygnięcie konkursu na zakładkę do książki. Konkurs skierowany był do uczniów klas I–III szkół podstawowych z terenu miasta Konina oraz powiatów: kolskiego, konińskiego, słupeckiego i tu-reckiego. W tym roku odbyła się już trzecia edycja tego konkursu, którego celem jest m.in. rozwijanie wyobraźni twórczej oraz zainteresowanie dzieci książką.

Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem wśród uczniów. Nadesłano 158 zakładek z 32 szkół. Prace oceniało jury w następującym składzie: Michał Jarominiak – przewodniczący oraz Agata Nogal i Iwona Wojtalik.

Laureatami konkursu zostali:

- miejsce I – Natalia Trząsowska, kl. Ib, Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Brudzewie, opiekun: Justyna Sobczak,
- miejsce II – Błażej Potasiński, Zespół

Szkół w Przykonie, opiekun: Alina Polasik,

- miejsce III – Gabriela Chałupniczak, kl. Ia, Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Brudzewie, opiekun: Justyna Sobczak, wyróżnienia:
- Roksana Chojnacka, kl. IIIa, Szkoła Podstawowa w Malanowie, opiekun: Małgorzata Wągiel,
- Amelia Szymczak, Szkoła Podstawowa w Wyszyńcu, opiekun: Alicja Płóciennik.

I miejsce
– Natalia Trząsowska

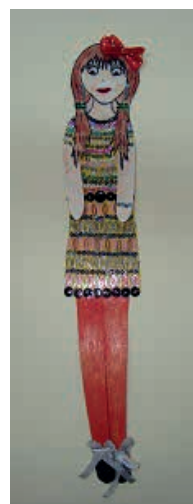
II miejsce
– Błażej Potasiński

III miejsce
– Gabriela Chałupniczak

Wyróżnienie
– Roksana Chojnacka

Wyróżnienie
– Amelia Szymczak

nie równowagi – równowagi między człowiekiem i otaczającą go przyrodą, między turystą, by mógł zobaczyć to, co najciekawsze a dzikimi zwierzętami, by miały miejsce dla siebie niezakłócaną naszą obecnością.

Parki krajobrazowe chronią obszar ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe. To wyjątkowe miejsca służące nie tylko rekreacji krajoznawczej, ale także edukacji. Dlatego wyznaczone na ich terenie ścieżki dydaktyczne czy szlaki turystyczne wiodące przez najciekawsze i najpiękniejsze miejsca pozwolą turystom lepiej poznać otaczający go świat.

Wielkopolski Park Narodowy – położony nad Wartą, na południe od Poznania, w trójkącie miast Luboń – Stęszew – Mosina. W Parku utworzono obszary ochrony ścisłej, chroniące wieloaspektowe formy krajobrazu polodowcowego oraz najbardziej naturalne zbiorowiska roślinne i związane z nimi zwierzęta.

Inicjatorem powstania Wielkopolskiego Parku Narodowego jeszcze przed II wojną światową był prof. Adam Wodziczko, określając ten obszar jako **prawdziwe muzeum form polodowcowych i żywe muzeum przyrody**.

Szlaki turystyczne:

- **Trasa im. prof. Adama Wodziczki:** Osowa Góra – Jezioro Kociołek – Jezioro Skrzyńka – Jezioro Góreckie – Osowa Góra;
- **Trasa „Szlak Kosynierów”:** Osowa Góra – Jezioro Kociołek – Jezioro Góreckie – Jezioro – Puszczykówo;
- **Trasa im. Cyryła Ratajskiego:** Mosina – Jezioro Kociołek – Górka – Jezioro Łódzko – Dymaczewskie – Jezioro Witobelskie – Stęszew;
- **Trasa im. Bernarda Chrzanowskiego:** Puszczykówo – Jarosławiec – Puszczykówo;

ścieżki przyrodnicze:

- **Leśna Szkoła** – ścieżka przyrodnicza zataczająca pętlę na terenie należącym do Centrum Edukacji Ekologicznej Wielkopolskiego Parku Narodowego w Jeziorach, można po niej wędrować tylko w grupach zorganizowanych;
- **z Osowej Góry do Jezior** – można zapoznać się z historią parków narodowych, tematyką pomników przyrody i pomników przyrody nieożywionej;
- **z Osowej Góry nad Jezioro Budzyńskie** – można poznać formy działalności polodowcowej, np. oz Mosińsko-Bukowski;
- **Nadwarciańska Ścieżka Dydaktyczna** – głównym tematem 9-przystankowej ścieżki jest Warta i jej starorzecza.

wieża widokowa:

- Na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego znajduje się zabytkowa wieża widokowa o wysokości 22 metrów – mauzoleum Bierbaumów, pierwszych właścicieli majątku w Szreniawie. Prezentowana w niej ekspozycja ukazuje historię terenów parku oraz najbliższych okolic od późnego paleolitu po czasy współczesne.

Lednicki Park Krajobrazowy – powołany dla ochrony unikatowych w skali kraju ziem, rozciągających się wokół Jeziora Lednickiego, będących kolebką państwa polskiego, ostoją rolniczego krajobrazu i przyrody.

Szata roślinna parku obfituje w gatunki rzadkie w skali Wielkopolski. Z roślin leśno-zaroślowych na uwagę zasługują m.in.: czerniec gronkowy, kokorycz pusta, złoć mała, fiołek przedziwny, lilia złotogłów, a z gatunków łąkowych: ostrożeń warzywny, groszek błotny i inne. Z rzadkich roślin wodnych i rosnących na terenach podmokłych występują tu m.in.: grzybień biały, grązel żółty, okrężnica bągienna, knieć błotna, rdestnice i pływacz zwyczajny. Natomiast na bezleśnych zboczach i skarpach przydrożnych wykształciły się zgrupowania światłożądnych roślin kserotermicznych.

Na terenie parku najlepiej rozpoznana jest awifauna. Stwierdzono występowanie m.in.: dzięcioła średniego, muchołówki małej, turkawki i zniczka; a z ptaków drapieżnych m.in.: kani rudej, kobuza, krogulca, trzmielojada, bielika. Wśród licznych ptaków wodno-błotnych na szczególną uwagę zasługują m.in.: błotniak stawowy, gęgawa, bąk, gągoł, żuraw.

Z ssaków występują tu sarny, dziki, bobry, wydry i lisy.

Na terenie parku znajdują się też cenne zabytki przeszłości. Brzeg Jeziora Lednickiego, jego dno i wyspy kryją ślady osadnictwa sięgające epoki neolitu. Okres świetności tych terenów przypadł na X i XI w., kiedy na wyspie Ostrów Lednicki – największej z czterech wysp jeziora – mieściła się siedziba księcia Mieszka I. Z tego okresu zachowały się: ruiny pałacu książęcego (palatium) z kaplicą oraz dwa baseny chrzcielne – prawdopodobnie miejsce chrztu Mieszka I. Cennym znaleziskiem są relikty dwóch mostów drewnianych (zachodniego i wschodniego), które w średniowieczu łączyły Ostrów Lednicki ze stałym lądem.

Ostrów Lednicki – ruiny palatium z kaplicą

Na obszarze parku zlokalizowano około 350 stanowisk archeologicznych, a wśród nich cztery grody: na Ostrowie Lednickim, na sąsiedniej wyspie Ledniczce, w Moraczewie i w Imiólkach. Wszystkie cenne obiekty historyczne parku objęte są ochroną jako Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. Oddziałem Muzeum jest też Wielkopolski Park Etnograficzny zlokalizowany na wschodnim brzegu Jeziora Lednica w Dziekanowicach.

Wielkopolski Park Etnograficzny – Dziekanowice
– wewnątrz chaty wielkopolskiej

Szlaki turystyczne:

pieszy:

- **Szlak Lednicki:** Dziekanowice PKS – Fałkowo – Łubowski Olędry – Pierzyska – Woźniki – Skierszewo;

rowerowy:

- **Moraczewo – Gniezno:** przez park przebiega fragment Piastowskiego Traktu Rowerowego: Moraczewo – Lednogóra – Jezioro Lednickie – Dziekanowice – Żydówko – Rzegnowo – Braciszewo – Gniezno;

ścieżka przyrodnicza:

- **Waliszewo – Dziećmiarki – Kamionek – Waliszewo:** trasa oznakowana liściem dębu rozpoczyna się w miejscu skrzyżowania dróg Waliszewo – Dziećmiarki i Owieczki – Sławno.

Nadgoplański Park Tysiąclecia – najmłodszy park krajobrazowy w województwie wielkopolskim.

W granicach parku znalazła się południowa część jeziora Gopło, kilka mniejszych akwenów oraz fragment Kanału Ślesińskiego łączącego Wartę z Gopłem. Północna część Nadgopla chroniona jest w granicach parku o tej samej nazwie, ale rozciągająca się na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Nadgoplański Park Tysiąclecia utworzono celem zachowania i popularyzacji walorów przyrodniczych i krajobrazowych, a także ochrony miejsc lęgowych ptaków, siedlisk wykorzystywanych przez awifaunę przelotną oraz zimującą, torfowisk i in-

nych środowisk wilgotnych oraz bagiennych, a także naturalnie ukształtowanego krajobrazu polodowcowego.

Ponadto obszar Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia to kołębka dynastii Piastów. Jak głosi legenda, w wioskach Warzymowo i położonej obok Goplana przyszedł na świat założyciel rodu – Piast Kołodziej i jego żona Rzepicha. Lokalną osobliwość stanowi kmina ochweśnicka, czyli tajemny żargon, którym posługiwali się wędrowni handlarze świętymi obrazami oraz sprzedawcy gęsi i pierza ze Ślesina i Skulska.

Nadgoplański Park Tysiąclecia Jezioro Gopło
– jezioro rynnowe

Szlaki turystyczne:

pieszo-rowerowe:

- **„Wokół Jezior”:** fragment Dużej Pętli szlaku: Jezioro Ślesińskie – Nadgoplański Park Tysiąclecia (Ślesin – Głębockie Pierwsze – Witalisów – Obory – Mielno – Noc – Kalina – Broniszewo – Przewóz – Mielnica Duża – Mielnica Mała – Warzymowo – Kolonia Warzymowska – Koszewo – Gawrony – Żółwiniec – Ostrowy – Ślesin);
- **zielony:** prowadzi przez najciekawsze miejsca parku, umożliwiając obserwację osobliwości przyrodniczych, zwłaszcza ornitologicznych;

ścieżki przyrodnicze:

- przyrodniczo-histotyczna **„Wokół Gopło – Mare Polonorum”:** Ostrów Rzępowski – Ameryka – Szerzawy – Popowo – Mietlica – Rzeszynek – Kościeszki – Lachmirowice – Rzepowo – Łagiewniki;
- ekologiczno-przyrodnicza: Jezioro Gopło – Mietlica – Połajewo – Kacza Warta;
- **„Mare Polonorum i Jeziora Skulskie”:** wiedzie od Mielnicy Dużej, nad jeziorem Gopło do jezior Skulskich i sanktuarium maryjnego w Skulsku, a dalej do Łaszczewa i Borowej;
- **na półwyspie Potrzymiech:** Ostrówek – prom – Górki Popowskie – strażnica Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia „Rysiówka”.

Nadwarciański Park Krajobrazowy – obejmuje fragment doliny środkowej ^{Warty}

Utworzony on został w celu zachowania swoistych cech krajobrazu pradoliny Warty oraz miejsc lęgowych awifauny wodno-błotnej, ochrony ptaków przelotnych oraz zabezpieczenia dziedzictwa kulturowego.

Nadwarciański Park Krajobrazowy – Chatka Ornitologa

Krajobraz parku został ukształtowany przez topniejący łądólód oraz wody Prawarty. W ten sposób powstała szeroka i płaska pradolina. Poza tym Nadwarciański Park Krajobrazowy tworzy mozaikę rozległych, podmokłych łąk, szuwarów, pól uprawnych i lasów, urozmaiconą przez mnogie starorzecza oraz wydmy, miejscami całkowicie pozbawione pokrywy roślinnej. W sąsiedztwie meandrującej Warty znajdują się liczne obniżenia terenu okresowo zalewane podczas powodzi bądź wodami podsiąkającymi.

Na terenie Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego występuje duże zróżnicowanie zbiorowisk roślinnych. Bezdyskusyjną osobliwością flory są skupienia słonorośli.

Bardzo ciekawym aspektem, łączącym walory przyrodnicze i kulturowe parku, są „gęsie pastwiska” – tereny zalewowe, na których wypasane są stada białych gęsi. Onegdaj organizowano także przepędy tych ptaków do sąsiedniego zaboru, jako że w pobliżu przebiegała granica rosyjsko-pruska.

Szlaki turystyczne:

pieszy:

- **czerwony:** Ruda Komorska – Pyzdry – Białobrzeg – Wrąbczynek – Łąd – Łądek: szlak wiedzie urokliwymi, odludnymi terenami zachodniej i środkowej części parku, gdzie napotykamy lasy, pola, rozlewiska Warty i bogactwo ptaków;

rowerowy:

- **niebieski:** Pyzdry – Białobrzeg – Wrąbczynek – Wrąbczyn – Zagórow – Oleśnica – Skokum – Kopojno – Świątniki – Rzgów – Modła Rzgowska – Babia – Osieczka;

ścieżki przyrodnicze:

- **Łąd – Krzynica – Łąd:** na trasie można poznać tematykę starorzeczy oraz ptaki wodne i łądowe;
- **Pyzdry – Białobrzeg:** na trasie można poznać ptaki występujące na terenie parku, poznać zagadnienia starorzeczy i gospodarki wodnej.

Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” – położony jest na terenie województwa wielkopolskiego i dolnośląskiego, największy tego rodzaju obszar chroniony w Polsce. Na terenie województwa wielkopolskiego znajduje się w gminach Odolanów, Sośnice i Przygodzice.

Aż 9% powierzchni parku zajmują wody – jest to największy w Polsce kompleks stawów rybackich, usytuowanych w trzech grupach. Największa z nich – Stawy Milickie – należy administracyjnie do województwa dolnośląskiego, natomiast dwie mniejsze – Stawy Przygodzickie i Możdżanowskie – do wielkopolskiego. Stosunkowo niewielką powierzchnię w porównaniu do innych wielkopolskich parków krajobrazowych zajmują lasy – ok. 27%. Rozwój sztucznych akwenów związany jest z cystersami z Trzebnicy i trwa nieprzerwanie od XIII wieku – co ciekawe, do dziś zachowało się kilka stawów, których historia sięga planowanych zamierzeń czasów. Ze względu na tak wyjątkowy układ hydrograficzny park jest jedną z największych ostoi dla awifauny w Polsce – stwierdzono tu ponad 200 gatunków ptaków.

Jeśli chodzi o walory kulturowe, to zdecydowanie bogatsza jest część dolnośląska parku. Na terenie gmin wielkopolskich znajdują się przede wszystkim obiekty sakralne oraz zabudowania pałacowe i dworskie. Dwa najciekawsze to pałace myśliwskie w Antoninie: związany z rodem Radziwiłłów oraz drewniany w Mojej Woli – jeden z dwóch obiektów w Europie z elewacją wyłożoną korą z dębu korkowego.

Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy”

Szlaki turystyczne:**pieszo-rowerowe:**

- „**Archeologiczny**”: Żmigród – Milicz – Krośnice – Twardogóra;
- „**Wierzchowicki**”: Krośnice PKP – Wierzchowice – Grądy pod Wałową;
- „**Barokowych fundacji Hatzfeldów**”: Raki – Żmigród – Korzeńsko – Barkowo – Wierzbina;
- „**Zamkowy**”: Żmigród – Sułów – Krośnice – kompleksy stawów w Krośnicach – Milicz;
- „**Dookoła Milicza**”: pętla dookoła Milicza;
- „**Wzgórz Cieszkowskich**”: Milicz – Cieszków;
- „**Rezerwatów przyrody**” (zielony, 45 km): Godnowa – rezerwat „Stawy Milickie” – Ruda Milicka – Milicz – rezerwat „Wzgórze Joanny” – dolina Młyńskiej Strugi;

wodne:

- **Milicz – Sułów**: to jeden z urokliwszych i najciekawszych, a zarazem łatwych odcinków kajakowych na Baryczy, która jest dostępna dla wodniaków.

ścieżki przyrodnicze:

- **Antonin – Ostrów**: na trasie przygotowano trzy przystanki: „Pałac Radziwiłłów w Antoninie”, „Pałac pod dębem”, „Punkt widokowy przy stawach rybnych”; łączy wiedzę historyczną związaną z pałacem w Antoninie z wiedzą przyrodniczą na temat ekosystemów leśnych i stawów rybnych;
- **Sławoszowice – Ruda Milicka – Nowy Zamek – Godnowa**: można na niej poznać ekosystemy leśne oraz ekosystemy stawów rybnych;
- **Ruda Sułowska – stawy Trześniówka**: poświęcona tematyce ekosystemów stawów rybnych i środowisk wodno-błotnych;
- **Ruda Żmigrodzka – rezerwat „Olszyny Niezgodzkie” – stawy Jelenie**:
- dominującą tematyką są ekosystemy stawów rybnych i leśnych środowisk wodno-błotnych;
- **Postolin – rezerwat „Wzgórze Joanny” – Postolin**: można poznać na niej ekosystemy leśne oraz gospodarkę człowieka w lasach;
- **Karłów – Wałkowa – Karłów**: tematyką są ekosystemy leśne oraz łąki śródleśne i zbiorowiska okrajkowe.

Park Krajobrazowy im. gen. Dezyderygo Chłapowskiego.

Generał Dezydery Chłapowski, który jest patronem parku, był oficerem napoleońskim, generałem z okresu powstania listopadowego, działaczem społecznym i politycznym oraz doskonałym rolnikiem, krzewicielem postępu i nowoczesnej kultury rolnej w Wielkopolsce.

Pałac w Turwi – barokowy pałac rodziny Chłapowskich

Celem parku jest ochrona krajobrazu kulturowego i rolniczego, z dobrze zachowaną siecią zadrzewień śródpolnych wprowadzonych na tym terenie w latach 20. XIX w. przez Chłapowskiego. Jego rolą jest również propagowanie nowoczesnego zrównoważonego sposobu gospodarowania w optymalnie urządzonym krajobrazie rolniczym. Jest to obszar, na którym dominującą rolę odgrywa rolnictwo. Głównym typem siedliskowym zadrzewień na tym terenie są lasy świeży oraz mieszany świeży. Fragmenty lasów słabo przekształconych zachowały się na niewielkich powierzchniach w „Uroczysku Las Cygański” (między Gołębinem Nowym a Turwią) oraz przy ciekach.

Szczególną charakterystyczną cechą krajobrazu PKDCH są sztucznie wprowadzone zadrzewienia śródpolne w postaci rzędów i kęp drzew lub krzewów o powierzchni 0,1–15 ha. Na tym terenie występuje ok. 540 zadrzewień, spośród których ok. 30 zostało założonych po 1992 r.

Najbardziej charakterystyczne i jednocześnie malownicze są kępy robinii akacjowej, którą gen. Chłapowski sadził ze względu na jej wartość dla pszczelarstwa; obecnie spacer na początku czerwca, kiedy wokół unosi się specyficzny zapach kwiatów tego drzewa, jest jedną z wyjątkowych atrakcji turystycznych parku.

Szlaki turystyczne:**piesze:**

- **zielony**: Racot – Gryżyna – Nowy Dębiec – Osiek – Choryń – Turew – Kopaszewo – Lubiń;
- **niebieski**: z Czempinia przez Racot i Wonieś do Osiecznej;
- **czarny I**: z Kościana przez Gryżynę do Kopaszewa;
- **czzerwony**: Rogaczewo Małe – Rąbiń – Turew;
- **czarny**: Kopaszewo – Rogaczewo Wielkie – Rąbiń, pokrywa się z prowadzącą przez park Kopaszewską Drogą Krzyżową;

rowerowe:

- przez park przebiega fragment trasy: **Kościan – Racot – Nowy Dębiec**;
- przez park przebiega fragment **Ziemiańskiego Szlaku Rowerowego**; w jego wariantcie wschodnim wiedzie on trasą: Słonin – Gorzyce – Stary Gołębin – Turew – Kopaszewo i dalej do Krzywina i Lubinia, w wariantcie zachodnim to trasa: Słonin – Racot;

ścieżka przyrodnicza:

- **ścieżka** zaczyna się w Rogaczewie Małym, gdzie w małym muzeum znajduje się ekspozycja prezentująca ekosystemy występujące na terenie parku. Dalej prowadzi ona do Rogaczewa Wielkiego, gdzie przy Trakcie Chłapowskiego (jednym z najstarszych zadrzewień parku) umieszczono tablicę o roli zadrzewień śródpolnych. Z Rogaczewa Wielkiego można wybrać dwa warianty. Pierwszy – zawrócić w stronę Turwi, idąc Traktem Chłapowskiego, po drodze mijając Rów Wysocki oraz pas nowych zadrzewień; drugi – pójść ścieżką pokrywającą się częściowo z Kopaszewską Drogą Krzyżową do Rąbinia (zabytkowy kościół, nekropolia Chłapowskich), a z Rąbinia do Turwi zabytkową aleją lipową.

Park Krajobrazowy „Promno” – położony jest na obszarze dwóch gmin: Kostrzyn i Pobiedziska, od południa i północy obrzeżony przez dwa dopływy Warty – Główną i Cybinę.

Park chroni charakterystyczne dla Wielkopolski polodowcowe ukształtowanie terenu z morenami i zbiornikami wodnymi, zwłaszcza tzw. oczkami. Na terenie parku znajduje się siedem akwenów, w otulinie zaś – kolejne dwa. Najciekawszy jest łańcuch pięciu tzw. jezior paciorkowych przy wschodniej granicy otuliny parku (Ósemka, Uli, Cyganek, Baba, Okrągłak).

Najstarsze znaleziska z obszaru parku wskazują, że człowiek żył tu już w epoce paleolitu, tj. ok. 11 000 lat temu. Jako że obszar parku leżał w bezpośrednim sąsiedztwie wczesnośredniowiecznego szlaku łączącego Poznań z Gniezmem, powstałe tu osady legitymizują się najstarszymi prawami miejskimi w Polsce. Nawiązaniem do historii jest Szlak Piastowski, który obecnie przebiega przez omawiany obszar, zaś największa jego atrakcja turystyczna to Wielkopolski Skansen Miniatur. Dominującymi elementami w krajobrazie gmin, do których należy Park Krajobrazowy „Promno”, są wiejskie rezydencje wielkopolskiej szlachty z przełomu wieków XVIII i XIX (najbardziej znamienitymi tutaj rodami byli Skórzewscy, Mielżyńscy i Jackowscy), których dobrym przykładem jest pałac w Iwnie.

Park Krajobrazowy „Promno” – uroki flory

Szlaki turystyczne:

piesze:

- **niebieski** – przez teren parku i jego otuliny prowadzi fragment szlaku Promno – Marzenin. Trasa wiedzie najpierw wśród pól, w okolicach Jeziora Brzostek wkracza w lasy i ciągnie się przez tereny Parku Krajobrazowego „Promno” po Lasy Czerniejewskie. Na trasie m.in. Jezioro Góra, dolina rzeki Cybiny, Jezioro Brzostek, rezerwat „Jezioro Drażynek”, jeziora Baba i Okrągłak;
- **zielony** – przez teren Parku Krajobrazowego „Promno” przechodzi fragment dużego szlaku łączącego Pobiedziska z Obornikami. Na terenie parku szlak prowadzi m.in. nad jeziorami Dobre i Brzostek oraz przez rezerваты przyrody: „Jezioro Dębiniec”, „Jezioro Drażynek” i „Las Liściasty w Promnie”;
- **żółty** – prowadzi z Wierzyc do Czerniejewa; jego fragment przebiega przez otulinę parku, przez tereny Lasów Czerniejewskich otaczających Jeziora Babskie.
- **rowerowe:**
- przez park przebiega fragment Piastowskiego Traktu Rowerowego – wiedzie on tu od rezerwatu „Jezioro Dębiniec”, obok rezerwatu „Jezioro Drażynek”, wzdłuż jeziora Dobre do Pobiedzisk;

ścieżka przyrodnicza:

- „**Ścieżka przyrodniczo-leśna w Jeziercach**” (w otulinie Parku Krajobrazowego „Promno”) podzielona została na dwie pętle – krótszą i dłuższą. Wiedzie przez tereny ciekawe krajobrazowo, z drzewostanami nad śródleśnymi jeziorami, połączonymi rzeką Cybiną. Znajduje się tu 26 przystanków, na których zapoznać się można z tematyką związaną z lasem i przyrodą, w tym z zagadnieniami dotyczącymi ochrony środowiska, gospodarki leśnej, monitoringu i zabezpieczania lasu przed czynnikami bio- i abiotycznymi. Ścieżka rozpoczyna się i kończy we wsi Jezierce, zataczając pętlę wokół Jezior Babskich.

ŹRÓDŁO

- Wielkopolska – Szlaki turystyczne na obszarach chronionych w Wielkopolsce – Wydawnictwo współfinansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Poznań 2008
- www.turystyka-wielkopolska.pl

WYKAZ FORM DOSKONALENIA

realizowanych przez Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie w roku szkolnym 2014/2015

KOMPLEKSOWE WSPOMAGANIE SZKÓŁ I PLACÓWEK

OFERTA EDUKACYJNA CDN PUBLICZNEJ BIBLIOTEKI PEDAGOGICZNEJ

PROGRAMY I PROJEKTY EDUKACYJNE

P/1	Akademia Równych Szans
P/2	Kompleksowy system doskonalenia nauczycieli i wspomaganie szkół w powiecie konińskim
P/3	Program „Przyjaciele Zippięgo”
P/4	Program „W kręgu uśmiechu”
P/5	Program „Szkoła dla rodziców i wychowawców”
P/6	Konińskie Spotkania Edukacyjne
P/7	Akademia Historii Regionalnej
P/8	Słownik biograficzny nauczycieli Wielkopolski Wschodniej – tom II
P/9	Twórczy uczeń – twórczy nauczyciel
P/10	Letnia Akademia Nauczyciela

SZKOLENIA NAUCZYCIELI RAD PEDAGOGICZNYCH SZKÓŁ/PLACÓWEK

R/1	Prawo oświatowe i wewnątrzszkolne w zakresie prowadzenie dokumentacji, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji nauczyciela i wychowawcy
R/2	Kontrola zarządca w szkole
R/3	Ewaluacja wewnętrzna istotnym narzędziem poprawy jakości pracy szkoły/placówki
R/4	Ceremoniał szkolny
R/5	Organizacyjne i techniczne środki zabezpieczenia danych osobowych w szkole
R/6	Organizacja wycieczek szkolnych
R/7	Metody i formy pracy zespołowej
R/8	Jak wykorzystać e-learning w procesie kształcenia
R/9	Jak zapobiegać wypaleniu zawodowemu nauczycieli
R/10	Każdy nauczyciel promotorem zdrowia. Realizacja edukacji zdrowotnej w szkole
R/11	Matematyka jest wszędzie. Korelacja matematyki i innych przedmiotów nauczania w szkole
R/12	Wykorzystanie wyników egzaminów zewnętrznych w planowaniu pracy szkoły
R/13	Warsztat pracy nauczyciela w aspekcie podnoszenia efektywności nauczania
R/14	Pożądane efekty kształcenia a dobór metod nauczania
R/15	Systemowe wspieranie ucznia zdolnego w szkole
R/16	Ocenianie kształtujące
R/17	Jak indywidualizować pracę z uczniem na lekcjach różnych przedmiotów
R/18	Jak rozbudzić w uczniu chęć uczenia się – metody aktywizujące w praktyce szkolnej
R/19	Nowa kultura nauczania i uczenia się – nauczanie przyjazne mózgowi
R/20	Specyficzne trudności w uczeniu się – uczeń z dysleksją rozwojową
R/21	Tworzenie systemu doradztwa zawodowego – sposoby motywowania uczniów do planowania własnego rozwoju
R/22	Adaptacja dziecka w przedszkolu
R/23	Bezpieczeństwo młodzieży – wybrane elementy
R/24	Współczesne zagrożenia społeczne dzieci i młodzieży

R/25	Utrzymanie dyscypliny w klasie szkolnej
R/26	Opinie poradni psychologiczno-pedagogicznych elementem systemu wsparcia ucznia w szkole
R/27	Przeciwdziałanie agresji i przemocy w szkole
R/28	Konflikty w szkole, negocjacje, mediacje
R/29	Trudne sytuacje wychowawcze w klasie a efektywna współpraca z rodzicami
R/30	Savoir-vivre w szkole i nie tylko – czyli kultura ucznia na co dzień

KONFERENCJE I SEMINARIA

F/1	Dzieci lubią książki. Czytanie wrazeniowe w ruchu, tańcu i zabawie
F/2	Spotkania z przyrodą
F/3	VII Konińskie Forum Przyrodnicze
F/4	
F/5	Wielokulturowość, ciągłe zmagania...
F/6	Nauczyciel uczący się

KURSY I WARSZTATY DOSKONALĄCE

Nauczanie na odległość (e-learning)

K/1	Organizowanie kursów e-learningowych w szkole
K/2	Jak korzystać z kursów na platformie Moodle
K/3	Projekt edukacyjny jako metoda rozwijająca kompetencje poznawcze uczniów (szkolenie e-learningowe)
K/4	Jak skutecznie oceniać postępy i osiągnięcia uczniów na lekcji języka obcego w klasach I-III szkoły podstawowej (szkolenie e-learningowe)
K/5	Ciekawe i atrakcyjne lekcje, czyli co zrobić, aby nauka przyjemną była (szkolenie e-learningowe)

Kierowanie i zarządzanie szkołą/placówką

K/6	Wsparcie dyrektorów szkół Cykl spotkań: „Prawo oświatowe bez tajemnic”
K/7	Wsparcie dyrektorów przedszkoli Cykl spotkań: „Prawo oświatowe bez tajemnic”
K/8	Dyrektor na starcie – czyli jak poprowadzić szkołę na początku kariery...
K/9	Ewaluacja wewnętrzna jako nowa formuła nadzoru pedagogicznego
K/10	Kontrola zarządca
K/11	Innowacje i eksperymenty pedagogiczne

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna i działalność opiekuńczo-wychowawcza

K/12	Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole/placówce
K/13	Uczeń niepełnosprawny w szkole masowej
K/14	Jak pracować z dzieckiem z orzeczeniem o kształceniu specjalnym
K/15	Jak pracować z dzieckiem z opinią dostosowania wymagań ze względu na specyficzne potrzeby edukacyjne
K/16	Praca nauczyciela nad zmianą agresywnych zachowań dzieci
K/17	Przeciwdziałanie agresji i przemocy w szkole
K/18	Gry i zabawy – profilaktyka zachowań agresywnych
K/19	Jestem nauczycielem – wychowawcą
K/20	Konflikty w szkole, negocjacje, mediacje
K/21	Mobbing w szkole
K/22	Utrzymanie dyscypliny w klasie szkolnej

K/23	Efektywna komunikacja w szkole
K/24	Współczesny nastolatek w domu i szkole
K/25	Cyberprzemoc – Internet źródłem nienawiści
K/26	Świetlica szkolna – nowoczesne metody pracy
K/27	Świetlica jako przestrzeń wspomagająca rozwój dzieci w młodszym wieku szkolnym
K/28	Rodzice partnerami szkoły
K/29	Wywiadówka, konsultacje, sytuacje kryzysowe – spotkania z rodzicami
K/30	Opiekun samorządu uczniowskiego
K/31	Turystyka i krajoznawstwo w szkole
K/32	Kurs dla kandydatów na kierowników wycieczek szkolnych i obozów wędrownych
K/33	Kurs dla kandydatów na kierowników wypoczynku dzieci młodzieży
K/34	Kurs dla kandydatów na wychowawców wypoczynku dzieci i młodzieży
K/35	Przekazywanie trudnych informacji uczniom, nauczycielom i rodzicom
K/36	Program <i>Szkoła dla rodziców i wychowawców</i>
K/37	Program <i>W kręgu uśmiechu</i>
K/38	Program <i>Przyjaciele Zippiego</i>

Rozwój zawodowy i doskonalenie warsztatu pracy nauczyciela w aspekcie ponadprzedmiotowym

K/39	Młody nauczyciel u progu kariery zawodowej
K/40	Od nauczyciela kontraktowego do nauczyciela mianowanego: kluczowe ogniwo w rozwoju zawodowym pracowników oświaty (w świetle aktualnych uregulowań prawnych)
K/41	Od nauczyciela mianowanego do nauczyciela dyplomowanego: etap mistrzostwa zawodowego w rozwoju zawodowym pracowników oświaty (w świetle aktualnych uregulowań prawnych)
K/42	Mentoring w systemie awansu zawodowego nauczycieli, czyli status i zadania opiekuna stażu
K/43	Techniki uczenia się
K/44	Jak pomóc uczniowi osiągnąć sukces edukacyjny
K/45	Kreatywny nauczyciel – kreatywny uczeń
K/46	Systemowe wspieranie ucznia zdolnego w szkole
K/47	Szkolny standard analizy wyników egzaminów zewnętrznych
K/48	Konstruowanie programów działań naprawczych
K/49	Mnemotechniki – strategie zapamiętywania i efektywnego uczenia się
K/50	Zarządzanie klasą
K/51	Motywowanie uczniów do nauki
K/52	Poznaj swój głos, twoje najważniejsze narzędzie pracy. Emisja i higiena głosu w codziennej pracy nauczyciela
K/53	Asertywność w pracy i na co dzień
K/54	Wypełnianie zeznań podatkowych PIT za 2014 rok
K/55	Skuteczna ochrona danych osobowych uczniów i nauczycieli

Doskonalenie przedmiotowo-metodyczne

Edukacja elementarna Wychowanie przedszkolne, dziecko 6-letnie w szkole, edukacja wczesnoszkolna

K/56	Sześciolatek w szkole
K/57	Mam 6 lat – muszę się pobawić, żeby się nauczyć! Metody pracy z małym dzieckiem w edukacji wczesnoszkolnej
K/58	Zastosowanie integracji sensorycznej w edukacji małego dziecka
K/59	Aktywizujące metody i techniki w edukacji przedszkolnej
K/60	Rozwijanie kreatywności uczniów – twórcze zabawy w edukacji wczesnoszkolnej

K/61	Jak zachęcić najmłodszych uczniów, aby chcieli się uczyć, czyli o skutecznym motywowaniu do nauki w klasach I–III
K/62	Przygotowanie dziecka do nauki czytania i pisanie – metoda dobrego startu oraz metoda Ireny Majchrzak
K/63	Miś Puchatek i nowi przyjaciele – wielokulturowość w przedszkolu i szkole (zajęcia praktyczne)
K/64	Aktywne umuzykalnianie dzieci: pomiar – metoda – ewaluacja
K/65	W krainie techniki
K/66	Origami dla najmłodszych – warsztaty metodyczne
K/67	Tańczymy i się uczymy – wykorzystanie tańców integracyjnych w edukacji wczesnoszkolnej
K/68	Razem łatwiej – rozwijanie współpracy na zajęciach ruchowych
K/69	Gimnastyka malucha – ćwiczenia rozciągające
K/70	Metodyka zuchowa w wychowaniu przedszkolnym i wczesnoszkolnym

Kształcenie językowe

K/71	Aktywnie i efektywnie na lekcjach języka polskiego
K/72	Uczeń zdolny na lekcjach języka polskiego
K/73	Biblioterapia na lekcjach języka polskiego
K/74	Gatunki wypowiedzi w szkole na III i IV etapie edukacyjnym i egzaminie maturalnym
K/75	Wykorzystanie tablicy interaktywnej w edukacji humanistycznej
K/76	Uczeń z dysleksją na lekcji języka obcego
K/77	Storytelling jako metoda wykorzystywana do nauki języka angielskiego
K/78	Jak skutecznie uczyć mówienia w języku angielskim
K/79	Ciekawe i efektywne lekcje języka obcego, czyli o wykorzystaniu metody projektu na zajęciach językowych
K/80	Nowe media w nauczaniu języków obcych

Kształcenie historyczne i obywatelskie

K/81	Lekcja muzealna jako element edukacji szkolnej. Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera – lekcja pokazowa
K/82	Film z regionu Wielkopolski Wschodniej – warsztaty historyczne
K/83	Zapomniane cmentarze
K/84	Wielokulturowość Warmii i Mazur – propozycje realizacji tematyki regionalnej i lokalnej w edukacji historycznej młodzieży

Kształcenie matematyczno-przyrodnicze

K/85	Oswoić matematykę, czyli sposoby na ciekawe lekcje
K/86	Kreatywny uczeń na lekcjach matematyki
K/87	Wykaż, że..., udowodnij, że... Zadania na dowodzenie wyzwaniem dla nauczycieli i uczniów
K/88	O przyrodzie w przyrodzie (część XII)
K/89	Śmieci mniej – Ziemi lżej (II edycja)
K/90	Praktyczne wykorzystanie tablicy interaktywnej w realizacji treści przyrodniczych
K/91	Strategie kształcenia przyrodniczego
K/92	Jak prowadzić obserwacje astronomiczne?
K/93	Warsztat pracy nauczyciela geografii
K/94	Elementy matematyczne w nauczaniu geografii na III i IV etapie edukacyjnym
K/95	Wykorzystanie narzędzi Systemów Informacji Geograficznej (GIS) w nauczaniu geografii na III i IV etapie edukacyjnym

Kształcenie informatyczne

K/96	Komputer w codziennej pracy nauczyciela
K/97	Sztuka tworzenia dydaktycznych prezentacji multimedialnych
K/98	Prezi – nowe oblicze nauczycielskich prezentacji
K/99	MS EXCEL – kurs podstawowy
K/100	MS EXCEL – kurs dla średnio zaawansowanych
K/101	Metoda projektu z wykorzystaniem Internetu – metoda WebQuestu
K/102	Budowanie strony internetowej szkoły w oparciu o system zarządzania treścią (cms)
K/103	Wykorzystanie programów INSERT GT w przygotowaniu uczniów do egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe dla technika ekonomisty, technika handlowca i technika rachunkowości

Kształcenie artystyczne i wychowanie fizyczne

K/104	VII Konińskie Warsztaty Liturgiczno-Muzyczne
K/105	Muzykoterapia w przedszkolu i szkole
K/106	Papierczaki na Bożego Narodzenie
K/107	Papierczaki na Wielkanoc
K/108	Papierczaki jako rekwizyt do baśni i legend
K/109	Nowe formy wyrazu artystycznego – quilling
K/110	Filcowanie na każdą okazję
K/111	Joga sposobem na jedność duszy, ciała i umysłu
K/112	Interaktywny świat w Centrum Edukacji i Rozrywki „Park Makiet Mikroskala”

Kształcenie zawodowe

K/113	Reforma szkolnictwa zawodowego – przegląd podstawowych aktów prawnych
K/114	„Nowy” egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zreformowanym szkolnictwie zawodowym
K/115	Samozatrudnienie jako jeden ze sposobów na aktywizację zawodową absolwenta
K/116	Nauczyciel doradcą zawodowym ucznia

Kształcenie biblioteczne

K/117	Bajkoterapia jako metoda wspierająca właściwy rozwój dziecka
K/118	Tworzenie i wykorzystanie explainer video i animacji
K/119	Dziennikarstwo obywatelskie w bibliotece szkolnej

LETNIA AKADEMIA NAUCZYCIELA

K/120	Program <i>Szkoła dla rodziców i wychowawców</i>
K/121	Lipcowe noce z teleskopem
K/122	Joga sposobem na jedność duszy, ciała i umysłu
K/123	Marsz po zdrowie kijkami Nordic Walking

Martyna Dłużewska kierownik edukacji w Mikroskali

Oferta edukacyjna i rozrywkowa Mikroskali w Koninie

Centrum Edukacji i Rozrywki Park Makiet Mikroskala w Koninie to nowa atrakcja skierowana do wszystkich spragnionych wiedzy, zabawy i rozrywki. Podstawową ideą już podczas tworzenia parku było stworzenie miejsca, które dawać będzie możliwość aktywnego, kształcącego i twórczego spędzania wolnego czasu.

Podstawą działalności Mikroskali jest park makiet o niezwykle szerokiej tematyce – filmowej, przyrodniczej i historycznej. Wśród nich znajdują się miniatury takich tytułów filmowych, jak: *Bliskie spotkania trzeciego stopnia*, *Gwiezdne wojny*, *Wojna światów*, *Dzień Niepodległości*. Wśród makiet przyrodniczych – m.in.: tornado, tsunami, epoka dinozaurów. Makiety historyczne prezentują takie wydarzenia, jak: lądowanie w Normandii, kampania wrześniowa czy

obrona Zbaraża. Pomyślano także o najmłodszych, dostosowując tematykę makiet do ich wieku – wesołe miasteczko pełne świateł i barw oraz kolejka przejeżdżająca przez krainę postaci ze znanych wszystkim bajek.

Każda z makiet znajdujących się w parku jest indywidualnie zaprojektowana i wykonana ręcznie. Ich oryginalność tkwi również w interaktywności. Oznacza to, że wyposażone są w elektroniczne systemy pozwalające uruchamiać elementy makiet – to więc gość decyduje, czy jakiś element zagra, zaświeci bądź poruszy się.

W parku znajduje się także profesjonalnie wyposażona pracownia modelarska, w której powstają wszystkie makiety. Zwiedzający park mają okazję podglądać pracownię modelarską i zapoznać się z procesem budowy makiet.

Zobaczenie parku „od kuchni” jest dla zwiedzających olbrzymią atrakcją.

Mikroskala będąca ciekawym uatrakcyjnieniem procesu edukacji odwiedzana jest często przez wycieczki ze szkół oraz przedszkoli. Oprócz samodzielnego zwiedzania parku, dzieci i młodzież oprowadzani są po parku przez przewodnika, który przybliży przedstawiane przez makiety zagadnienia przyrodnicze, historyczne i filmowe. Co więcej, goście mają okazję zapoznać się z podstawowymi technikami modelarskimi, dzięki pokazowi przeprowadzanemu przez prawdziwych modelarzy. Ponieważ sam park zrodził się z modelarskiej pasji, zespół Mikroskali stara się uświadomić młodzieży zalety wynikające z posiadania własnego hobby, jego rozwijania i pielęgnowania. W realizacji tego celu pomagają m.in. prowadzone warsztaty

modelarskie, na które mogą się zapisać osoby w każdym wieku. Warsztaty dają dzieciom możliwość wszechstronnego rozwoju – przede wszystkim pobudzają wyobraźnię przestrzenną, rozwijają kreatywność, zdolności manualne oraz techniczne. Mikroskala w ramach swojej oferty dla szkół daje także uczniom możliwość wykonania własnej makiety do celów dydaktycznych.

Warto również dodać, iż w tym samym budynku znajduje się Kino 6D, w repertuarze którego znajdziemy wiele filmów edukacyjnych, Kapsuła Czasu zabierająca widza w wirtualny świat przeszłości i przyszłości oraz plac zabaw dla dzieci. Wycieczki odwiedzające Mikroskalę najczęściej podczas wizyty korzystają ze wszystkich atrakcji znajdujących się w budynku, co w rezultacie daje urozmaicony program wycieczki, pełnej walorów edukacyjno-rozrywkowych. Dodatkowo Mikroskala daje możliwość zorganizowania ogniska bądź grilla nad jeziorem w zaprzyjaźnionym ośrodku znajdującym się w niewielkiej odległości (15 km).

Park Makiet Mikroskala oprócz szerokiej oferty dla placówek i już wcześniej wspomnianych warsztatów modelarskich prowadzi także warsztaty decoupage oraz zajęcia plastyczno-kreatywne, które cieszą się dużym zainteresowaniem. W okresie letnim i w czasie ferii zimowych organizowane są półkolonie z oryginalnym i bardzo urozmaiconym programem. Ciekawą propozycją dla rodziców może być również możliwość zorganizowania przyjęcia urodzinowego dla swojego dziecka.

Ważnym punktem w ofercie Mikroskali są eventy rozrywkowe skierowane do całych rodzin – zostały już zorganizowane takie imprezy, jak: Andrzejki, Planszówkowy Konin, Halloween oraz spotkanie z prawdziwym Robotem Lemo.

Warto również wspomnieć o „Środach w Mikroskali”, podczas których odbywają się spotkania fanklubu gier planszowych oraz udostępniana jest pracownia modelarska osobom, które chcą pod okiem modelarzy popracować w fabryce makiet, uzyskać porady i pomoc techniczną – do dyspozycji są bowiem wszelkie specjalistyczne narzędzia modelarskie.

Wyjątkowości całemu miejscu dodaje sklep „Mądra Zabawka” mieszczący się na terenie parku. Odzwierciedleniem jego asortymentu jest sama nazwa sklepu – znajdują się w nim bowiem tylko gry i zabawki o charakterze edukacyjnym, pobudzające kreatywność i wyobraźnię.

Park Makiet Mikroskala daje wiele możliwości osobom szukającym alternatywnych form spędzania wolnego czasu. W oryginalny i niepowtarzalny sposób łączy edukację z rozrywką, co przyciąga przede wszystkim rodziny z dziećmi, ale także pasjonatów modelarstwa, fanów kinematografii oraz turystów z całej Polski.

Nagrodzone prace laureatów

etapu wojewódzkiego IV ogólnopolskiego konkursu plastycznego dla dzieci „Bezpiecznie na wsi – nie zbliżaj się zuchem do maszyny w ruchu!”

KLASY 0–III

I miejsce

Martyna Nowak (klasa II)
Szkoła Podstawowa w Licheniu Starym

KLASY IV–VI

I miejsce

Wiktoria Wostasińska (klasa IV)
Zespół Gimnazjalno-Szkolny w Morzyczynie

II miejsce

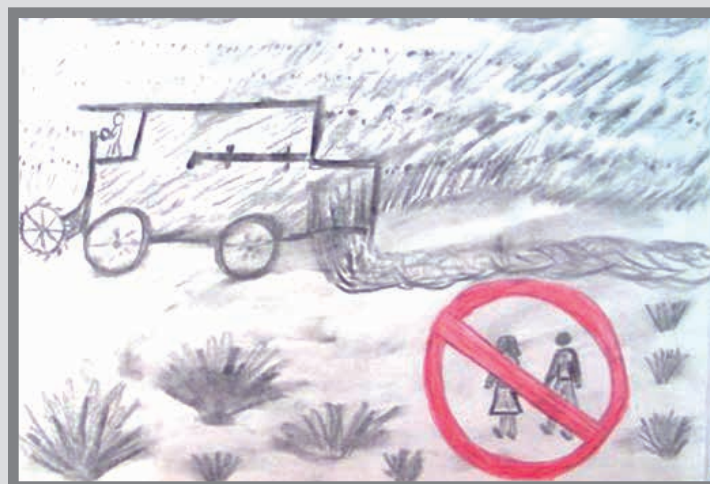
Olgierd Frontczak (klasa II)
Szkoła Podstawowa przy ZSP w Ślesinie

III miejsce

Anna Michalak (klasa I)
Szkoła Podstawowa w Osieczy

II miejsce

Krzysztof Kurek (klasa IV)
Szkoła Podstawowa w Paprotni

III miejsce

Agata Mrówczyńska (klasa IV)
Szkoła Podstawowa w Skulsku